

HAKU YLIOPISTOIHIN JA KORKEAKOULUIHIN

Valintakokeet 2010

Yhteenveto opiskelijavalinnoista 2009

Haku yliopistoihin ja korkeakouluihin 2010

Kädessäsi on tuore Valmennustiimi Eximia Oy:n koostama kevään valintakokeisiin suuntaaville hakijoille suunnattu tietopaketti. Näihin kansiin olemme koonneet tietoja suosituimpien alojen valintakiintiöistä, pistelaskukäytännöistä ja valintakoevaatimuksista eri yliopistoissa. Mukana on lisäksi kuhunkin alaan liittyen tietoa opiskelupaikoista, valintakoetyypistä sekä esimerkkejä valintakoetehtävistä. Lähteinä on käytetty eri korkeakoulujen www-sivustoja, hakuoppaita sekä valintakokeista kertovia sivustoja.

Toivomme yhteenvedosta olevan hyötyä niin opoille abiturienttien neuvontatyössä kuin suorana tietolähteenä hakijoille.

Lisää tietoa eri aloista, hakemisesta, valintakokeista sekä tasokkaista Valmennustiimi Eximian valmennustuotteista saat

- puhelimitse (09) 2727 130
- vierailemalla sivuillamme www.eximia.fi
- sähköpostitse info@eximia.fi.

Täydennämme kevään aikana kotisivuillemme www.eximia.fi myös tästä yhteenvedosta mahdollisesti puuttuvaa tietoa eri alojen valintakoetiedoista yliopistojen täsmennettyä vaatimuksia ja ohjeita hakemiseen.

Helsingissä 18.12.2009

Valmennustiimi Eximia Oy

Sisällys

<i>Johdantosanat</i>	1
<i>Sähköinen haku yliopistoon</i>	2
<i>Alakohtaiset tiedot valintakokeista</i>	
<i>Ammattikorkeakoulut</i>	3
<i>Arkkitehtiosastot</i>	11
<i>Biologia</i>	14
<i>DI-osastot</i>	19
<i>Englantilainen filologia</i>	24
<i>Farmasia</i>	32
<i>Historia</i>	39
<i>Kasvatustieteet, lastentarhan- ja luokanopettajan koulutus</i>	45
<i>Kauppatieteet</i>	49
<i>Lääketiede</i>	55
<i>Maantiede</i>	59
<i>Maatalous-metsätieteet</i>	63
<i>Oikeustiede</i>	68
<i>Psykologia</i>	75
<i>Taideala</i>	81
<i>Teologia</i>	84
<i>Valtiotieteet</i>	89
<i>Yhteiskuntatieteet</i>	93

Yliopistojen sähköinen hakujärjestelmä – portti yliopistoon hakemiseen

Kevään 2009 aikana yliopistot siirtyivät käyttämään pääsääntöisesti yhteistä yliopistojen sähköistä hakujärjestelmää (YSHJ). Myös kevään 2010 yhteishaussa on käytössä sähköinen hakujärjestelmä. Sähköistä hakujärjestelmää käytetään Internetin kautta osoitteessa

<http://www.yliopistohaku.fi>.

Sähköisessä hakujärjestelmässä voi hakemuksen täyttämisen ja tietojen korjaamisen lisäksi etsiä koulutusta yliopistojen koulutustarjonnasta. Kevään 2010 yhteishaussa mukana olevat koulutukset ja suuri osa erillishakujen koulutuksista on nähtävissä www.yliopistohaku.fi -osoitteessa löytyvästä koulutushausta. **Yhteishaun haku aika on 1.3.-16.4.2010.** Poikkeuksena Sibelius-Akatemian ja Teatterikorkeakoulun haku aika, joka on 1.3.-15.3.2010.

Lisäksi järjestelmässä voi esivalita ennen hakuajan alkamista haluamiaan koulutusohjelmia, mikä helpottaa varsinaisen hakulomakkeen täyttämistä. Voit myös ottaa palvelussa opiskelupaikan vastaan. Tässä vaiheessa muutoksia ei tule esimerkiksi valintakokeisiin tai yliopistoon valittujen opiskelijoiden läsnä-/poissaolevaksi ilmoittautumisen käytäntöihin. Lisätietoa näistä saa esimerkiksi valintaoppaista ja hyväksymiskirjeen mukana tulevasta tiedotteesta.

AMMATTIKORKEAKOULUT

Opiskelu ammattikorkeakoulussa

Ammattikorkeakoulussa voi opiskella lukuisilla eri aloilla, mm. yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon, tekniikan ja liikenteen sekä kulttuurin alalla. Suosituimpia koulutusohjelmia näillä aloilla ovat liiketalouden koulutusohjelma, insinööri-, laboratorioanalyytikko- ja merenkulkualankoulutus sekä viestinnän koulutusohjelmat.

Hakuprosessi

Ammattikorkeakoulut noudattavat pääosin eri koulutusaloille sovittuja yleisiä valintaperusteita tietyin koulutai koulutusohjelmakohtaisin poikkeuksin.

Liiketalous

Liiketalouden koulutusohjelmiin valintaan vaikuttavat koulumenestys, ensimmäinen hakutoive, valintakoe ja työkokemus.

Valtakunnallisessa liiketalouden koulutusohjelmien valintakokeessa on kolme osiota: ennakoaineiston pohjalta tehtävä osio (korkeintaan 15 pistettä), kirjoitelma tai haastattelu (korkeintaan 10 pistettä) ja matemaattis-loogista ajattelua mittaava osio (korkeintaan 15 pistettä). Kokeesta voi saada enintään 35 pistettä. Ennakoaineisto julkaistaan jokaisen valtakunnallista koetta käyttävän ammattikorkeakoulun Internet-sivuilla. Aineisto ei saa olla mukana koetilanteessa. Kokeeseen on varattava aikaa kolme tuntia, varsinainen koeaika on kaksi tuntia.

Tekniikka ja liikenne

Merenkulkualan koulutusta lukuun ottamatta tekniikan ja liikenteen alan valtakunnalliseen valintakokeeseen kutsutaan kaikki hakukelpoiset hakijat. Lopulliseen valintaan vaikuttavat koulumenestys, ensimmäinen hakutoive, valintakoe ja työkokemus. Merenkulkualalla hakijat kutsutaan valintakokeisiin koulumenestyksen ja työkokemuksesta annettavien pisteiden perusteella. Lopullinen valinta tehdään koulumenestyksen, työkokemuksen ja valintakokeen perusteella.

Valintakokeessa, joka on kolmesta neljään tuntia kestävä kirjallinen koe, mitataan hakijan opiskeluvalmiuksia ja soveltuvuutta teknilliselle alalle. Tämä tarkoittaa hakijan loogisen päättelykyvyn sekä matematiikan ja fysiikan/kemian perusosaamisen testaamista. Kokeessa tekstinymmärtämisosassa on ollut 12 valintatehtävää ja matematiikan, loogisen päättelyn ja fysiikan ja kemian osassa yhteensä yhdeksän tehtävää, joiden maksimipistemäärä on ollut kolme pistettä per tehtävä. Tehtävissä 7-9 on ollut kaksi vaihtoehtoa (fysiikka tai kemia), joista on saanut ratkaista vain jommankumman. Kokeessa on saavutettava vähintään 10 pistettä. Koe on yhteinen pohjakoulutuksesta riippumatta. Valintakoetulos on voimassa kyseisen haun ajan.

Kulttuuriala

Kulttuurialan kaikkia koulutusohjelmia koskevat yhteishaun periaatteet ja koulutusohjelmiin haettaessa on aina täytettävä yhteishaun hakulomake. Tämän lisäksi kulttuurialan koulutusohjelmien opiskelijavalintaan kuuluu yleensä ennakkotehtäviä ja lisälomakkeita. Valintakokeeseen kutsutaan yleensä hakulomakkeen ja ennakkotehtävien perusteella. Riippuen koulutusohjelman luonteesta ennakkotehtävät voivat olla joko visuaalista, taiteellista ilmaisua mittaavia tai jotain muuta. Tyypillisesti kulttuurialalla on osallistuttava valintakokeeseen nimenomaan kyseisen koulutuksen järjestävässä ammattikorkeakoulussa.

Valintakoetietoja 2010

Valtakunnallisessa ammattikorkeakoulujen yhteishaussa haetaan ammattikorkeakoulujen suomenkielisiin koulutusohjelmiin päiväopetukseen. Hakuaika syksyllä 2010 alkavaan koulutukseen on 1.3.-16.4.2010. Hakemus löytyy hakuaikana netistä osoitteesta <http://www.amkhaku.fi>. Tarvittaessa hakulomakkeen voi myös lähettää paperisena.

Valintakokeet järjestetään tyypillisesti juhannukseen mennessä ja valintojen tulokset ilmoitetaan hakijoille kirjeitse heinäkuun puolen välin tienoilla, viimeistään heinäkuun loppuun mennessä.

Tarkista vielä tarkemmat tiedot ammattikorkeiden hakuoppaista sekä Eximian nettisivuilta www.eximia.fi.

TEKNIIKAN JA LIIKENTEEN ALAN VALINTAPERUSTEET 2010

Osallistuessaan tekniikan ja liikenteen alan valintakokeeseen hakija saa koetuloksen kaikkiin insinööri- ja laboratorioanalyttikkokoulutuksen sekä merenkulkualan koulutuksen hakutoiveisiinsa.

INSINÖÖRI- JA LABORATORIANALYYTIKKOKOULUTUS

(Ks. merenkulkuala erikseen)

Kaikki hakukelpoiset hakijat kutsutaan tekniikan ja liikenteen alan valtakunnalliseen valintakokeeseen. Lopulliseen valintaan vaikuttavat koulumenestys, ensimmäinen hakutoive, valintakoe ja työkokemus.

Valintapisteiden enimmäismäärä on seuraava:

- Koulumenestys 55 pistettä
  - Ensimmäinen hakutoive 5 pistettä
  - Valintakoe 35 pistettä
  - Työkokemus 5 pistettä
- Yhteensä 100 pistettä*

Valinta on ehdollinen, kunnes ammattikorkeakoulu on tarkistanut koulu- ja työtodistukset. Ammattikorkeakoulu voi purkaa valinnan, mikäli hakija on antanut itsestään virheellisiä tietoja.

Koulumenestys

Koulumenestyksestä annetaan pisteitä seuraavasti:

- A. ylioppilastutkintotodistuksen ja lukion päättötodistuksen perusteella tai
- B. ammatillisen tutkinnon todistuksen perusteella tai
- C. ylioppilastutkintotodistuksen ja ammatillisen perustutkinnon päättötodistuksen perusteella

Jos sinulla on hakukelpoisuus moneen näistä valintaryhmistä (A, B ja C), voit valita parhaan pistemäärän tuottavan vaihtoehdon. Arvosanat merkitään hakemukseen vain siitä todistuksesta, jolla pyritään.

A. Ylioppilas- ja lukiopohjainen valinta

Koulumenestyspisteet lasketaan seuraavin perustein:

Äidinkielestä ja matematiikasta sekä fysiikasta tai kemiasta paremman pistemäärän antava vaihtoehto joko ylioppilastutkintotodistuksesta tai lukion päättötodistuksesta

Paras pitkänä kirjoitettu kieli ylioppilastutkintotodistuksesta

Kaikkien aineiden keskiarvo (painottamaton keskiarvo kaikista todistukseen numeroina merkityistä arvosanoista) lukion päättötodistuksesta

Abiturientit pyrkivät viimeisellä lukiotodistuksellaan. Abiturienttien ei tarvitse merkitä hakemukseensa ylioppilastutkintotodistuksen arvosanoja, sillä ne kerätään suoraan ylioppilastutkintolautakunnalta.

<i>Todistus, arvosanat</i>					
Ylioppilastutkintotodistus	L/E	M	C	B	A
Lukion päättötodistus	10/9	8	7	6	5
<i>Pisteet</i>					
Äidinkieli	9	6	4	2	0
Matematiikka, pitkä*	9	6	4	2	0
Matematiikka, lyhyt*	5	3	2	1	0
Fysiikan reaalikoe**	9	6	4	2	0
Fysikka, väh. 6 kurssia**	9	6	4	2	0
Fysikka, 2-5 kurssia**	5	3	2	1	0
Kemian reaalikoe**	9	6	4	2	0
Kemia, väh. 4 kurssia**	9	6	4	2	0
Kemia, 2-3 kurssia**	5	3	2	1	0
* = näistä toinen					
** = näistä enintään yksi					
Ylioppilastutkintotodistus	L/E	M	C	B	A

Paras pitkänä kirjoitettu kieli	8	6	4	2	0
Lukion päättötodistus: Kaikkien aineiden keskiarvo	≥ 8,50	≥ 7,50	≥ 6,50	≥ 5,50	< 5,50
Pisteet	20	15	10	5	0

B. Valinta ammatillisen tutkinnon pohjalta

Ammatillisen tutkinnon suorittaneet hakevat päättötodistuksensa perusteella. Keväällä 2009 valmistuvat hakevat viimeisellä todistuksellaan, ja heidän lopulliset arvosanansa kerätään suoraan oppilaitoksilta.

Jos sinulla on useita ammatillisia tutkintoja, voit valita, minkä todistuksen perusteella koulumenestys pisteitään. Päättötodistuksen keskiarvo lasketaan arvosanoista, jotka on ilmaistu tutkintotodistuksessa numeroina tai jotka voidaan muuntaa sellaisiksi. Jos haussa käyttämäsi todistukseen on annettu arvosana numeroina muualla suoritetuista, hyväksi luetuista opinnoista, se otetaan mukaan keskiarvoa laskettaessa.

Näyttötutkintona ammatillisen perustutkinnon suorittaneiden arvosanojen keskiarvo lasketaan näyttötutkintotodistuksesta. Näyttötutkinnon ja sen todistuksen on oltava valmis hakuajan päättymiseen mennessä.

Päättötodistus, arvosanat					
Asteikko 1-3	3		2		1
Asteikko 1-5	5	4	3	2	1
Asteikko 4-10	10/9	8	7	6	5
<i>Pisteet</i>					
Äidinkieli tai viestintä	9	6	4	2	0
Matematiikka	9	6	4	2	0
Fysiikka tai kemia	9	6	4	2	0
Paras kiele (ei äidinkieli)	8	6	4	2	0
<i>Päättötodistus: Kaikkien aineiden keskiarvo</i>					
Asteikko 1-3	≥ 2,75	≥ 2,25	≥ 1,75	≥ 1,25	< 1,25
Asteikko 1-5	≥ 4,50	≥ 3,50	≥ 2,50	≥ 1,50	< 1,50
Asteikko 4-10	≥ 8,50	≥ 7,50	≥ 6,50	≥ 5,50	< 5,50
Pisteet	20	15	10	5	0

C. Valinta ylioppilastutkintotodistuksen ja ammatillisen perustutkinnon pohjalta

<i>Ylioppilastutkinto, arvosanat</i>	<i>L/E</i>	<i>M</i>	<i>C</i>	<i>B</i>	<i>A</i>
<i>Pisteet</i>					
Äidinkieli	9	6	4	2	0
Matematiikka, pitkä*	9	6	4	2	0
Matematiikka, lyhyt*	5	3	2	1	0
Fysiikan reaalikoe**	9	6	4	2	0
Kemian reaalikoe**	9	6	4	2	0
Paras pitkänä kirjoitettu kieli	8	6	4	2	0
* = enintään toinen					
** = enintään toinen					
<i>Päättötodistus: Kaikkien aineiden keskiarvo</i>					
Asteikko 1-3	≥ 2,75	≥ 2,25	≥ 1,75	≥ 1,25	< 1,25
Asteikko 1-5	≥ 4,50	≥ 3,50	≥ 2,50	≥ 1,50	< 1,50
Asteikko 4-10	≥ 8,50	≥ 7,50	≥ 6,50	≥ 5,50	< 5,50
Pisteet	20	15	10	5	0

Ammatillisen perustutkinnon päättötodistuksen keskiarvo lasketaan arvosanoista, jotka on ilmaistu tutkintotodistuksessa numeroina tai jotka voidaan muuntaa sellaisiksi.

Jos haussa käyttämäsi todistukseen on annettu arvosana numeroina muualla suoritetuista, hyväksi luetuista opinnoista, se otetaan mukaan keskiarvoa laskettaessa.

Ensimmäinen hakutoive

Hakija saa ensimmäiseen hakutoiveeseensa 5 pistettä.

Valintakoe

Kaikki hakukelpoiset hakijat kutsutaan valtakunnalliseen valintakokeeseen (kirjallinen kutsu n. viikkoa ennen koetta). Valintakokeen voi suorittaa ainoastaan tekniikan ja liikenteen alan koulutusta järjestävissä ammattikorkeakouluissa. Voit valita, missä edellä mainituista osallistut valintakokeeseen.

Ilmoitus valintakoepaikasta on merkittävä hakemukseen. Ilmoitus on sitova.

Kun osallistut valtakunnalliseen tekniikan ja liikenteen alan valintakokeeseen hakulomakkeessa ilmoittamasi ammattikorkeakoulussa, koetulos kirjataan automaattisesti koskemaan kaikkia insinööri- ja laboratorio-analytikkokoulutuksen sekä merenkulun hakutoiveitasi.

Valintakoe on 3-4 tuntia kestävä kirjallinen koe. Siinä mitataan opiskeluvalmiuksia ja soveltuvuutta teknilliselle alalle (loogista päättelykykyä sekä matematiikan ja fysiikan/kemian perusosaamista). Kokeessa on saavutettava vähintään 10 pistettä. Koe on yhteinen pohjakoulutuksesta riippumatta. Valintakoetulos on voimassa kyseisen haun ajan.

Kevään 2010 valintakoe järjestetään maanantaina 7.6.2010.

Suomen kielen kokeet ja soveltuvuskokeet

Hakijat, joiden äidinkieli tai koulusivistyskieli ei ole suomi, joutuvat joissakin ammattikorkeakouluissa suorittamaan erillisen suomen kielen kokeen. Osassa insinöörinkoulutusohjelmia pitää valtakunnallisen tekniikan ja liikenteen alan valintakokeen lisäksi osallistua koulutusta järjestävän ammattikorkeakoulun erillisiin soveltuvuskokeisiin. Näiden painoarvot, sisällöt ja läpäisyvaatimukset vaihtelevat eri koulutusohjelmissä.

Työkokemus

Työkokemuksen perusteella voit saada valinnassa enintään 5 pistettä siten, että kaksi kuukautta työkokemusta tuottaa yhden pisteen. Tässä otetaan huomioon vähintään 16-vuotiaana hakuajan päättymiseen mennessä hankittu työkokemus. Sen ei tarvitse olla tekniikan ja liikenteen alalta. Varusmies- ja siviilipalvelus luetaan työkokemukseksi. Työkokemuksen ei tarvitse olla yhtäjaksoista eikä saman työnantajan palveluksessa hankittua. Työkokemukseksi ei lueta työharjoittelua eikä työssä oppimista, jos ne sisältyvät haussa käytettyyn tutkintoon. Pisteitä saadaksesi sinun tulee merkitä hakulomakkeeseen työkokemuksen määrä täysinä kuukausina. Tätä varten muuta osa-aikatyö kokoaikatyötä vastaavaksi siten, että 150 tuntia tai 20 täysimittaista työpäivää (vähintään 7 tuntia päivää kohti) vastaa yhtä kuukautta.

Työkokemuksen määrä on pystyttävä osoittamaan työtodistuksin, jotka tarkistetaan valituiksi tulleilta.

LIIKETALouden KOULUTUSOHJELMAN VALINTAPERUSTEET 2010

Valintaperusteita liiketalouden koulutusohjelmiin ovat koulumenestys, ensimmäinen hakutoive, valintakoe ja työkokemus.

Valintapisteiden enimmäismäärä on seuraava:

- Koulumenestys 55 pistettä
- Ensimmäinen hakutoive 5 pistettä
- Valintakoe 35 pistettä
- Työkokemus 5 pistettä

Yhteensä 100 pistettä

Valinta on ehdollinen, kunnes ammattikorkeakoulu on tarkistanut koulu- ja työtodistukset. Ammattikorkeakoulu voi purkaa valinnan, jos todistuksia ei toimiteta ammattikorkeakoulun ilmoittamassa määräajassa tai jos hakija on antanut arvosanoistaan tai työkokemuksestaan virheellisiä tietoja.

Koulumenestys

Koulumenestyksestä annetaan pisteitä seuraavasti:

A. ylioppilastutkintotodistuksen ja lukion päättötodistuksen perusteella tai

B. ammatillisen tutkinnon todistuksen perusteella tai

C. ylioppilastutkintotodistuksen ja ammatillisen perustutkinnon päättötodistuksen perusteella

Jos sinulla on hakukelpoisuus moneen näistä valintaryhmistä (A, B ja C), voit valita parhaan pistemäärän tuottavan vaihtoehdon. Merkitse arvosanat hakemukseen vain siitä todistuksesta, jolla pyrit.

A. Ylioppilas- ja lukiopohjainen valinta

Hakijat pyrkivät lukion päättötodistuksen ja ylioppilastutkintotodistuksen perusteella. Lukion päättötodistuksen keskiarvo lasketaan kaikista todistukseen numeroina merkityistä arvosanoista. Abiturientit pyrkivät viimeisellä lukiotodistuksellaan. Ylioppilastutkintotodistuksen arvosanat kerätään suoraan ylioppilastutkintolautakunnalta.

<i>Yo-tutkintotodistus Arvosanat</i>	<i>L/E</i>	<i>M</i>	<i>C</i>	<i>B</i>	<i>A</i>
Äidinkieli	10	9	7	3	1
Paras pitkänä kirjoitettu kieli (lyhyt)	10 (6)	9(4)	7(2)	3(1)	1(0)
Matematiikka tai paras reaaliaineiden kokeista (ennen v. 2006 kirjoittaneilla reaali)	10	9	7	3	1
Lukion päättötodistuksen keskiarvo	≥8,00	≥7,50	≥7,00	≥6,50	≥6,00
<i>Pisteet</i>	<i>25</i>	<i>20</i>	<i>15</i>	<i>10</i>	<i>5</i>

B. Valinta ammatillisen tutkinnon pohjalta

Ammatillisen tutkinnon suorittaneet hakevat päättötodistuksensa perusteella. Keväällä 2009 valmistuvat hakevat viimeisellä todistuksellaan, ja heidän lopulliset arvosanansa kerätään suoraan oppilaitoksilta.

Jos sinulla on useita ammatillisia tutkintoja, voit valita, minkä todistuksen perusteella koulumenestys pisteitään. Päättötodistuksen keskiarvo lasketaan arvosanoista, jotka on ilmaistu tutkintotodistuksessa numeroina tai jotka voidaan muuntaa sellaisiksi. Jos haussa käyttämäsi todistukseen on annettu arvosana numeroina muualla suoritetuista, hyväksi luetuista opinnoista, se otetaan mukaan keskiarvoa laskettaessa.

Näyttötutkintona ammatillisen perustutkinnon suorittaneiden arvosanojen keskiarvo lasketaan näyttötutkintotodistuksesta. Näyttötutkinnon ja sen todistuksen on oltava valmis hakuajan päättymiseen mennessä.

<i>Asteikko 1-3</i>	<i>Asteikko 1-5</i>	<i>Asteikko 4-10</i>	<i>Koulumenestyspisteet</i>
≥2,75	≥4,50	≥9,00	55
≥2,63	≥4,25	≥8,75	50
≥2,50	≥4,00	≥8,50	46
≥2,38	≥3,75	≥8,25	42
≥2,25	≥3,50	≥8,00	38
≥2,13	≥3,25	≥7,75	34
≥2,00	≥3,00	≥7,50	30
≥1,88	≥2,75	≥7,25	27
≥1,75	≥2,50	≥7,00	23
≥1,63	≥2,25	≥6,75	19
≥1,50	≥2,00	≥6,50	14
≥1,38	≥1,75	≥6,25	11
≥1,25	≥1,50	≥6,00	7
<1,25	<1,50	<6,00	0

C. Valinta ylioppilastutkintotodistuksen ja ammatillisen perustutkinnon pohjalta

Hakijat pyrkivät ylioppilastutkintotodistuksen ja ammatillisen perustutkinnon perusteella. Ammatillisen perustutkinnon päättötodistuksen keskiarvo lasketaan arvosanoista, jotka on ilmaistu tutkintotodistuksessa numeroina tai jotka voidaan muuntaa sellaisiksi. Jos haussa käyttämäsi todistukseen on annettu arvosana numeroina muualla suoritetuista, hyväksi luetuista opinnoista, se otetaan mukaan keskiarvoa laskettaessa Ylioppilastutkintotodistuksen arvosanat kerätään suoraan ylioppilastutkintolautakunnalta.

<i>Yo-tutkintotodistuksen arvosanat</i>	<i>L/E</i>	<i>M</i>	<i>C</i>	<i>B</i>	<i>A</i>
Äidinkieli	10	9	7	3	1
Paras pitkänä kirjoitettu kieli (lyhyt)	10(6)	9(4)	7(2)	3(1)	1(0)
Matematiikka tai paras reaaliaineiden kokeista (ennen v. 2006 kirjoittaneilla reaali)	10	9	7	3	1
<i>Ammatillisen perustutkinnon päättötodistuksen keskiarvo</i>					
asteikko 1-3	≥2,50	≥2,25	≥2,00	≥1,75	≥1,50
asteikko 1-5	≥4,00	≥3,50	≥3,00	≥2,50	≥2,00
asteikko 4-10	≥8,50	≥8,00	≥7,50	≥7,00	≥6,50
<i>Pisteet</i>	<i>25</i>	<i>20</i>	<i>15</i>	<i>10</i>	<i>5</i>

Ensimmäinen hakutoive

Hakija saa ensimmäiseen hakutoiveeseensa 5 pistettä.

Valintakoe

Valintakokeeseen kutsutaan kaikki hakukelpoiset hakijat. Valintakokeesta on saatava vähintään 5 pistettä. Valintakoetulos on voimassa kyseisen haun ajan.

Liiketalouden koulutusohjelmien valtakunnalliset valintakokeet järjestetään kevään yhteishaussa keskiviikkona 2.6.2010 klo 12 ja syksyn yhteishaussa maanantaina 8.11.2010 klo 12.

Valtakunnallisessa liiketalouden koulutusohjelmien valintakokeessa on kolme osaa: ennakkoaineistoon pohjautuvat monivalintatehtävät (15 pistettä), kirjoitelma tai haastattelu (10 pistettä) ja matemaattis-loogista ajattelua mittaava osa (10 pistettä). Kokeesta voi saada yhteensä enintään 35 pistettä. Ennakkoaineisto julkaistaan jokaisen valtakunnallista koetta käyttävän ammattikorkeakoulun Internet-sivuilla. Aineisto ei saa olla mukana koetilanteessa. Kokeeseen on varattava aikaa järjestelyineen kolme tuntia, varsinainen koeaika on kaksi tuntia.

Liiketalouden ennakkomateriaali on saatavilla ammattikorkeiden kotisivuilta 26.4.–2.6.2010. Ennakkomateriaali ei saa olla mukana pääsykokeissa.

Työkokemus

Työkokemuksen perusteella voit saada opiskelijavalinnassa enintään 5 pistettä siten, että kaksi kuukautta työkokemusta tuottaa yhden pisteen.

Tässä otetaan huomioon hakujan päättymiseen mennessä vähintään 16-vuotiaana hankittu työkokemus. Sen ei tarvitse olla yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon alalta. Varusmies- ja siviilipalvelus luetaan työkokemukseksi. Työkokemuksen ei tarvitse olla yhtäjaksoista eikä saman työnantajan palveluksessa hankittua. Työkokemukseksi ei lueta työharjoittelua eikä työssä oppimista, jos ne sisältyvät haussa käytettyyn tutkintoon.

Pisteitä saadaksesi merkitse työkokemuksen määrän täysinä kuukausina hakemukseen. Tätä varten osaikatyö tulee muuntaa kokoaikatyötä vastaavaksi siten, että 150 tuntia tai 20 täysimittaista työpäivää (vähintään 7 tuntia päivää kohti) vastaa yhtä kuukautta.

Työkokemuksen määrä on pystyttävä osoittamaan työtodistuksin, jotka tarkastetaan valituksi tulleilta.

Esimerkkitehtäviä Tekniikan ja liikenteen valintakokeesta vuodelta 2005

Esimerkki 1

8 A. Tehtävässä on kolme osaa (I, II ja III). Merkitse oikean vaihtoehdon (iso) kirjain vastausarkille osatehtävälle varattuun tilaan. Kukin oikea vaihtoehto antaa yhden pisteen edellyttäen, että valinta on perusteltu oikein (lasku ja tarvittaessa lyhyt selitys).

I Kuvan raskas laatikko, jonka massa on 85 kg, on levossa vaakasuoralla lattialla, jossa lepokitkakerroin on 0,30 ja liikekitkakerroin on 0,24. Kun laatikkoon sitten kohdistetaan vaakasuora 210 N voima, niin mikä seuraavista väitteistä on oikein:

- A Laatikko on levossa, ja siihen vaikuttaa 210 N kitkavoima.
- B Laatikko on levossa, ja siihen vaikuttaa 250 N kitkavoima.
- C Laatikko liikkuu, ja siihen vaikuttaa 200 N kitkavoima.

($g = 9,8 \text{ m/s}^2$)

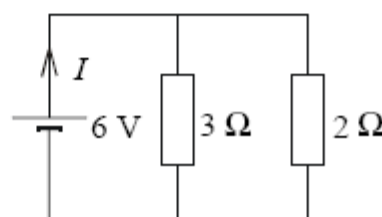
II Termoskannussa on 0,40 kg vettä 20 °C lämpötilassa. Oletetaan, että kannun lämpökapasiteetti on hyvin pieni ja lämmönvaihto ympäristön kanssa on olematon. Kannuun laitetaan 0,10 kg nolla-asteista jäätä. Mikä seuraavista väitteistä kuvaa tilanteen kannussa oikein, kun lämpötilaerot ovat tasaantuneet:

- A Kannussa on vettä ja jäätä 0 °C lämpötilassa.
- B Kannussa on 0,50 kg vettä noin 0 °C lämpötilassa.
- C Kannussa on 0,50 kg vettä noin 4 °C lämpötilassa.

Veden ominaislämpökapasiteetti on 4,19 kJ/(kg°C) ja jään ominaissulamislämpö on 333 kJ/kg.

III Virta I kuvan piirissä on

- A 5,0 A
- B 1,2 A
- C 0,83 A

Esimerkkitehtäviä liiketalouden valintakokeesta vuodelta 2006**Esimerkki 1****II OSA Ennakoaineistoon liittyvät kysymykset**

Tämän osan kysymyksiin vastataan Fortumin julkaisun Fortum ja yhteiskunta 2004 ja Suomen Pankin (Bank of Finland) julkaisun Financial Stability, Special Issue 2005 pohjalta. Tehtävä koostuu kymmenestä monivalintakysymyksestä. Jokaiseen väittämään on neljä vastausvaihtoehtoa, joista yksi on oikein. Merkitse oikea vaihtoehto ympyröimällä. Fortumin julkaisun perusteella vastataan seitsemään ensimmäiseen kysymykseen, Suomen Pankin (BOF) julkaisun perusteella kolmeen viimeiseen kysymykseen.

1. Mikä seuraavista väittämistä pitää paikkansa?
Kioton sopimuksella tavoitellaan
  - a) energiakaupan kansainvälistä vapauttamista.
  - b) maapallon ilmastonmuutoksen hillitsemistä.
  - c) energiayhteistyön lisäämistä Japanin ja Euroopan Unionin välillä
  - d) kansainvälisen energiatuotannon lisäämistä.

2. Mikä seuraavista väittämistä pitää paikkansa?
Fortumin päämääränä on olla
  - a) johtava eurooppalainen energiayhtiö.
  - b) globaalisti toimiva merkittävä bioenergiayhtiö.
  - c) johtava pohjoismainen energiayhtiö.
  - d) johtava kotimainen energiayhtiö.

3. Mikä seuraavista energiatoimialaan liittyvä väite ei pidä paikkaansa?
  - a) Öljyn kysynnän ja kulutuksen kasvu tulee jatkumaan vahvana.
  - b) Biopolttoaineen merkitys korostuu tulevina vuosina.
  - c) Uusiutumattomien energialähteiden kasvihuonepäästöt ovat vähäiset.
  - d) Vesivoimatuotannosta ei synny päästöjä eikä jätettä.

4. Mikä seuraavista ei kuulu Fortumin kestävän kehityksen ohjelman tavoitteisiin?
  - a) parantaa jatkuvasti taloudellista suorituskykyä
  - b) tarjota turvallinen työympäristö kaikille työntekijöille
  - c) integroida kestävän kehityksen kysymykset osaksi liiketoimintaa
  - d) vähentää riippuvuutta sertifioiduista hallintajärjestelmistä

ARKKITEHTIOSASTOT

Opiskelupaikkakunnat

Arkkitehtuuria voi opiskella Teknillisessä korkeakoulussa Espoon Otaniemessä, Tampereen teknillisessä yliopistossa ja Oulun yliopiston teknillisessä tiedekunnassa. Otaniemessä voi opiskella myös maisema-arkkitehtuuria.

Yhteisvalinnan hakuprosessi

Teknillisen korkeakoulun (Espoossa), Oulun yliopiston ja Tampereen teknillisen yliopiston arkkitehtuurin koulutusohjelmiin sekä Teknillisen korkeakoulun maisema-arkkitehtuurin koulutusohjelmiin on yhteisvalinta.

Arkkitehtuurin ja maisema-arkkitehtuurin hakukohteisiin valitaan alku- ja koepisteiden perusteella 80% uusista opiskelijoista.

Haku arkkitehtiosastolle on kolmivaiheinen. Arkkitehtiosastolle vaadittavat ennakkotehtävät, joita on tyypillisesti ollut neljä kappaletta, tulee palauttaa hakuajan päättymiseen mennessä. Hakemuksen ja ennakkotehtävien perusteella osa hakijoista kutsutaan matematiikan kokeeseen, joka on järjestetty toukokuussa. Tämän jälkeen matematiikan kokeen hyväksyttävästi suorittaneet osallistuivat kesäkuussa nelipäiväisiin piirustus- ja suunnittelukokeisiin. Lisäksi maisema-arkkitehtuurin hakukohteeseen pyrkivät osallistuivat luonnontieteen kokeeseen. Piirustus- ja suunnittelukokeen valintakoetehtävien arvostelussa kiinnitetään huomiota esimerkiksi tilantuntuun, perspektiiviin ja värien käyttöön. Myös ilmaisun kehittyneisyydellä, esitystekniikalla ja tehtävän ratkaisun luovuudella on tärkeä merkitys.

Tarkemmat tiedot hakuprosessista voit tarkistaa tammikuun 2010 loppuun mennessä ilmestyvästä hakuoppaasta yhteisvalinnan sivuilta (www.dia.fi).

Alkupisteet ja opiskelijavalinnat 2009

Alkupisteitä saadaan ylioppilastutkintotodistuksesta, ei lainkaan lukion päättötodistuksesta. Ylioppilastutkintotodistuksesta otetaan huomioon viisi ainetta alla olevasta luettelosta niin, että pistemäärä on hakijalle edullisin. Pisteitä voi saada useasta reaaliaineesta ja vieraasta kielestä.

Ylioppilastutkinnon arvosana	A	B	C	M	E	L
Matematiikka, pitkä	1	2	3	4	5	6
Ainereaali tai vanha reaali	1	2	3	4	5	6
Äidinkieli	1	2	3	4	5	6
2. kotimainen kieli, pitkä	1	2	3	4	5	6
Vieras kieli, pitkä	1	2	3	4	5	6
Matematiikka, lyhyt				1	2	3
2. kotimainen kieli, keskipitkä				1	2	3
Vieras kieli, lyhyt				1	2	3

Alkupisteistä saadaan valintapisteet jakamalla viidellä ja kertomalla kahdella. Maksimipisteet ovat siten $(30/5) \times 2 = 12$ pistettä.

Valinta alku- ja koepisteiden perusteella 2009

Alkupisteet lasketaan edellä olevan taulukon mukaisesti. Kokeina ovat matematiikka, piirustus- ja suunnittelukokeet ja luonnontieteen koe (maisema-arkkitehtuuriin pyrkivät hakijat). Arkkitehtuurin ja maisema-arkkitehtuurin hakukohteisiin valitaan alku- ja koepisteiden perusteella 80% uusista opiskelijoista.

Maksimipisteet	Arkkitehtuuri	Maisema-arkkitehtuuri
Alkupisteet	12	12
Matematiikka	3	3
Piirustus- ja suunnittelu	15	15
Ensisijaisuuspiste	1	1
Luonnontieteen koe	-	3
Yhteensä	31	34

Valinta koepisteiden perusteella 2009

Arkkitehtuurin ja maisema-arkkitehtuurin hakukohteisiin valitaan koepisteiden ja ensisijaisuuspisteen perusteella 20% uusista opiskelijoista.

Valintapisteet lasketaan piirustus- ja suunnittelukokeen pisteistä sekä ensisijaisuuspisteestä, jolloin maksimipisteet ovat olleet arkkitehtuurissa 16 pistettä ja maisema-arkkitehtuurissa 19 pistettä (mukana luonnontieteen kokeessa saavutettu pistemäärä). Tasatapauksessa matematiikan koe otetaan huomioon. Tarkemmat valintaperusteet löytyvät viimeistään tammikuussa 2010 ilmestyvästä hakuoppaasta (www.dia.fi).

Valintakoevaatimukset 2009

DI- ja arkkitehtikoulutuksen yhteisvalinnan valintaopas vuodelle 2010 ei ole vielä ilmestynyt. Lopulliset valintaa koskevat tiedot tulee tarkistaa ko. valintaoppaasta tai DI- ja arkkitehtikoulutuksen yhteisvalinnan sivuilta osoitteesta <http://www.dia.fi>

Hakuajat 2010

- Haku aika arkkitehtihakukohteisiin alkaa 1.3.2009 ja päättyy 16.4.2010 klo 16.15
- Arkkitehtien ja maisema-arkkitehtien ennakkotehtävät palautettava 16.4.2010 klo 16.15
- Tieto jatkuon pääsystä ennakkotehtävät hyväksytysti suorittaneille 28.4.2010
- Arkkitehtimatematiikan koe 24.5.2010
- Tieto jatkuon pääsystä arkkitehtimatematiikan kokeen hyväksytysti suorittaneille 31.5.2010 klo 9.00.
- Piirustus- ja suunnittelukokeet 7.-10.6.2010
- Luonnontieteen koe 10.6.2010 klo 13-16
- Valinnan tulosten julkistaminen 9.7.2010 klo 9.00

Hakijamäärät, hyväksytyt ja pisterajat keväällä 2009

	Hakijat	Hyväksytyt	Hyväksytyjen osuus (%)	Alin pistemäärä todistus+koe	Alin pistemäärä koe
TKK, Otaniemi, Arkkitehti	432	35	8,10 %	23,07	13,5
TKK, Otaniemi, Maisema-arkkitehti	81	17	20,99 %	23,37	14,4
Tampereen teknillinen yliopisto, Arkkitehti	336	34	10,12 %	21,32	12
Oulun yliopiston teknillinen tiedekunta, Arkkitehti	202	35	17,33 %	19,77	11,5

Esimerkki arkkitehtiosastojen ennakkotehtävistä vuodelta 2009

Esimerkki 1

Tee itsestäsi persoonallinen, abstrahoitu omakuva.

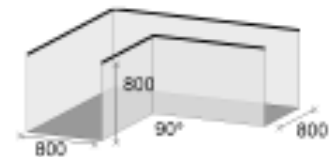
Toteutus vaakasuuntaiselle arkille, jonka koko on 340x240 mm. Vapaa esitystekniikka.

Esimerkkitehtäviä arkkitehtiosastojen matematiikan pääsykokeesta vuodelta 2008

Esimerkki 1

Molemmiin puolin L-muotoista laituria on kaide. Kaiteiden välinen vapaa etäisyys ja kaiteiden korkeus ovat 800 mm. Kaiteiden päälle asetetaan rantapallo, jonka halkaisija on 1000 mm.

- Laske pallon lyhin etäisyys laituritasosta, kun pallo lepää kaiteiden päällä kulkuväylän suoralla osuudella.
- Pallo vieritetään kaiteiden päällä laiturin kulman ympäri. Mikä on pallon lyhin etäisyys laituritasosta matkan aikana.

Anna vastaukset millimetrin tarkkuudella.

Esimerkki 2

Navettaa ympäröi tasainen nurmikenttä. Rakennuksen pohja on suorakulmio kooltaan 25,00 m kertaa 15,00 m.

Rakennuksen lyhyemmällä ulkoseinällä olevaan koukkuun kiinnitetään 20,00 m pituisella köydellä lehmä. Merkitään symbolilla x koukun etäisyyttä rakennuksen lähimmästä nurkasta.

- Laske pinta-ala $A(x)$, jolta lehmä voi syödä heinää.
- Mitkä ovat pinta-alan $A(x)$ ääriarvot (maksimi/minimi) ja näitä vastaavat kiinnityspisteiden etäisyydet x ?

Koukun korkeus maasta ja lehmän ulottuvuudet voidaan jättää huomioimatta. Anna b)-kohdan pinta-ala $0,01 \text{ m}^2$ ja kiinnityspiste $0,01 \text{ m}$ tarkkuudella.

Esimerkkitehtävä arkkitehtiosastojen piirustus ja suunnittelutehtävistä vuodelta 2009

Esimerkki 1

LEIJA: Maalaa vesiväreillä valtava iloa ja onnea kuvastava leija, joka lentää upeasti kaartuen ja syöksyen taivaalla, sekä pieni surullinen leija, joka putoaa tai ei putoa.

Toteutus: Tee pitkänmallinen paperi teippaamalla kaksi A3-arkkia lyhyiltä sivuilta yhteen. Maalaa näin syntyneelle arkille leijat vesiväreillä.

Arvosteluperusteet: Lennokkuus ja värien käyttö.

Vanhoja ennakkotehtäviä ja valintakokeita löytyy osoitteesta <http://www.dia.fi>

Myös uudet ennakkotehtävät löytyvät em. osoitteesta.

Lisätietoa pyrkimisestä löydät osoitteesta <http://www.dia.fi> sekä www.eximia.fi

BIOLOGIA

Yhteisvalinnan hakuprosessi

Suomenkielinen valinta järjestetään valtakunnallisena yhteisvalintana, jossa voi pyrkiä Helsingin, Joensuun, Jyväskylän, Oulun ja Turun yliopiston lisäksi myös Helsingin yliopiston ympäristöekologiaan (Lahti) sekä limnologiaan ja kalataloustieteeseen. Kullakin yliopistolla on kuitenkin omat valintaperusteensa. Hakukohteita on yhteensä seitsemän, joista voi hakea neljään. Helsingin yliopistossa hakukohteiden määrää on rajoitettu (ks. tarkemmin Helsingin yliopiston hakuohjeet).

Osallistumalla valintakokeeseen jossakin näistä yliopistoista hakija voi olla mukana kaikkien yliopistojen valinnoissa, mutta hän voi tulla valituksi vain yhteen yliopistoon. Hyväksytyt ei voi jäädä jonottamaan suosituimmuusjärjestyksessä korkeammalle sijalle asettamaansa hakukohteeseen. Yliopistokohtaiset varasijalistat laaditaan valintakoemenestyksen perusteella.

Haku toteutetaan osana valtakunnallista yliopistojen sähköistä yhteishakua, joten haku-aika on 1.3.-16.4.2010 klo 16.15. Valintakoe järjestetään torstaina 27.5.2010 klo 9.00-13.00.

Valintakoevaatimukset 2010

Valintakoe perustuu vuoteen 2005 mennessä käyttöön otettuun lukion biologian opetussuunnitelmaan (pakolliset ja syventävät kurssit) ja mahdollisesti kokeessa jaettavaan aineistoon. Tehtävät laaditaan niin, että ne mittaavat hakijan kykyä hahmottaa suuria kokonaisuuksia sekä yhdistellä, päätellä, arvioida ja soveltaa tietoa. Kokeessa on kolme pakollista tehtävää ja valinnaisia tehtäviä, joista vastataan kahteen.

Valintapisteitä kertyy ylioppilastutkintotodistuksen ja valintakokeen perusteella. Kukin yliopisto noudattaa omaa pisteytystään sekä todistuksen että kokeen kohdalla. Tarkista pisteytys kunkin yliopiston nettisivuilta.

Valintamenettely 2010 – Helsinki

Valinnassa annetaan pisteitä seuraavasti:

1) Yhteisvalinnan valintakokeesta enintään 240 koepistettä. Tehtävät pisteytettiin vähintään yhden pisteen välein, ja jokaisesta tehtävästä oli mahdollista saada 48 pistettä.

2) Ylioppilastutkinnon perusteella (katso IB-tutkinnon ja RP-tutkinnon sekä European Baccalaureate-tutkinnon alkupisteet hakuoppaasta):

1a) Vuonna 2006 tai sen jälkeen reaaliaineiden kokeen tai kokeita suorittaneet. Mikäli hakija on suorittanut useamman kuin kahden reaaliaineen kokeita, otetaan huomioon kahden eniten pisteitä antavan aineen kokeen.

Pisteet	biologia, kemia, fysiikka ja maantiede	muut reaaliaineet
laudatur	180	30
eximia cum laude approbatur	72	24
magna cum laude approbatur	54	18
cum laude approbatur	36	12
lubenter approbatur	18	6
approbatur	9	3

1 b) Ennen vuotta 2006 reaalikokeen kirjoittaneet:

Arvosana	pisteet
laudatur	180
eximia cum laude approbatur	144
magna cum laude approbatur	108
cum laude approbatur	72
lubenter approbatur	36
approbatur	18

Mikäli hakija on suorittanut reaalikokeen ennen vuotta 2006 mutta on uusinnut kokeen vuonna 2006 tai sen jälkeen, otetaan hänen kohdallaan huomioon enemmän pisteitä tuovat koe.

2) Ylioppilastutkinnon matematiikan koe

Pisteet	pitkä oppimäärä	lyhyt oppimäärä
laudatur	90	60
eximia cum laude approbatur	72	48
magna cum laude approbatur	54	36
cum laude approbatur	36	24
lubenter approbatur	18	12
approbatur	9	6

3) Ylioppilastutkinnon äidinkielen koe, suomi toisena kielenä -koe tai ruotsi toisena kielenä -koe

Arvosana	pisteet
laudatur	30
eximia cum laude approbatur	24
magna cum laude approbatur	18
cum laude approbatur	12
lubenter approbatur	6
approbatur	3

4) Ylioppilastutkinnon vieraan kielen pitkän oppimäärän koe

Arvosana	pisteet
laudatur	30
eximia cum laude approbatur	24
magna cum laude approbatur	18
cum laude approbatur	12
lubenter approbatur	6
approbatur	3

Aloituspaiikkojen lukumäärä

Biologia

- suomenkielisen valinnan perusteella 61

- ruotsinkielisen valinnan perusteella 16

Ympäristöekologia 25

Limnologia ja kalataloustiede 10

Ympäristönsuojelutiede 15

Biokemia 15

Helsingin seudun biotekniikan koulutusohjelma 10

Jos kahdella tai useammalla hakijalla oli sama pistemäärä, heidän järjestyksensä ratkaistaan tarkastelemalla edellisessä tapauksessa (kohta A) valintakokeesta ja ylioppilastutkinnosta saatujen pisteiden summaa ja jälkimmäisessä tapauksessa (kohta B) valintakokeesta saatuja pisteitä. Edelleen tasapisteissä olevien hakijoiden järjestys ratkaistiin tarkastelemalla ylioppilastutkinnon reaalikokeen pistemäärää (pistelaskennan kohta 1a tai 1b). Hyväksytyksi tuleminen edellyttää valintakokeeseen osallistumista ja että on saanut siitä pisteitä.

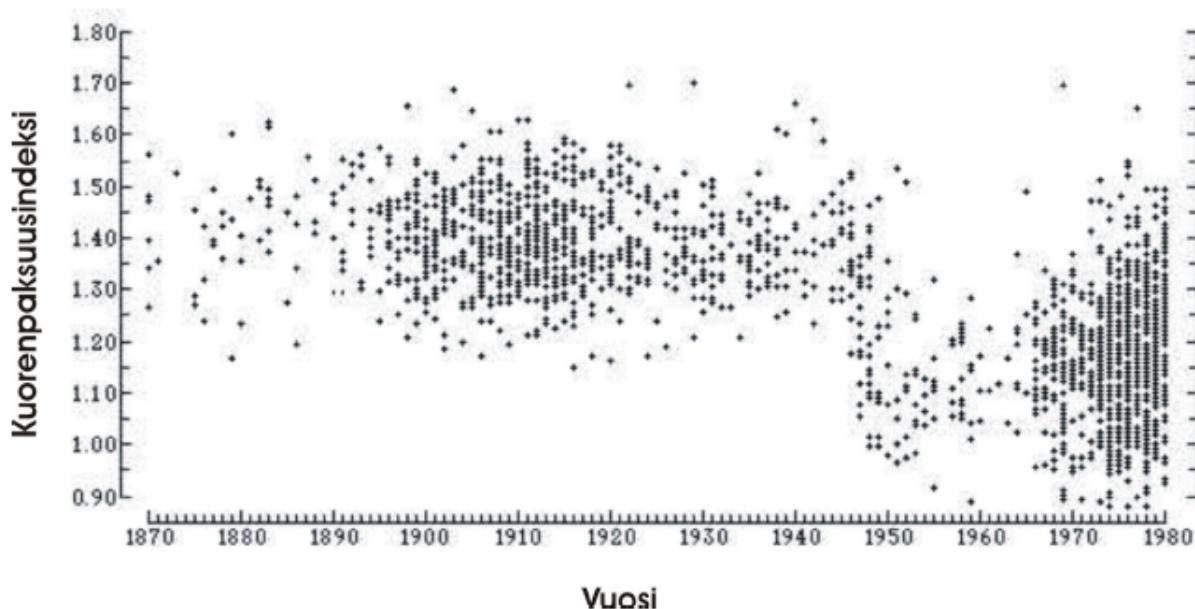
Opiskelijavalinnan tulokset olivat nähtävillä biotieteellisen tiedekunnan ilmoitustaululla (Viikinkaari 9, sisään-tulokerros) perjantaina 30.6.2010. Kaikille valintakokeeseen osallistuneille hakijoille ilmoitetaan valinnan tuloksesta kirjeitse.

Hakijamäärät & hyväksytyt

Sisäänpääsyprosentit vaihtelevat biologian yhteisvalinnan koulutusohjelmiin 10-15 % välillä. Esimerkiksi vuonna 2007 Helsinkiin valittiin 9,7 % hakeneista ja Ouluun 8,51 % hakeneista.

Esimerkki vuoden 2006 valintakokeesta

KYSYMYKSI 3 (pakollinen)

Eläkkeellä oleva englantilainen talitiais- ja varpushaukkatutkija huomasi vanhoja aineistojaan selatessaan, että hänen laajalla metsä- ja peltovaltaisella tutkimusalueellaan vuosina 1940-1948 sekä talitiaisen että varpushaukan populaatiotiheyksissä ei ollut tapahtunut huomattavia muutoksia. Vuoden 1948 jälkeen varpushaukkapopulaation koko alkoi pienentyä ja romahti 1960-luvulla lähes kokonaan, mutta alkoi myöhemmin elpyä. Tutkija löysi Internetistä oheisen, varpushaukan munankuoren paksuutta kuvaavan aikasarjan. Talitiaisen populaatiokoossa ja munankuoren paksuudessa ei tapahtunut muutoksia koko pitkän tutkimuskauden aikana.

- a) Miten selität kuvassa havaittavaa munankuoren paksuuden ajallista vaihtelua?
- b) Selosta varpushaukan populaatiodynamiikkaa (kannanvaihtelun syitä) oheisen munankuoriaineiston avulla.
- c) Miksi talitiaisella ei havaittu varpushaukan kaltaisia ajallisia muutoksia munankuoren paksuudessa?

Vastaus kysymykseen kolme

a) Miten selität kuvassa havaittavaa munankuoren paksuuden ajallista vaihtelua? (yht. 18p)

Ympäristömyrkköjen (2p) (DDT, PCB, elohopeayhdisteet (3p)) kuten tuhoeläinten (1p) ja kasvitautien (1p) torjunta-aineiden, käyttö yleistyi (1p) 1940-luvulla (1p) ja ne rikastuivat ravintoketjussa (1p) etenkin ravintopyramidin huipulla eläviin lajeihin, kuten petolintuihin (1p). Ympäristömyrkyt aiheuttivat petolinnuilla kalsiumaineenvaihdunnan häiriötä (3p), jolloin niiden munankuoret ohenivat (1p) n.1940-1960 -luvuilla (1p). Ympäristömyrkköjen käytön kieltävät lait ja rajoitukset tulivat voimaan 1970-luvulla (1p), jolloin paksukuoriaisia munia alkaa esiintyä jälleen (1p).

b) Selosta varpushaukan populaatiodynamiikkaa (kannanvaihtelun syitä) oheisen munankuoriaineiston avulla? (yht. 14p)

Munankuorten ohetessa lisääntyminen heikkeni (1p) ja kanta romahti (1p). Ohuet munankuoret lisäsivät sikiökuolleisuutta (2p), koska munien kuivuminen (1p) ja rikkoutuminen (1p) lisääntyivät. Pesäpoikaskuolleisuus lisääntyi (1p), koska poikasten kunto heikkeni niiden saaman saastuneen ravinnon vuoksi (1p). Osa emoista saattoi jättää kokonaan pesimättä (2p). 70-luvulta lähtien myrkköjen rikastuminen väheni (1p) lisäten munankuorien paksuutta, poikastuottoa ja emojen hedelmällisyyttä johtaen kantojen elpymiseen (1p). Ympäristömyrkköjen hidas hajoaminen luonnossa hidasti kantojen toipumista (2p).

c) Miksi talitiiaisella ei havaittu varpushaukan kaltaisia ajallisia muutoksia munankuoren paksuudessa? (yht. 10 p)

Talitiainen käyttää erilaista ravintoa ja on ravintopyramidissa alempana kuin varpushaukka (3p), jolloin ympäristömyrkyt rikastuivat talitiiaiseen vähemmän, eivätkä aiheuttaneet havaittavaa muutosta munankuoren paksuudessa (3p). Petolinnut saattavat lisäksi olla herkempiä myrkyille kuin monet muut lajit (2p). Talitiainen lyhytikäisenä lajina ei altistu niin suurille ympäristömyrkkömäärille kuin varpushaukka (2p).

Yht. 42 p tiedoista + 6p johdonmukaisuudesta ja ymmärrettävyydestä.

Lisätietoa hakemisesta sekä valintakokeista löytyy yliopistojen nettisivuilta osoitteista www.helsinki.fi, www.joensuu.fi, www.jyu.fi, www.science oulu.fi, www.sci.utu.fi sekä osoitteesta www.eximia.fi.

DIPLOMI-INSINÖÖRIOSASTOT

Yhteisvalinnan hakuprosessi

Teknillisiä tieteitä opiskelemaan haetaan yhteisvalinnassa. Yhteisvalinnan piiriin kuuluu seitsemän yliopistoa: Teknillinen korkeakoulu, Tampereen teknillinen yliopisto, Lappeenrannan teknillinen yliopisto, Oulun yliopiston teknillinen tiedekunta, Åbo Akademin teknillinen tiedekunta, Turun yliopiston matemaattis-luonnontieteellinen tiedekunta ja Vaasan yliopiston teknillinen tiedekunta.

Diplomi-insinöörinkoulutuksen tarkkoja hakutietoja keväälle 2010 ei ole vielä julkaistu. Perinteisesti yhteishaussa hakukohteita on saanut laittaa useita ja ensimmäiseksi sijoitetusta on saanut kolme ensisijaisuuspistettä.

DI-hakukohteiden osalta opiskelijavalinta suoritetaan kolmessa valintaryhmässä: paperivalinta, valinta alkupisteiden ja koepisteiden perusteella sekä valinta koepisteiden perusteella. Paperivalinnan osuus diplomi-insinööriosastojen hakukohteiden valintakiintiöstä on enintään 40%, alkupisteiden ja koepisteiden perusteella valitaan 70 % paperivalinnan jälkeisestä kiintiöstä ja pelkkien koepisteiden perusteella 30 % paperivalinnan jälkeisestä kiintiöstä. Hakijan ei tarvitse hakulomakkeessaan päättää, missä valintaryhmässä hän hakee, vaan hakijat otetaan automaattisesti huomioon kaikissa valintaryhmissä.

Muutokset vuodesta 2007 eteenpäin

DI-hakukohteiden osalta muutokset koskevat paperivalintaa ja sen kynnysehtoa. Vuodesta 2007 alkaen yliopistot voivat asettaa hakukohdekohtaiseksi kynnysehdoksi joko matematiikan, fysiikan tai kemian ylioppilaskirjoituksissa saavutetun arvosanan tai jonkin yhdistelmän edellä mainituista. Matematiikassa kynnysehto on vähintään M tai ylempi ja fysiikassa tai kemiassa vähintään C tai ylempi. Mikäli kynnysehto on fysiikka tai kemia, myös laajan matematiikan on oltava hyväksyttävästi suoritettuna ylioppilastutkinnossa.

Esimerkki:

Hakukohdekohtainen kynnysehto voi olla E matematiikasta tai M fysiikasta. Jos hakijan osalta jompikumpi ehto täyttyy, on hakija mukana paperivalinnassa. Hakijan näkökulmasta katsottuna riittää, että yksi vaadituista paperivalinnan kynnysehdoista täyttyy. Mikäli hakijan osalta täyttyvä kynnysehto on fysiikka, myös laajan matematiikan on oltava hyväksytysti suoritettuna ylioppilastutkinnossa.

Valintakoe 2010

DI- ja arkkitehtikoulutuksen yhteisvalinnan valintaopas vuodelle 2010 ei ole vielä ilmestynyt. Lisätietoja yhteisvalinnan sivuilta osoitteesta <http://www.dia.fi> tai www.eximia.fi

Hakuaika diplomi-insinöörihakukohteisiin alkaa 1.3.2010 ja päättyy 16.4.2010 klo 16.15. Haku toteutetaan osana yliopistojen yhteistä sähköistä hakuja (www.yliopistohaku.fi).

Diplomi-insinöörihakukohteiden valintakokeet:

- Yhteiskuntatiede 1.6.2010 klo 9-12
- Matematiikka 1.6.2009 klo 14-17
- Kemia 2.6.2010 klo 9-12
- Fysiikka 2.6.2010 klo 14-17

Valintakokeiden tulokset julkaistaan 16.6.2010 ja valinnan tulokset 9.7.2010 klo 9.00.

Valintakokeessa matematiikan koe on pakollinen lähes kaikille. Toinen valintakoeaine määräytyy valitun koulutusohjelman perusteella, se on joko fysiikka, kemia tai yhteiskuntatiede. Valintakokeessa on perinteisesti pitänyt hallita lukion pitkät oppimäärät, yhteiskuntatieteen kokeeseen on oma valintakoekirja. Tehtäviä kokeessa on ollut kuusi kummastakin valintakoeaineesta. Koe on ollut kaksipäiväinen ja aikaa ollut 3 tuntia/aine. Valinnan on ratkaissut kahden kokeen yhteenlaskettu pistemäärä.

Eri valintaryhmät ja alkupisteet 2009 ja alustavasti myös vuonna 2010

Paperivalinnat 2009

Yliopistot hyväksyvät osan opiskelijoista paperivalinnalla eli todistuspisteiden perusteella, ilman valintakoetta. Paperi-valinnassa ovat mukana ne viimeistään keväällä 2010 tutkintonsa valmiiksi saavat ylioppilaat ja RP-tutkinnon suorittaneet, jotka ovat suorittaneet hyväksyttävästi pitkän matematiikan ylioppilaskokeen. Yliopistot voivat hakukohdekohtaisesti asettaa matematiikan, fysiikan tai kemian tai jonkin edellä mainittujen aineiden yhdistelmän kynnysehdoksi paperivalintaan osallistumiselle. Matematiikan osalta hakukohdekohtainen kynnysehto on vähintään M ja fysiikan tai kemian osalta vähintään C. Kynnysehdoit voivat hakukohdekohtaisesti olla myös edellä esitettyä korkeampia. Hakijan näkökulmasta riittää, että yksi vaadituista kynnysehdoista täyttyy, mikäli hakukohteelle on asetettu kynnysehto useammassa kuin yhdessä aineessa. Valinta tehdään alkupisteiden ja ensisijaisuuspisteiden yhteenlasketun pistemäärän perusteella, jolloin maksimipistemäärä on 27 pistettä. Tilanteessa, jossa usealla hakijalla on sama pistemäärä, ratkaisee ylioppilastutkinnon matematiikan kokeen pistemäärä.

HUOM!

Paperivalinnassa perinteisesti on voinut hakea kahteen ensimmäiseen diplomi-insinöörin hakukohteeseen. Jos hakijalla on ollut arkkitehtivaihtoehto ensimmäisenä hakutoiveena, hän ei ole voinut osallistua diplomi-insinöörien paperivalintaan. Jos hakija ei ole saanut opiskelupaikkaa paperivalintakiintiössä, hän on osallistunut valintakokeisiin kaikilla hakuvaihtoehtoillaan. Vaihtoehtona on myös ollut osallistuminen paperivalintaan vain ensimmäisellä hakukohteella. Tarkista tarkat kevään 2010 ehdot tammikuun loppuun mennessä ilmestyvästä hakuoppaasta (www.dia.fi).

Alkupisteet 2009

Alkupisteitä laskettaessa otetaan huomioon ylioppilastutkinnon arvosanat. Lukion päättötodistuksesta ei saa pisteitä. Ylioppilastutkintotodistuksesta otetaan huomioon alla olevasta luettelosta kuusi eri ainetta siten, että pistemäärä on hakijalle edullisin (sekä vanha että uusi tutkinto). Jos hakija on suorittanut samassa aineessa eritasoiset kokeet (esimerkiksi lyhyt ja pitkä matematiikka), huomioidaan hakijan kannalta edullisin vaihtoehto.

<i>Ylioppilastutkinnon arvosana</i>	<i>A</i>	<i>B</i>	<i>C</i>	<i>M</i>	<i>E</i>	<i>L</i>
Matematiikka, pitkä	1	2	3	4	5	6
joko vanha reaali (ennen vuotta 2006) tai ainereaali, fysiikka tai kemia		1	2	3	4	5
ainereaali, muut reaaliaineet *				1	2	3
Äidinkieli			1	2	3	4
2. kotimainen kieli, pitkä				1	2	3
Vieras kieli, pitkä				1	2	3
Matematiikka, lyhyt				1	2	3
2. kotimainen kieli, keskipitkä					1	2
Vieras kieli, lyhyt					1	2

* Myös reaalikokeena suoritettu fysiikka tai kemia ellei otettu huomioon jo edellisellä rivillä.

Reaalista voi saada alkupisteitä vain uuden tai vanhan reaalin mukaisesti, ei molemmista. Alkupisteiden maksimipistemäärä on 24.

Valinta alku- ja koepisteiden perusteella 2009

Alkupisteet lasketaan yllä olevan taulukon mukaisesti. Kokeina ovat matematiikka, fysiikka, kemia tai yhteiskuntatiede. Kahdesta kokeesta saatavat maksimipisteet ovat 40 pistettä. Hakijan on osallistuttava vähintään kahteen kokeeseen.

Ylioppilastutkintotodistuksesta otetaan huomioon yllä olevasta luettelosta kuusi eri ainetta siten, että pistemäärä on hakijalle edullisin (sekä vanha että uusi tutkinto).

Maksimipisteet:

- Alkupisteet 24 pistettä
- Koepisteet, 2 koetta á 20 pistettä, yht 40 pistettä
- Ensisijaisuuspisteet 3 pistettä

Yhteensä 67 pistettä

Valinta koepisteiden perusteella

Valintapisteinä ovat vain koepisteet ja ensisijaisuuspisteet, jolloin maksimipisteet ovat 43 pistettä.

Teknillisiä tieteitä opiskelemaan pyrkineet ja hyväksytyt 2009

Alla esimerkinomaisesti muutaman yliopiston koulutuskohtaiset hakijamäärät sekä hyväksymiseen vaaditut pisterajat. Eximian kotisivulta löydät tilastotietoa myös muiden yliopistojen pisterajoista ja hakijamääristä.

Oulun yliopisto	Hakijat	Hyväksytyt	Alin pistemäärä todistus + koe	Alin pistemäärä koe
Tietotekniikka	109	64	12,11	12,44
Sähkötekniikka	102	76	11,56	11,11
Konetekniikka	193	126	18,33	8,56
Tuotantotalous	136	47	30,33	17,44
Prosessitekniikka	85	59	12,44	11,3
Ympäristötekniikka	71	61	16	5,56
Arkkitehtuuri	202	35	19,77	11,5

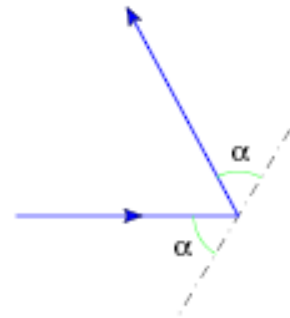
Teknillinen korkeakoulu, Otaniemi	Hakijat	Hyväksytyt	Alin pistemäärä todistus + koe	Alin pistemäärä koe
Tietotekniikka	225	95	31,56	17,44
Elektroniikka ja sähkötekniikka	232	151	28,78	16,33
Tietoliikennetekniikka	86	61	24,89	12,78
Bioinformaatioteknologia	250	52	46,67	29,11
Automaatio- ja systeemitekniikka	96	61	36,11	21,33
Teknillinen fysiikka ja matematiikka	232	65	50,56	33
Konetekniikka	320	148	30,22	16,89
Energia- ja LVI-tekniikka	151	54	39,11	24,11
Tuotantotalous	289	47	49,11	31,33
Puunjalostustekniikka	61	76	17,78	9,44
Kemian tekniikka	198	103	35,22	19,11
Materiaalitekniikka	59	66	24,78	12,78
Rakenne- ja rakennustuotantotekniikka	171	67	32,11	18,56
Yhdyskunta- ja ympäristötekniikka	78	37	33,78	18,33
Geomatiikka	50	33	24,22	13,56
Kiinteistöaloesitys	160	48	32,78	20,11
Arkkitehtuuri	432	35	23,07	13,5
Maisema-arkkitehtuuri	81	17	23,37	14,4

Esimerkkitehtäviä diplomi-insinööriosastojen matematiikan valintakoetehtävistä vuodelta 2009

Esimerkki 1

Valonsäde kulkee x-akselia pitkin positiiviseen suuntaan. Säde heijastuu suorasta $y = k(x - 3)$, $k \neq 0$. Säde kulkee suoraan, paitsi heijastuessaan; heijastuessa tulo- ja lähtökulma ovat yhtäsuuret (vertaa kuva).

- (a) Millä k :n arvoilla heijastunut valonsäde leikkaa y-akselin?
 (b) Missä pisteessä, jos missään, heijastunut valonsäde leikkaa y-akselin, kun $k = 2$?

Anna a-kohdassa tarkka vastaus ja b-kohdassa likiarvo neljällä desimaalilla.

Esimerkki 2

Tarkastellaan lukujonoa

$$a_n = n^{2010} / e^n, \quad n = 1, 2, 3, \dots$$

Monesko lukujonon jäsen on suurin, vai onko suurinta ollenkaan? Perustele väitteesi täsmällisesti.

Esimerkkitehtäviä diplomi-insinööriosastojen fysiikan valintakoetehtävistä vuodelta 2009

Esimerkki 1

Huvipuiston vuoristoradalla vaunu (massa $m_v = 1100$ kg) lähtee levosta liikkeelle radan korkeimmasta kohdasta (Kuva 1). Ensimmäisen alamäen puolivälissä vaunulla on nopeutta $13,0$ m/s.

Kuva 1

- a) Määritä vuoristoradan ensimmäisen mäen korkeus h_1 .
 b) Ensimmäisen alamäen jälkeen vaunun jarrumies hidastaa vaunun vauhtia niin, että seuraavan mäen päällä vaunulla on nopeutta $3,7$ m/s. Määritä radan toisen mäen korkeus h_2 , kun jarrumiehen tekemä jarrutustyö on 53 kJ.

Vanhoja valintakokeita löytyy osoitteesta <http://www.dia.fi/materiaalia.html>

Lisätietoa pyrkimisestä löydät mm. osoitteesta <http://www.dia.fi> sekä www.eximia.fi

ENGLANTILAINEN FILOGIA

Opiskelupaikkakunnat

Vieraita kieliä voi opiskella Helsingin, Joensuun, Jyväskylän, Oulun, Tampereen, Turun ja Vaasan yliopistoissa sekä Abo Akademissa. Yliopistossa kielten opiskelusta käytetään nimitystä filologia, mikä viittaa kielen laajempaan tarkasteluun. Yleisesti kielten opiskelu kuuluu jokaisessa yliopistossa humanistisiin tieteisiin. Sen sijaan valintakoevaatimukset ja opintojen suuntautumisvaihtoehdot ja painotukset vaihtelevat yliopistokohtaisesti.

Englantilaista filologiaa voi opiskella kaikissa edellä mainituissa yliopistoissa. Joensuun yliopiston vieraiden kielten laitos ja kansainvälisen viestinnän laitos (Savonlinna) sekä Tampereen yliopisto tekevät opiskelijavalinnoissa yhteistyötä. Kääntäjäkoulutusta on mahdollista opiskella Helsingin yliopistossa (Käännöstieteen laitos, Kouvola), Joensuun yliopistossa (Savonlinnan kansainvälisen viestinnän laitos), Tampereen yliopiston käännöstieteen laitoksessa sekä Turun yliopistossa.

Englantilaisen filologian opiskelu

Englantilainen filologia on englannin kielen ja englanninkielisen kirjallisuuden opiskelua, jonka tavoitteena on saavuttaa sekä hyvä kielitaito että teoreettiset tiedot kielestä ja kielialueen kulttuurista. Tähän kuuluu paitsi kielen rakenne (syntaksi, morfologia, semantiikka, fonologia), myös kielen kehitys, kielen käyttö yhteiskunnassa ja ajattelussa sekä kielen oppiminen. Kirjallisuuden opinnoissa perehdytään kirjallisuuden lajeihin, eri aikakausien ja eri englanninkielisten maiden kirjallisuuteen ja erilaisiin kulttuuriin teksteihin. Kielten opiskelun tavoitteena ei siis ole pelkästään sujuva kommunikointi vieraalla kielellä, vaan kieltä tarkastellaan laajemmin ja pyritään analyttiseen ja kriittiseen tiedon omaksumiseen.

Kielten opinnoissa huomioidaan hyvin työelämän vaatimukset ja kielten opiskelijoiden työllisyystilanne onkin kohtalaisen hyvä. Kielten opiskelijat työllistyvät edelleen pääsääntöisesti opettajiksi, kääntäjiksi tai tulkeiksi, mutta kieliä opiskelleilla riittää paljon muitakin mielenkiintoisia tehtäviä mm. tiedotustoiminnan parissa lehdistä, radiossa, televisiossa. Osa myös jatkaa opintojensa laajentamista tutkijana.

Valintakoe

Englantilaisen filologian valintakokeet mittaavat hakijan englannin kielen taitoa perustuen valintakoe kirjallisuuteen sekä kielitieteellisten termien hallintaan. Usein valintakoevaatimukseen kuuluu myös kaunokirjallista tekstiä, mikä edellyttää tekstin tulkinnassa tarvittavien termien osaamista ja onnistunutta käyttöä.

Vaikka eri yliopistot painottavat valintakoevaatimuksissaan hieman eri asioita, valintakokeessa menestyminen edellyttää hakijalta aina englannin kielen hyvää sanastollista ja rakenteellista hallintaa sekä kykyä tuottaa, omaksua ja analysoida englanninkielistä tekstiä. Vieraskielisen tiedon ymmärtäminen ja oppiminen vaatii usein runsaasti vaivannäköä ja uhrattuja työtunteja, joten tietynlaista määrätietoisuutta ja tavoitteellisuuttakin valintakokeessa menestyminen kyllä vaatii.

Haku Helsingin yliopistoon 2010

Hakuaika alkaa	maanantaina 1.3.2010
Hakuaika päättyy	perjantaina 16.4.2010 klo 16.15
Englantilaisen filologian valintakoe	maanantaina 24.5.2010 klo 9.00–13.00
Valintojen tulokset julkistetaan	tiistaina 20.7.2010
Opiskelupaikka vastaanotettava	viimeistään tiistaina 3.8.2010

Tiedekuntaan pyrkivät täyttävät hakulomakkeen yliopistojen sähköisessä yhteishakujärjestelmässä osoitteessa **www.yliopistohaku.fi**.

Valintakokeen vaatimukset ja kokeen luonne 2010

Englantilaisen filologian oppiaineeseen valitaan päävalinnassa 60 uutta opiskelijaa. Aloituspaikeista täytetään ensin enintään 50 % valintakoepisteiden perusteella. Tämän jälkeen loput aloituspaikeista täytetään lähtöpisteiden ja valintakoepisteiden summan perusteella. Jos useat hakijat saavat saman summan, heidät asetetaan keskinäiseen järjestykseen valintakoepisteiden perusteella.

- lähtöpisteet maksimissaan 100 pistettä
- valintakoepisteet maksimissaan 100 pistettä

Valintakoekirjallisuus 2010

- Graddol, David & Leith, Dick & Swann, Joan & Rhys, Martin & Gillen, Julia (eds.): *Changing English*. Routledge 2007.
- Yule, George: *Pragmatics*. Oxford University Press 1996.
- Hoffman, Eva: *Lost in Translation*.

Kokeessa edellytetään englannin kielen rakenteen ja sanaston hyvää tuntemusta sekä kykyä omaksua, tuottaa ja analysoida englanninkielistä tekstiä. Kokeeseen osallistujan tulee olla valmis soveltamaan pääsykoekirjoista opittuja taitoja myös käytännössä. Tehtäviin vastataan englanniksi.

Koe muodostuu neljästä osasta:

- Englannin kielen taitoa mittaava osa (0–25 pistettä)
- Graddolin ym. kirjaan pohjautuva osa (0–25 pistettä)
- Ylen kirjaan pohjautuva osa (0–25 pistettä)
- Hoffmanin kirjaan pohjautuva osa (0–25 pistettä)

Hakija on suorittanut kokeen hyväksyttävästi, jos hän saa kokeen kustakin osasta vähintään 9 pistettä. Lopullinen valintakoetulos määräytyy kokeen yhteispistemäärän perusteella.

Alkupisteet 2010

Suomalaisesta ylioppilastutkinnosta, joka on suoritettu 1996 tai myöhemmin saa lähtöpisteitä enintään viiden ylioppilaskokeen arvosanoista seuraavan pisteytystaulukon mukaisesti:

aine	taso	laudatur	eximia	magna	cum laude
äidinkieli		20	18	14	10
toinen kotimainen	pitkä	20	18	14	10
	keskipitkä	16	14	10	6
vieras kieli	pitkä	20	18	14	10
	keskipitkä	14	12	8	4
	lyhyt	14	12	8	4
reaali/ainereaaali		20	18	14	10
matematiikka	pitkä	20	18	14	10
	lyhyt	14	12	8	4

Lähtöpisteitä voi saada äidinkielen kokeen arvosanasta ja enintään neljän muun kokeen arvosanoista.

Haku Tampereen yliopistoon 2010

Hakuaika alkaa	maanantaina 1.3.2010
Hakuaika päättyy	perjantaina 16.4.2010 klo 16.15
Englantilaisen filologian valintakoe	torstaina 3.6.2010 klo 13.00–17.00
Valintojen tulokset julkistetaan	maanantaina 12.7.2010
Opiskelupaikka vastaanotettava	viimeistään tiistaina 3.8.2010

Tiedekuntaan pyrkivät täyttävät hakulomakkeen yliopistojen sähköisessä yhteishakujärjestelmässä osoitteessa **www.yliopistohaku.fi**.

Valinta järjestetään yhteisvalintana Joensuun yliopiston kanssa, joten hakija voi hakea kolmeen hakukohteeseen: Joensuun yliopisto, Englannin kieli ja kulttuuri; Joensuun yliopisto, Englannin kieli ja kääntäminen; Tampereen yliopisto, Englantilainen filologia.

Kokeen voi suorittaa Joensuussa tai Tampereella riippumatta siitä, mihin hakukohteeseen hakija ensisijaisesti pyrkii. Koepaikka ilmoitetaan hakemuksessa. Jokaiseen yliopistoon tulee hakea erikseen. Pyrkimisjärjestys ilmoitetaan valintakokeen vastauslomakkeella. Ellei hakijan saavuttama englannin kielen valintapistemäärä riitä ykköstilalle asetettuun hakukohteeseen pääsemiseksi, tarkistetaan automaattisesti, riittääkö se toiselle tai kolmannelle tilalle asetettuun, mikäli ne ovat lomakkeessa mainittu.

Valintakokeen vaatimukset ja kokeen luonne 2009

Englantilaisen filologian valintakoe koostuu kielitaitokokeesta ja kirjatestistä. Kielitaitokokeessa edellytetään lukion englannin kielen kurssia vastaavien tietojen erittäin hyvää hallitsemista. Tullakseen hyväksytyksi on hakijan saatava kielitaitokokeessa vähintään 50 % oikeita vastauksia.

Kirjatestiin luetaan:

- 1) Montgomery Martin et al.: *Ways of Reading* (London: Routledge, 2006 painos) ja
- 2) Yule George: *The Study of Language* (Cambridge: CUP 2006 tai myöhempi painos)

Valinnan ratkaisee valintakokeen tuloksesta ja ylioppilastutkintotodistuksen arvosanoista koostuva yhteispistemäärä, josta ylioppilastutkintotodistuksen osuus on 40 ja valintakokeen osuus 60 pistettä.

Valintakoe on monivalintakoe, joka muodostuu seuraavista osista:

- 1) kielitaitokoe (30 p.):
  - a) rakenne- ja idiomitesti (16 p.)
  - b) tekstinymmärtämistesti (14 p.)
- 2) kirjatesti (30 p.)

Alkupisteet 2010

Kaikissa humanistisen tiedekunnan oppiaineissa, joissa tiedekunnan yhteinen todistuspisteitys on käytössä, hakijan taustapisteet lasketaan ylioppilastutkinnon äidinkielen ja enintään viiden (5) muun (hakijalle parhaat pisteet tuottavan) kokeen perusteella.

Kokeista saadut arvosanat pisteitetään ensin seuraavasti:

Arvosana	Pisteet
approbatur	2
lubenter approbatur	3
cum laude approbatur	4
magna cum laude approbatur	5
eximia cum laude approbatur	6
laudatur	7

Eri kokeista saatuja pisteitä painotetaan kertomalla ne seuraavilla koekohtaisilla painokerroinilla:

Koe	Painokerroin
äidinkielen koe (suomi, ruotsi tai saame)	1,5
reaalikoe	1,5
reaaliaineidenkokeet	1,5
laajan tai pitkän oppimäärän mukainen koe	1,5
muu kuin pitkän oppimäärän mukainen koe	1

Valinnassa käytettävä taustapistemäärä saadaan laskemalla painotetut pisteet yhteen. Näin täydellisesti suoritusta, mahdollisimman laajasta uusimuotoisesta tutkinnosta voi saada $1,5 \times 7 \times 6 = 63$ pistettä.

Todistuspisteityksessä otetaan huomioon korkeintaan kahden reaaliaineen kokeet. Ennen vuotta 2006 suoritettu reaalikoe rinnastetaan tässä reaaliaineen kokeeseen.

Haku Turun yliopistoon 2010

Uutta keväälle 2010!

Uudistuneessa englannin kielen oppiaineessa yhdistyvät englantilainen filologia ja englannin kielen kääntäminen ja tulkkaus, jotka toimivat aiemmin Turun yliopiston humanistisessa tiedekunnassa itsenäisinä oppiaineina. Oppiaineiden alat ovat edustettuina myös uudessa oppiaineessa opintolinjoina. Valintakoe on kaikille oppiaineeseen pyrkiville yhteinen. Opintolinjoille hakeudutaan myöhemmin opintojen kuluessa.

Hakuaika alkaa	maanantaina 1.3.2010
Hakuaika päättyy	perjantaina 16.4.2010 klo 16.15
Englantilaisen filologian valintakoe	keskiviikkona 2.6.2010 klo 13.00–17.00
Valintojen tulokset julkistetaan	perjantaina 9.7.2010
Opiskelupaikka vastaanotettava	viimeistään tiistaina 3.8.2010

Tiedekuntaan pyrkivät täyttävät hakulomakkeen yliopistojen sähköisessä yhteishakujärjestelmässä osoitteessa **www.yliopistohaku.fi**.

Valintakoe kirjallisuus 2010

1. R. L. Trask: Language: The Basics. 2nd edition. Routledge. 1999.

2. Valikoima novelleja:

- Raymond Carver, Cathedral.
- William Faulkner, Barn Burning.
- Ursula K. Le Guin, The Ones Who Walk Away From Omelas.
- Philip Roth, The Conversion of the Jews.
- Kaikki listan novellit esim. teoksessa Bausch Richard & Cassill R.V. (toim.) The Norton Anthology of Short Fiction, Shorter 7th ed. Norton. 2006.

Huom! Bauschin ja Cassillin toimittamaa novellantologiaa käytetään oppimateriaalina englannin kielen perusopintojen kirjallisuuden kursseilla.

3. Internet-sivulta www.hum.utu.fi/opiskelijavalinta ladattavat kääntämistä ja käännöstiedettä koskevat artikkelit (n. 100 sivua).

Artikkelit voi ladata Internet-sivulta osoitteesta www.hum.utu.fi/opiskelijavalinta

Pisteitys

A. Taustapisteet: painotus valinnassa 40 %

- ylioppilastutkinnon arvosana englannin kielessä 20 %
- ylioppilastutkinnon arvosana suomen kielessä 20 %

B. Valintakoe, joka koostuu kolmesta osasta: 60 %

- kieli- ja käännöstiede (Trask ja luettavat artikkelit) 24 %
- kielioppi 18 %
- kirjallisuus (novellit) 18 %

Kokonaispistemäärästä riippumatta vaaditaan, että hakija saa valintakokeesta pisteitä jokaisesta osakokeesta sekä yhteensä vähintään 30 pistettä kokeen maksimipistemäärästä (60).

- Kieli- ja käännöstieteen osassa kokelaan tulee hallita Traskin Language: The Basics -kirjan ja valintakoeartikkelien sisältö, käsitteistö ja terminologia.
- Englanninkielinen kielioppiosa mittaa lukion englannin kieliopin ja kieliopillisten käsitteiden hallintaa.
- Kirjallisuusosassa kokelas kirjoittaa lyhyitä englanninkielisiä tekstejä lukemansa novellivalikoiman ja annettujen väittämien pohjalta.

Alkupisteet 2010

Englannin kielen opiskelijavalinnassa ylioppilastutkinnon perusteella pisteitä voi saada suomen ja englannin kielen arvosanoista. Maksimipistemäärä on 40 pistettä.

1) Ylioppilastutkinnossa vaativampi koe (A-kielen oppimäärään perustuva koe).

2) Ylioppilastutkinnossa keskipitkään tai lyhyeen oppimäärään perustuva englannin kielen koe.

ARVOSANA	Suomi äidinkielenä *	Suomi toisena kielenä kokeen kirjoittaneet **
vuonna 1996 tai sen jälkeen saatu LAUDATUR	20	16
EXIMIA ja vuonna 1995 tai aiemmin saatu LAUDATUR	16	12
MAGNA CUM LAUDE	10	6
CUM LAUDE	4	0
LUBENTER	0	0
APPROBATUR	0	0

Esimerkkitehtäviä Helsingin yliopiston englantilaisen filologian valintakokeesta 2008

PART 1

Section 2: Composition Exercise. (10 points)

Write a coherent, argumentative paragraph of approximately 150 words which contains the five sentences below. You are not allowed to change the words or the word order within the sentences, though you may add words to each sentence. You do not have to use the sentences in the order in which they are given, though you may. The content of the rest of your paragraph is up to you, but it should create a context in which the sentences given below function logically. You will be sending the text to your local newspaper's Letters to the Editor section. In addition to topic logic, your paragraph will be graded on correctness of word choice, grammar, spelling, and punctuation.

- Cars pollute the atmosphere.
- The manufacture of zero carbon-emission cars is still in its infancy.
- People who choose to own cars should have to pay a tax that goes towards the research and development of low carbon-emission vehicles.
- Public transportation is not without its drawbacks either.
- It is expensive to maintain.

PART 2

Demonstrating an understanding of both the terminology and analytical method of Mick Short's *Exploring the Language of Poems, Plays, and Prose*, answer the following questions. Note that precision and concision are more important than the length of your answers. You will not receive any credit for information that does not pertain to the question at hand or for answers that are not based upon Mick Short's book. An analysis that directly answers the question(s) and makes proper use of terminology need not be longer than 100-125 words.

1. Examine the metaphor the crimson seeds/Of blood in the following extract from the beginning of "January" by R.S. Thomas:

The fox drags its wounded belly
Over the snow, the crimson seeds
Of blood burst with a mild explosion,
Soft as excrement, bold as roses

What makes this phrase a metaphor? What do you understand by the phrase? What are the inferential steps which you would need to use to get from the structure of the phrase to the meaning you have assigned to it? (5 points)

2. Examine the first few lines (including the title) of the following well-known antiwar poem by Wilfred Owen and an earlier draft of the same lines:

A. Anthem for Doomed Youth

What passing-bells for these who die as cattle?
Only the monstrous anger of the guns.
Only the stuttering rifles' rapid rattle
Can patter out their hasty orisons.

B. Anthem for Dead Youth

What passing-bells for you who die in herds?
--Only the monstrous anger of the guns!
And only the stuttering rifles' rattled words
Can patter out your hasty orisons.

Identify the differences in linguistic (lexical) choices between the A and B versions. Why are the choices in the published version (A) better than those in the draft version (B)? (5 points)

PART 3

Linguistics (Plag, Ingo, Maria Braun, Sabine Lappe and Mareile Schramm eds. 2007. Introduction to English Linguistics) This part includes two sections. The first section consists of five short questions and the second section of ten multiple-choice questions. The maximum score for this part of the exam is 25 points.

Section 1

Answer the five short questions below. Each question is worth three points. With the exception of question number (5), your answers must not exceed 80 words per question, and a good answer may well consist of a significantly smaller number of words. Remember that you will not be awarded any points for information that does not pertain to the question at hand.

(1)

What are initialisms and acronyms, and how do they differ from each other?

(2)

The First Germanic Sound Shift, or Grimm's Law, took place in the first millennium BC, and separated Proto-Germanic from the other branches of Indo-European. Briefly state the three kinds of sound change that took place during this shift.

(3)

What is meant by indirect speech act? Explain the term and provide one example of an indirect speech act in your answer.

(4)

What is the Maximal Onset Principle?

(5)

The British philosopher Paul Grice formulated his famous conversational cooperative principle in 1975. Name the four "maxims" of co-operation and explain what is meant by each of them. Your answer should not exceed 200 words. You can continue your answer on the next page.

PART 4

In his chapter English – colonial to postcolonial, Dick Leith says the following: "Since the process of colonisation beyond the British Isles lasted more than 300 years and affected four continents, it is very difficult to make generalisations about its character. In this chapter I identify and illustrate three types of English colonisation, each with its own linguistic consequences." (p. 120) What are these three types? Define them briefly and name the areas that Leith gives as examples of these three types. Your answer should not exceed 80 words.

FARMASIA

Opiskelupaikkakunnat ja valintakokeet

Farmasiaa voi opiskella Helsingin yliopiston farmasian tiedekunnassa tai Itä-Suomen yliopiston Kuopion kampuksen farmaseuttisessa tiedekunnassa. Lisäksi farmaseutin tutkinnon voi suorittaa Åbo Akademin matemaattis-luonnontieteellisessä tiedekunnassa. Yliopistojen valintakokeet ja valintakriteerit ovat hieman erilaiset. Opiskelupaikkaa voi hakea pelkästään proviisorin tai farmaseutin koulutusohjelmaan tai samanaikaisesti ensisijaisesti proviisorin ja toissijaisesti farmaseutin koulutusohjelmaan (ei päinvastoin).

Valintakoe kestää 3 tuntia ja se on sisältänyt yhden kokeen, jossa on tehtäviä ilmoitetun kirjallisuuden kaikista osa-alueista. Fysiologiasta ja anatomiasta, kemiasta tai fysiikasta ei siis enää ole järjestetty erillisiä kokeita, mutta ko. alueet on pyritty kuitenkin painottamaan annetun kirjallisuuden laajuuden ja vaikeusasteen perusteella. Kokeen kysymyksistä noin ½ koostui fysiologiasta ja anatomiasta, noin 1/3 kemiasta ja noin 1/6 fysiikasta. Osa kysymyksistä saattoi sisältää asioita myös usealta edellä mainitulta alueelta. Pääasiassa monivalintatyyppisten kysymysten lisäksi valintakokeeseen sisältyi muun muassa laskuja ja matemaattisia tehtäviä. Pienimuotoiset kirjalliset tehtävät ovat myös olleet mahdollisia. Väärästä vastauksesta on saanut miinus pisteitä puolet kysymyksen pisteytyksestä ja jos kysymykseen on jättänyt vastaamatta, on saanut nolla pistettä.

Kuopion yliopiston valintakoe, jolla pyritään farmaseutin koulutusohjelmaan, on sisältänyt aineistokokeen ja kemian kokeen. Aineistokokeessa on ollut kaksi esseetä ja kemian kokeessa noin 15 erityyppistä tehtävää, joissa painotetaan kemiallisia laskuja. Aineistokokeessa on jaettu kokeen alussa farmasian alaan liittyvä kirjallinen aineisto, johon hakijat ovat tutustuneet noin tunnin ajan. Tämän jälkeen aineisto ja muistiinpanot on kerätty pois, jonka jälkeen hakijoille on jaettu luettuun aineistoon ja ennalta ilmoitettuun oppikirjaan perustuvat tehtävät, joihin on ollut noin yksi tunti aikaa vastata. Proviisorin koulutusohjelmaan pyrkivien kokeeseen on edellisten lisäksi kuulunut vielä fysiikan tai psykologian valintakoe. Fysiikan kokeessa on ollut kolme tehtävää, joissa on pitänyt vastata erilaisiin kysymyksiin ja psykologian kokeessa puolestaan 13 tehtävää, joista viimeistä, hieman laajempaa tehtävää lukuun ottamatta kaikki ovat olleet monivalintatehtäviä. Molempien koulutusohjelmien valintakokeiden tehtävien pisteytys on ollut vaihteleva ja joistakin vääristä vastauksista on saanut myös miinus pisteitä.

Molemmissa yliopistoissa hakija voi hakea joko pelkkään farmaseutin tai proviisorin koulutusohjelmaan, tai molempiin, jolloin ensisijaisen hakukohteen on oltava proviisorin koulutusohjelma.

Haku toteutetaan osana yliopistojen sähköistä yhteishakua, haku aika on 1.3.-16.4.2010 klo 16.15. Hakemuksen voit täyttää ja lisätietoja saat osoitteesta www.yliopistohaku.fi.

Valintakoevaatimukset 2010

Helsinki

Farmaseutti ja proviisorihakijat osallistuvat samaan valintakokeeseen. Ainoastaan proviisorin koulutusohjelman farmaseuttikiintiössä on oma erillinen valintakoe.

Valintakoe järjestetään keskiviikkona 26.5.2010 klo 9-12.

Farmasian valintakokeen tehtävät laaditaan annetun kirjallisuuden pohjalta. Valintakoe kestää kolme tuntia ja sisältää yhden kokeen, jossa on tehtäviä ilmoitetun kirjallisuuden kaikista osa-alueista. Kokeen kysymyksistä noin 1/2 koostuu fysiologiasta ja anatomiasta, noin 1/3 kemiasta ja noin 1/6 fysiikasta. Osa kysymyksistä voi sisältää asioita myös usealta edellä mainitulta alueelta. Kokeen tehtävät ovat monivalintakysymyksiä ja voivat olla luonteeltaan laskuja ja matemaattisia tehtäviä. Valintakokeella pyritään mittaamaan sellaisia valmiuksia, joita farmasian alalla ja opiskelussa tarvitaan. Anatomian ja fysiologian oppikirjassa on paljon lukio-kursseihin sisältyvätönä asiaa, joka tukee merkittävästi farmasian opiskelun aloittamista. Kemian ja fysiikan osion asiat kuuluvat jo lukion oppimääriin ja näiden alueiden kysymykset testaavat hakijan valmiutta opiskella luonnontieteisiin perustuvaa farmasiaa.

Valintakokeen kemian kysymysten aiheina ovat seuraavat teemat ja niihin liittyvät laskut:

- ainemäärä, reaktioyhtälöt ja stökiometria
- kemiallinen tasapaino sovellutuksineen
- kemialliset sidokset
- funktionaaliset (toiminnalliset) ryhmät ja niiden reaktiot
- orgaanisen kemian perusteet
- happoemäksäsite ja pH
- liukoisuus ja liuosten valmistus

Valintakokeen fysiikan kysymykset käsittelevät seuraavia aiheita:

- perussuureet ja johdetut suureet, mittaaminen
- mekaniikka: mekaniikan peruslait, voiman käsite
- aaltoliikeoppi: interferenssi, diffraktio, polarisaatio
- lämpö ja energia: aineen olomuutokset, työ, energia, entropia

Valintakoe perustuu seuraaviin oppikirjoihin:

1.

Ihmisen fysiologia

Egil Haug Olav Sand Øystein V. Sjaastad: Ihmisen fysiologia, 526 s., (1. painos 1999 tai uudempi), WSOY, ISBN 951019882X

2.

Kemia

Leena Kaila – Pekka Meriläinen – Päivi Ojala – Petri Pihko:

- Reaktio 1 Ihmisen ja elinympäristön kemia, 168 s., (1. tai uudempi painos), Kustannusosakeyhtiö Tammi, ISBN 9789512650316.
- Reaktio 2 Kemian mikromaailma, 168 s., (1. tai uudempi painos), Kustannusosakeyhtiö Tammi, ISBN 9789512651337.
- Reaktio 3 Reaktiot ja energia, 176 s., (1. tai uudempi painos), Kustannusosakeyhtiö Tammi, ISBN 9789512652624.
- Reaktio 4 Metallit ja materiaalit, 183 s., (1. tai uudempi painos), Kustannusosakeyhtiö Tammi, ISBN 9789512654673.
- Reaktio 5 Reaktiot ja tasapaino, 184 s. (1. tai uudempi painos), Kustannusosakeyhtiö Tammi, ISBN 9789512654680.

tai

Irma Aroluoma Kaarina Kanerva Lea Karkela Jarkko Lampiselkä Reijo Mäkelä Tuula Sorjonen KirsiMaria Vakki-lainen:

- Kemisti 1 Ihmisen ja elinympäristön kemia, 156 s., (1. tai uudempi painos), WSOY, ISBN 978 9510275207.
- Kemisti 2 Kemian mikromaailma, 153 s., (1. tai uudempi painos), WSOY, ISBN 9789510287552.
- Kemisti 3 Reaktiot ja energia, 156 s., (1. tai uudempi painos), WSOY, ISBN 978 9510287569.
- Kemisti 4 Metallit ja materiaalit, 156 s., (1. tai uudempi painos), WSOY, ISBN 978 9510287576.
- Kemisti 5 Reaktiot ja tasapaino, 130 s., (1. tai uudempi painos), WSOY, ISBN 9789510287583.

3.

Fysiikka

Heikki Lehto – Raimo Havukainen – Jukka Maalampi – Janna Leskinen:

- Fysiikka 1. Fysiikka luonnontieteenä, 176 s. (1. painos, 2009), Kustannusosakeyhtiö Tammi, Helsinki, ISBN 978-951-26-5826-8
- Fysiikka 2. Lämpö, 168 s. (1. painos, 2009), Kustannusosakeyhtiö Tammi, ISBN 978-951-31-4534-7,
- Fysiikka 3. Aallot, 176 s. (1. painos, 2009), Kustannusosakeyhtiö Tammi, ISBN 978-951-31-4792-1,
- Fysiikka 4. Liikkeen lait, 160 s. (1. tai uudempi painos), Kustannusosakeyhtiö Tammi, ISBN 978-951-26-5265-5 ja
- Fysiikka 5. Pyöriminen ja gravitaatio, 166 s. (1. tai uudempi painos), Kustannusosakeyhtiö Tammi, ISBN 978-951-26-5469-7

Itä-Suomen yliopisto, Kuopion kampus 2010

Valintakoe järjestetään 26.5.2010 farmasian osalta klo 9-14 ja proviisorin 9-16.

1.

Aineistokoe

Aineistokokeella pyritään mittaamaan sellaisia valmiuksia, joita farmasian alalla ja opiskelussa tarvitaan: kykyä omaksua nopeasti uutta tietoa, stressiä aiheuttavien tilanteiden sietokykyä, kykyä käyttää hyväkseen

opittua tietoa ja kykyä ilmaista itseään selkeästi kommunikaatiotilanteissa. Aineistokoe ei ole soveltuvuus- koe. Suoritusta arvioitaessa kiinnitetään huomiota esitystapaan, jonka tulisi olla ymmärrettävää, johdonmu- kaista ja olennaisiin asioihin kohdistuvaa. Aineistokokeessa jaetaan kokeen alussa farmasian alaan liittyvä kirjallinen aineisto, johon hakijat voivat tutustua noin tunnin ajan. Tämän jälkeen aineisto ja muistiinpanot kerätään pois ja hakijoille jaetaan luettuun aineistoon ja ennalta ilmoitettuun oppikirjaan perustuvat tehtävät, joihin on noin yksi tunti aikaa vastasta.

Aineistokokeesta hyvin selviytyminen edellyttää seuraavan oppikirjan hallitsemista:

Egil Haug - Olav Sand - Oystein V. Sjaa-stad: Ihmisen fysiologia, 526 s. (1. tai uu-dempi painos), ISBN 951-0-19882-X. WSOY

2.

Kemia

Leena Kaila – Pekka Meriläinen – Päivi Ojala – Petri Pihko:

- Reaktio 1 Ihmisen ja elinympäristön kemia, 168 s., (1. tai uudempi painos), Kustannusosakeyhtiö Tammi, ISBN 9789512650316.
- Reaktio 2 Kemian mikromaailma, 168 s., (1. tai uudempi painos), Kustannusosakeyhtiö Tammi, ISBN 9789512651337.
- Reaktio 3 Reaktiot ja energia, 176 s., (1. tai uudempi painos), Kustannusosakeyhtiö Tammi, ISBN 9789512652624.
- Reaktio 4 Metallit ja materiaalit, 183 s., (1. tai uudempi painos), Kustannusosakeyhtiö Tammi, ISBN 9789512654673.
- Reaktio 5 Reaktiot ja tasapaino, 184 s. (1. tai uudempi painos), Kustannusosakeyhtiö Tammi, ISBN 9789512654680.

tai

Irma Aroлууoma Kaarina Kanerva Lea Karkela Jarkko Lampiselkä Reijo Mäkelä Tuula Sorjonen KirsiMaria Vakki- lainen:

- Kemisti 1 Ihmisen ja elinympäristön kemia, 156 s., (1. tai uudempi painos), WSOY, ISBN 978 9510275207.
- Kemisti 2 Kemian mikromaailma, 153 s., (1. tai uudempi painos), WSOY, ISBN 9789510287552.
- Kemisti 3 Reaktiot ja energia, 156 s., (1. tai uudempi painos), WSOY, ISBN 978 9510287569.
- Kemisti 4 Metallit ja materiaalit, 156 s., (1. tai uudempi painos), WSOY, ISBN 978 9510287576.
- Kemisti 5 Reaktiot ja tasapaino, 130 s., (1. tai uudempi painos), WSOY, ISBN 9789510287583.

3.

Fysiikka (vain proviisorin koulutusohjelmaan pyrkivät)

Kari U. Eloranta - Heikki Lehto - Tapani Luoma:

- Fysiikka 1 - Fysiikka luonnontieteenä, 168 s., (1. tai uudempi painos), ISBN 978-951-26-4835-1, Kustannusosakeyhtiö Tammi

Raimo Havukainen - Heikki Lehto - Janna Leskinen - Tapani Luoma:

- Fysiikka 2-3 - Lämpö ja aallot, 304 s., (1. tai uudempipainos), ISBN 978-951-26-5223-5, Kustannusosakeyhtiö Tammi
- Fysiikka 4 - Liikkeen lait, 160 s., (1. tai uudempi painos), ISBN 978-951-26-5265-5, Kustannusosakeyhtiö Tammi

Terveystieto (vain proviisorin koulutusohjelmaan pyrkivät)

Terveystiedon valintakoe pohjautuu lukion opetussuunnitelmassa mainittujen pakollisten ja syventävien kurssien oppimääriin

Alkupisteet 2010**Helsinki**

Pistelaskenta päävalinnassa:

1. ylioppilastutkinnosta saatavat pisteet
2. valintakoepisteet

1. Ylioppilastutkinnosta saatavat pisteet

Suomalaisesta ylioppilastutkinnosta annetaan pisteitä seuraavasti:

	L	E	M	C	B	A
Äidinkieli	9	9	6	3	-	-
Matematiikka						
- pitkä	18	18	14	10	6	2
- lyhyt	9	9	6	3	-	-

Ennen vuotta 2006 suoritettua reaalikokeen biologian, kemian, fysiikan ja psykologian tehtävistä annetaan pisteitä seuraavasti: $1,5 \times$ (vastauspisteet/4). Vastauspisteet = reaalikokeen biologian, kemian, fysiikan ja psykologian tehtävien vastausten pistemäärät yhteenlaskettuna. Ennen vuotta 1993 suoritettua ylioppilastutkinnon osamäärässä jakajana on 5. (Maksimipistemäärä on kuitenkin 18 pistettä. Jos pistemäärä on alle 2 pistettä, pistemäärää ei lasketa mukaan lähtöpisteisiin.)

Vuonna 2006 tai sen jälkeen suoritettua reaaliaineen kokeesta annetaan pisteitä biologian, kemian, fysiikan, psykologian tai terveystiedon kokeesta siten, että paras arvosana edellä mainituista kokeista otetaan huomioon seuraavasti:

	L	E	M	C	B	A
Reaaliaineen koe	18	18	14	10	6	2

Mikäli hakija on suorittanut reaalikokeen hyväksytysti ennen vuotta 2006, mutta uusii kokeen keväällä 2006 tai sen jälkeen, otetaan hänen kohdallaan huomioon enemmän pisteitä tuottava koe.

2. Valintakoepisteet

Hakijoiden on osallistuttava valintakokeeseen. Valintakokeesta voi saada enintään 50 pistettä. Farmaseutin koulutusohjelman ja proviisorin koulutusohjelman valintamenettely

A) Ensin hyväksytään ylioppilastutkinnosta saatavien pisteiden ja valintakoepisteiden summan määräämässä järjestyksessä hakijoita seuraavasti:

- proviisorin koulutusohjelmaan 25 opiskelijaa
- farmaseutin koulutusohjelmaan 105 opiskelijaa

Saman pistemäärän saaneiden kesken järjestyksen ratkaisee ensi sijassa valintakokeessa saatu pistemäärä. Jos näiden kriteerien soveltamisen jälkeen on hyväksymisrajalla hakijoita, joilla on tasapisteet, kaikki tasapisteillä olevat hakijat hyväksytään.

B) Tämän jälkeen hyväksytään valintakoepisteiden määräämässä järjestyksessä hakijoita seuraavasti:

- proviisorin koulutusohjelmaan 10 opiskelijaa
- farmaseutin koulutusohjelmaan 35 opiskelijaa

Saman pistemäärän saaneiden kesken järjestyksen ratkaisevat ensi sijassa lähtöpisteet (ylioppilastutkinnosta saatavat pisteet äidinkielestä, matematiikasta ja reaalikokeesta). Jos näiden kriteerien soveltamisen jälkeen on hyväksymisrajalla hakijoita, joilla on tasapisteet, kaikki tasapisteillä olevat hakijat hyväksytään.

Itä-Suomen yliopisto, Kuopion kampus

Pistelaskenta päävalinnassa:

1. alkupisteet
2. valintakoepisteet

1. Alkupisteet

Suomalainen ylioppilastutkinto:

YO-koe	L	E	M	C	B	A
Aidinkieli	21	18	15	12	9	6
A-kieli*	21	18	15	12	9	6
Matematiikka						
- lyhyt	16	13	10	7	4	1
- pitkä	21	18	15	12	9	6
Reaalikoe/ainereali	21	18	15	12	9	6

*A-kieli: kohdassa voidaan huomioida toinen kotimainen kieli tai vieras kieli, jos koe on suoritettu A-tasoisena lukio-opinnoista riippumatta. B- tai C-tason kielestä ei anneta pisteitä. Uudesta ainerealista hyväksytään mikä tahansa reaalikoe.

2. Valintakoepisteet

Fysiikan ja psykologian kokeista saatavat pisteet normeerataan tulosten perusteella ennen kokonaispisteiden laskentaa kysymysten välisten suhteellisten vaikeuserojen eliminoimiseksi (koskee proviisorin koulutusohjelmaa).

Valintakoe, valintapisteet

- Aineistokoe 0-42
  - Kemian koe 0-28
  - Fysiikan tai terveystiedon koe 0-14
- Yhteensä 0-84 (proviisori), 0-70 (farmaseutti)*

Hyväksytyn kokeen alaraja kussakin kokeessa on 10 % teoreettisesta maksimista eli aineistokokeessa 4,2 pistettä, kemian kokeessa 2,8 pistettä ja fysiikan tai psykologian kokeessa 1,4 pistettä.

Pyrkineet ja hyväksytyt 2009

	Ensisijaisesti hakenneet	Kokeeseen osallistui	Hyväksytyt	Hyväksytyt osuus kokeeseen osallistuneista
Helsingin yliopisto				
Farmaseutin koulutusohjelma	631	345	166	48 %
Proviisorin koulutusohjelma	389	276	35	13 %
Kuopion yliopisto				
Farmaseutin koulutusohjelma	385	202	131	64,85 %
Proviisorin koulutusohjelma	269	195	56	28,71 %

Pisterajat 2008 / 2009

	Alin hyväksytty, yhteispisteet	Alin hyväksytty, koepisteet
Helsingin yliopisto (2008)		
Farmaseutti	48,5/95	20,75/50
Proviisori	75,5/95	40,25/50
Kuopion yliopisto (2009)		
Farmaseutti	55,1 / 110	23,9 / 50
Proviisori		47 / 90

Esimerkki vuoden 2006 farmasian valintakokeesta Helsingistä

70. Ilmarinta eli pneumothorax on tila, jossa
- Pallea ei pääse supistumaan
  - Keuhkoputket ovat laajentuneet
  - Keuhkopussinontelossa on ilmaa**
  - Keuhkorakkuloiden väliseinämät tuhoutuvat
71. Hemoglobiinin happikyllästeisyyden (y-akseli) ja keuhkorakkuloiden hapen osapaineen (x-akseli) välistä suhdetta kuvaava käyrä on S-kirjaimen muotoinen. Tämä tarkoittaa, että
- Hemoglobiinin happikyllästeisyys on suoraan verrannollinen hapen osapaineeseen
  - Hemoglobiinin happikyllästeisyys on kääntäen verrannollinen hapen osapaineeseen
  - Käyrän loppupäässä hapen osapaineen muutoksilla on vain vähäinen vaikutus hemoglobiinin happikyllästeisyyteen**
  - Hemoglobiinin sitomiskapasiteetti on täynnä jo käyrän alkupäässä

Esimerkki vuoden 2006 farmasian valintakokeesta Kuopiosta**Tehtävä 1.**

Vastaa seuraavaan kysymykseen lukemasi kirjan (E. Haug ym.: Ihmisen fysiologia) perusteella. Selvitä proteiinien kulkeutuminen syödyistä ruoista elimistön tarpeisiin; - sisältäen proteiinien pilkkoutumisen, imeytymisen, varastoitumisen ja merkityksen elimistön toiminnalle. (Maksimipisteet 17,5)

Max 13,5 p:**PROTEIINIEN PILKKOUTUMINEN, IMEYTYMINEN, VARASTOITUMINEN JA MERKITYS ELIMISTÖN TOIMINNALLE:****TEORIAOSUUS:**

- s. 52 - 53, kuva 1.42: ravintoaineiden pilkkoutuminen ja siirtyminen elimistön tarpeisiin
- s. 398 - 399, kuva 10.21: valkuaisaineiden pilkkoutuminen ja imeytyminen
- s.404 - 408, kuvat 10.24a ja 10.24b:
  - aminohappojen hyväksikäyttö ja varastoituminen (imeytymisvaihe vs. ruokailun väliaikoina), glukoneogeneesi, ATP-muodostus
  - aminohapoista irtoavasta tyypestä muodostuu virtsa-ainetta (ureaa)
  - useiden triglyseridimolekyylien ympärillä on valkuaisainekuori (=lipoproteiinit -> kuljetus vereen)
- s. 64 - 70, geneettinen koodi 1. perinnöllisen tiedon siirtyminen tapahtuu aminohappojen välityksellä
- s. 42, 79, 302, 407: aminohapoista muodostuu veren valkuaisaineita (esim. albumiini, kuljettajaproteiinit, hyytymistekijät, hormoneja kuljettavat globuliinit s.193), entsyymejä, sekä solujen rakennusaineita
- s. 222: aminohapot osallituvat insuliini- ja glukagonituotannon säätelyyn (insuliini ja glukagoni ovat peptidihormoneja)
- s. 391, 392, 393: sappihapot sitoutuvat aminohappoihin muodostaen sappisuoloja eritettäväksi ohutsuoleen (rasvojen imeytymisen edistäminen)

Max 4 p OLENNAISET ASIAT, MONIPUOLISUUS, JOHDONMUKAISUUS JA YMMÄRRETTÄVYYS**Yhteensä 17,5 pistettä (=raakapistemäärä)**

Lisätietoa pyrkimisestä ja valintakokeesta löydät Helsingin ja Kuopion yliopiston nettisivuilta osoitteista www.helsinki.fi/farmasia ja www.uku.fi tai Eximian nettisivuilta osoitteesta www.eximia.fi

HISTORIA

Opiskelupaikkakunnat

Historiaa voi opiskella Helsingin, Joensuun, Jyväskylän, Oulun, Tampereen ja Turun yliopistoissa sekä Abo Akademiassa. Eri yliopistojen oppiaineet poikkeavat hieman toisistaan ja tarjolla on lukuisia suuntautumisvaihtoehtoja, mikä avaa historian opiskelijoille mahdollisuuden räätälöidä tutkinto pitkälti oman kiinnostuksen mukaan.

Helsingin yliopistossa oppiaineina ovat Suomen ja Pohjoismaiden historia, yleinen historia sekä ruotsinkielinen historia. Tampereen yliopistossa voi opiskella Suomen historiaa ja yleistä historiaa ja Turussa näiden lisäksi kulttuurihistoriaa. Joensuussa oppiaineina ovat puolestaan Suomen historia ja yleinen historia. Jyväskylässä voi opiskella Suomen historiaa, yleistä historiaa ja taloushistoriaa. Oulun yliopistossa voi keskittyä historian opinnoissa Suomen ja Skandinavian historiaan, aate- ja oppihistoriaan tai yleiseen historiaan.

Historia oppiaineena

Historia oppiaineena on tiede, joka syventää tietämystä menneisyydestä ja avaa näköaloja tulevaisuuteen. Historian opintojen tavoitteena ei ole oppia mahdollisimman montaa faktatietoa, vaan tärkeää on kyetä muodostamaan asioista kokonaisuus ja esittää siitä tulkinta. Opetuksessa panostetaan tieteelliseen ajatteluun ja tutkimiseen, minkä tavoitteena on kehittää historian opiskelijoista laaja-alaisia historian asiantuntijoita, joilla on hyvä yleissivistys ja valmiuksia kriittiseen ajatteluun.

Työmarkkinoilla arvostetaan historian ammattilaisten ja tutkijoiden laajaa tietomäärää sekä monipuolista näkökulmaa asioiden tulkintaan. Historia tarjoaa hyvän pohjan niin yksityisellä kuin julkisella sektorilla toimimiseen. Oma alan harrastuneisuus sekä henkilökohtaiset kiinnostuksen kohteet, aikaisempi työkokemus sekä painotukset omissa opinnoissa vaikuttavat historian opiskelijoiden sijoittumiseen työelämässä.

Valintakoe

Vaikka valintakoevaatimukset vaihtelevat yliopistokohtaisesti, valintakokeiden ensisijainen tehtävämuoto on esse. Lisäksi esimerkiksi Tampereen ja Turun valintakokeissa yksi tehtävistä on perinteisesti ollut aineisto-tehtävä. Perusteiltaan vastaaminen on siis samankaltaista kuin reaalikokeessakin, mutta valinta-kokeessa on syytä kiinnittää vielä enemmän huomiota vastauksen loogiseen etenemiseen, muotoon ja kieleen. Erityisen tärkeää on vastata vain kysyttävään asiaan, mikä edellyttää tehtävänannon tarkkaa lukemista. Ensimmäiseksi on selvitettävä, millainen vastausmuoto tehtävään vaaditaan (esseevastaus, jos muuta ei mainita), jonka jälkeen on määriteltävä tarkkaan, mitä tehtävänannossa kysytään. Tärkeää on vastata kysymykseen eikä antaa vastauksensa rönsyillä tai kierrellä ja kaarrella varsinaista kysymystä.

Kokeiden arvioinnissa kiinnitetään huomiota valintakoe kirjallisuuden tai -alueen hyvän tuntemuksen lisäksi myös hakijan opiskelunvalmiuksiin sekä kykyyn analysoida ja tuottaa tekstiä. Historian valintakokeiden tehtävät mittaavatkin hakijan taitoa hahmottaa suuria kokonaisuuksia sekä kykyä yhdistellä, päätellä, arvioida sekä soveltaa tietoa.

Haku Helsingin yliopistoon 2010

Hakuaika alkaa	maanantaina 1.3.2010
Hakuaika päättyy	perjantaina 16.4.2010 klo 16.15
Historian valintakoe	torstaina 25.5.2010 klo 14.00–18.00
Valintojen tulokset julkistetaan	tiistaina 20.7.2010
Opiskelupaikka vastaanotettava	viimeistään tiistaina 3.8.2010

Tiedekuntaan pyrkivät täyttävät hakulomakkeen yliopistojen sähköisessä yhteishakujärjestelmässä osoitteessa **www.yliopistohaku.fi**.

Oppiaineet: Historia (opetus ruotsiksi), Suomen ja Pohjoismaiden historia (opetus suomeksi), Yleinen historia (opetus suomeksi)

Aloituspaikat: suomenkieliset historia-aineet 39, historia (ruotsinkielinen) 10

Valintakokeen vaatimukset ja kokeen luonne 2010

Valintakokeen tehtävät sekä suomenkielisessä että ruotsinkielisessä valintakokeessa koskevat

- **yleistä historiaa sekä Suomen ja Pohjoismaiden historiaa aikakautena 1700–1799.**

Koetta varten ei ilmoiteta mitään erityisteoksia. Pyrkijöiden on koulukurssitietojen lisäksi syytä tutustua myös muuhun edellä mainittuja aikakausia koskevaan kirjallisuuteen.

Tehtävänä on kaksi kysymystä à 50 pistettä, joihin edellytetään esseetyyppisiä vastauksia. Kokeen alin hyväksyttävä pistemäärä on 40. Valintakokeessa mitataan paitsi historian perustietoa myös kokonaisuuksien hahmottamista. Esseetehtävien pisteytystä ei näin ollen suoraan ratkaise tiedettyjen nimien ja vuosilukujen yms. määrä vaan myös se, osaako vastaaja hahmottaa tietojensa avulla yleisempiä asiayhteyksiä.

Huomautus: Historiaan (ruotsinkielinen) ja suomenkielisiin historia-aineisiin pyrkivillä on eri kokeet. Historiaan (ruotsinkielinen) pyrkivien on valintakokeessa vastattava ruotsiksi.

Alkupisteet 2010

Suomalaisesta ylioppilastutkinnosta, joka on suoritettu vuonna 1996 tai myöhemmin, saa lähtöpisteitä enintään viiden ylioppilaskokeen arvosanoista seuraavan pisteytystaulukon mukaisesti:

aine	taso	laudatur	eximia	magna	cum laude
äidinkieli		20	18	14	10
toinen kotimainen	pitkä	20	18	14	10
	keskipitkä	16	14	10	6
vieras kieli	pitkä	20	18	14	10
	keskipitkä	14	12	8	4
	lyhyt	14	12	8	4
reaali/ainereali		20	18	14	10
matematiikka	pitkä	20	18	14	10
	lyhyt	14	12	8	4

Haku Tampereen yliopistoon 2010

Hakuaika alkaa	maanantai 1.3.2010
Hakuaika päättyy	perjantai 16.4.2010 klo 16.15
Historian valintakoe	maanantaina 24.5.2010 klo 14.00–18.00
Valintojen tulokset julkistetaan	maanantaina 12.7.2010
Opiskelupaikka vastaanotettava	viimeistään tiistaina 3.8.2009

Tiedekuntaan pyrkivät täyttävät hakulomakkeen yliopistojen sähköisessä yhteishakujärjestelmässä osoitteessa **www.yliopistohaku.fi**.

Valintakoevaatimukset ja kokeen luonne 2010

Valintakokeen tarkoituksena on arvioida hakijoiden valmiuksia historian opiskeluun ja tutkimiseen.

Huom! Valintakoekirjaa ei ole.

Valintakoe perustuu kokeessa jaettavaan aineistoon sekä kouluopetuksessa ja muulla tavoin karttuneeseen historialliseen tietoon. Koe on reaalikokeen luonteinen.

Valintakokeessa on kaksi osaa – osat A ja B. Kummassakin osassa voi olla sekä historialliseen tietoon että aineistoon perustuvia tehtäviä. Osan A vastaukset arvostellaan kaikilta kokeeseen osallistuneilta ja osan B vastaukset 160:ltä osassa A parhaiten suoriutuneelta. Valintakokeen lopullinen pistemäärä on osien A ja B yhteenlaskettu pistemäärä.

Alkupisteet 2010

Kaikissa humanistisen tiedekunnan oppiaineissa, joissa tiedekunnan yhteinen todistuspisteitys on käytössä, hakijan taustapisteet lasketaan ylioppilastutkinnon äidinkielen ja enintään viiden (5) muun (hakijalle parhaat pisteet tuottavan) kokeen perusteella.

Kokeista saadut arvosanat pisteitetään ensin seuraavasti:

Arvosana	Pisteet
approbatur	2
lubenter approbatur	3
cum laude approbatur	4
magna cum laude approbatur	5
eximia cum laude approbatur	6
laudatur	7

Eri kokeista saatuja pisteitä painotetaan kertomalla ne seuraavilla koekohtaisilla painokerroimilla:

Koe	Painokerroin
äidinkielen koe (suomi, ruotsi tai saame)	1,5
reaalikoe	1,5
reaaliaineidenkokeet	1,5
laajan tai pitkän oppimäärän mukainen koe	1,5
muu kuin pitkän oppimäärän mukainen koe	1

Laajin kurssivalikoima. Tuhansia tyytyväisiä asiakkaita vuosittain.

Asenne ratkaisee.

Lisäksi hakija saa ylioppilastutkinnon historian kokeesta pisteitä seuraavasti:

Ylioppilastutkinnon arvosana	Pisteet
laudatur	50
eximia cum laude approbatur	40
magna cum laude approbatur	30
cum laude approbatur	20
lubenter approbatur	10
approbatur	5

Vanhamuotoisen reaalikokeen suorittaneet hakijat saavat hyväksytyyn reaalikokeen vastauksista historian ja yhteiskuntaopin kysymyksiin pisteitä suoraan ylioppilastutkintotodistuksesta enintään 50 pistettä. Pisteet lasketaan kertasuorituksesta ylioppilaskokeessa.

Historian opiskelijaksi hyväksytään

- 18 parhaiten valintakokeessa menestynyttä pyrkijää
- 18 pyrkijää ylioppilastutkintotodistuksen, ylioppilastutkinnon historian kokeen tai hyväksytyyn reaalikokeen historian ja yhteiskuntaopin kysymyksistä saadun pistemäärän ja valintakokeen yhteispistemäärän perusteella.

Ensin valitaan 18 pyrkijää valintakoemenestyksen perusteella. Sen jälkeen valitaan ylioppilastutkinnon suorittaneista hakijoista 18 siinä paremmuusjärjestyksessä, joka saadaan, kun todistuspisteet, historian kokeen/reaalikokeen pisteet ja valintakoepisteet lasketaan yhteen.

Haku Turun yliopistoon 2010

Hakuaika alkaa	maanantaina 1.3.2010
Hakuaika päättyy	perjantaina 16.4.2010 klo 16.15
Historian valintakoe	torstaina 3.6.2010 klo 13.00–17.00
Valintojen tulokset julkistetaan	perjantaina 9.7.2010
Opiskelupaikka vastaanotettava	viimeistään tiistaina 3.8.2010

Tiedekuntaan pyrkivät täyttävät hakulomakkeen yliopistojen sähköisessä yhteishakujärjestelmässä osoitteessa www.yliopistohaku.fi.

Valintakokeen vaatimukset ja kokeen luonne

Historian kiintiössä (37 uutta opiskelijaa) valittu opiskelija voi opiskella kolmea historia-ainetta (kulttuurihistoria, Suomen historia ja yleinen historia). Opiskelija tekee ensin perusopinnot, jotka koostuvat kaikista kolmesta aineesta, ja valitsee sen jälkeen aineopintovaiheessa yhden historia-aineen pääaineekseen ja voi halutessaan opiskella muita historia-aineita sivuaineena.

Valintakokeeseen tulee lukea

- Katariina Mustakallio: *Uskonto ja yhteisö antiikin Roomassa*. Gaudeamus, Helsinki 2008.

Valintakokeesta

Valintakoe kirjain pohjalta kirjoitetaan kaksi esseevastausta, joista toinen voi olla aineistotehtävä. Vastauksilta edellytetään hyvää lukion pakollisten ja valtakunnallisten syventävien kurssien hallintaa. Valintakoe kysymykset ovat laajempia kuin ylioppilastutkinnon reaalkokeen tehtävät. Vastausten arvostelussa kiinnitetään erityisesti huomiota olennaisen tietomateriaalin hallinnan lisäksi asialliseen ja selkeään kokonaisnäkemykseen ja esitystapaan.

Kummastakin osasta voi saada enintään 30 pistettä. Voidakseen tulla valituksi hakijan on saatava kummastakin kysymyksestä vähintään 10/30 pistettä. Kokeen enimmäispistemäärä on 60.

Alkupisteet 2010

Enimmäispisteet:

- ylioppilastutkintotodistus 50
- valintakoe 60
- (aine)reaali 50

Ylioppilastutkintotodistuksen arvosanoista saatavat pisteet lasketaan seuraavasti:

Opiskelijavalinnassa hakijan taustapisteet lasketaan ylioppilastutkinnon äidinkielen arvosanan ja enintään kolmen (3) muun parhaan kokeen perusteella. Mikäli hakija on suorittanut enemmän kuin neljä koetta, otetaan pisteityksessä huomioon korkeimman pistemäärän antavat arvosanat. Lisäksi saman aineen eritasoisia yo-kokeita suorittaneilta otetaan huomioon korkeamman pistemäärän antava arvosana. Suomi toisena kielenä -koe rinnastetaan pitkään oppimäärään perustuvaan kokeeseen. Kokeista saadut arvosanat pisteitetään seuraavasti:

Arvosana	Äidinkieli	Reaali ja pitkään oppimäärään perustuva koe (vaativampi koe) ja suomi toisena kielenä - koe	Lyhyeen tai keskipitkään oppimäärään perustuva koe
vuonna 1996 tai sen jälkeen saatu LAUDATUR	14	12	10
EXIMIA ja vuonna 1995 tai aiemmin saatu LAUDATUR	12	10	8
MAGNA CUM LAUDE	10	8	6
CUM LAUDE	7	5	3
LUBENTER	3	2	1
APPROBATUR	0	0	0

Valinnassa käytettävä taustapistemäärä saadaan laskemalla pisteet yhteen. Taustapisteiden maksimimäärä on 50 pistettä.

Historia-aineiden yhteisessä valintakokeessa ja/tai kulttuurihistorian omassa valintakokeessa pyrkivillä huomioidaan lisäksi (aine)reaalin arvosana, josta voi maksimissaan saada 40 pistettä.

(Aine)reaalipisteet lasketaan ylioppilastutkintotodistuksen (aine)reaalin historian tai yhteiskuntaopin arvosanan perusteella. Mikäli molemmista on arvosana, laskennassa huomioidaan parempi. Ennen kevättä 2006 kirjoitetut reaalikokeet rinnastetaan sellaisenaan uuteen ainereaaliiin riippumatta kirjoitetuista aineista.

(Aine)reaalikoe pisteitetään seuraavasti:

- vuonna 1996 tai sen jälkeen saatu laudatur 40 p
- eximia cum laude approbatur ja vuonna 1995 tai aiemmin saatu laudatur 30 p
- magna cum laude approbatur 20 p
- cum laude approbatur 10 p
- lubenter approbatur 0 p
- approbatur 0 p

Helsingin yliopiston historian valintakoe 2008

Koe käsittää kaksi tehtävää, joista kukin arvostellaan asteikolla 0 - 50. Kokeen maksimipistemäärä on siten 100 pistettä. Alin hyväksyttävä pistemäärä on 40.

Tehtävät ovat tavallisia esseetehtäviä. Kysymykset käsittelevät Suomen ja Pohjoismaiden historiassa ajanjaksoa 1500–1699 ja yleisessä historiassa ajanjaksoa 200–1000. Valintakokeessa mitataan paitsi historian perustietoa myös kokonaisuuksien hahmottamista. Esseetehtävien pisteytystä ei näin ollen suoraan ratkaise tiedettyjen nimien ja vuosilukujen yms. määrä vaan myös se, osaako vastaaja hahmottaa tietojensa avulla yleisempiä asiayhteyksiä.

Kumpaankin tehtävään on ehdottomasti vastattava erillisellä paperilla, sillä ne menevät eri tarkastajille. Kunkin kysymykseen saa kuitenkin tarvittaessa vastata useamman paperin verran. Älä kirjoita nimeäsi tai henkilötunnustasi koepapereihin! Suomenkielisiin historia-aineisiin ja historiaan (ruots.) pyrkivillä on eri kokeet.

VALINTAKOEKYSYMYKSET 2008

- 1) Aatelin aseman muuttuminen Ruotsin valtakunnassa 1600-luvulla (0 - 50 p)
- 2) Keisarius Rooman valtakunnassa ja kristillisessä Euroopassa (läntinen latinalainen keisarikunta ja Byssantti) vuosina 200–1000 (0 - 50 p)

KASVATUSTIETEET, LASTENTARHAN- JA LUOKANOPETTAJAN KOULUTUS

Opiskelupaikkakunnat

Luokanopettajaksi voi opiskella Helsingin, Itä-Suomen, Jyväskylän, Lapin, Oulun, Tampereen ja Turun yliopistoissa. Lastentarhanopettajaksi voi opiskella Helsingin, Jyväskylän, Oulun ja Tampereen yliopistoissa sekä Itä-Suomen yliopiston Savonlinnan opettajankoulutuslaitoksella sekä Turun yliopiston Rauman opettajankoulutuslaitoksella.

Kasvatustieteitä voi opiskella Helsingin yliopiston käyttäytymistieteellisessä tiedekunnassa sekä mm. Turun, Jyväskylän, Joensuun, Lapin, Oulun, Tampereen ja Åbo Akademin kasvatustieteiden tiedekunnassa.

Valintamenettely

VAKAVA-hanke

VAKAVA-hanke on valtakunnallinen kasvatusalojen valintayhteistyötä edistävä hanke. Sen tarkoituksena on keventää ja yksinkertaistaa valintaprosessia niin valtakunnallisesti kuin yliopistollisesti. Sen avulla pyritään myös edistämään uusien ylioppilaiden pääsyä koulutukseen sekä luoda entistäkin hakijaystävällisemmät valinnat.

Vuonna 2010 useat kasvatusalan koulutusohjelmat (muun muassa opettajankoulutus, lastentarhanopettajan koulutus, Jyväskylän yliopiston erityispedagogiikan koulutukset ja Turun yliopiston aikuiskasvatuksen koulutus) osallistuvat kasvatusalan valtakunnalliseen valintayhteistyöhankkeeseen (VAKAVA-hanke). VAKAVA-hankkeeseen osallistuvilla koulutusohjelmilla on yhteinen kirjallinen monivalinta- ja väittämäkoee, joka järjestetään tiistaina 11.5.2010. Koe perustuu internetissä 26.3.2010 julkaistavaan aineistoon.

Sähköinen haku

Hakuaika kaikkiin VAKAVA-hankkeessa mukana oleviin koulutuksiin päättyy **perjantaina 16.4.2010 klo 16.15**, jolloin sähköisen hakulomakkeen on viimeistään oltava tallennettuna.

Kaikkiin hakukohteisiin haetaan sähköisellä lomakkeella osoitteessa www.yliopistohaku.fi. Hakulomaketta täyttäessäsi tutustu tarkoin hakulomakkeiden lisätieto-osaan, jossa on kerrottu mm. koepaikan määräytymisestä.

Paperihaku

Voit halutessasi tilata myös paperisen hakulomakkeen Opetushallituksesta:

Opetushallituksen yliopistohaun neuvonta
PL 380
00531 HELSINKI

puhelin 020 690 696
sähköposti yliopistohaku@oph.fi.

Lomakkeen tilaamisen yhteydessä on ilmoitettava, mihin hakukohteisiin haet. Ilmoita myös osoite, johon hakulomake toimitetaan. Hakulomakkeen on oltava perillä viimeistään **16.4.2010 klo 16.15**.

Hakemuksen liitteet

Mikäli hakemukseen pyydetään liittämään todistusjäljennöksiä tai muita asiakirjia, tarkista hakulomakkeesta, valintaoppaasta tai suoraan hakukohteestasi, mihin liitteet tulee toimittaa.

Lisätietoja

Tarkemmat tiedot VAKAVA-hankkeesta löydät muun muassa osoitteesta

<http://www.helsinki.fi/behav/vakava/index.htm>

Valinnan toinen vaihe

Osassa koulutusohjelmia kirjallista valintakoetta seuraa soveltuvuuden arviointi, johon kutsutaan vain osa hakijoista. Valinnan toisessa vaiheessa on yliopistokohtaisia eroja. Tyypillisiä soveltuvuuden arviointimenetelmiä ovat yksilö- ja ryhmähaastattelut.

VAKAVA-hankkeeseen osallistuvat yksiköt 2010

Helsingin yliopisto

- Kotitalousopettajan koulutus
- Käsityönopettajan koulutus
- Lastentarhanopettajan koulutus
- Luokanopettajan koulutus

Itä-Suomen yliopisto, Joensuu

- Luokanopettajan koulutus
- Opinto-ohjaajan koulutus

Itä-Suomen yliopisto, Savonlinna

- Kotitalousopettajan koulutus
- Käsityönopettajan koulutus
- Lastentarhanopettajan koulutus
- Luokanopettajan koulutus

Jyväskylän yliopisto

- Erityispedagogiikan koulutus
- Kasvatustieteen ja aikuiskasvatustieteen koulutus
- Luokanopettajan koulutus
- Varhaiserityisopetuksen koulutus
- Varhaiskasvatuksen koulutus

Lapin yliopisto

- Aikuiskasvatustieteen koulutus
- Kasvatustieteen koulutus
- Luokanopettajan koulutus
- Mediakasvatuksen koulutus

Oulun yliopisto, Oulu

- Luokanopettajan koulutus, laaja-alainen
- Taide- ja taitopainotteinen luokanopettajan koulutus
- Teknologiapainotteinen luokanopettajan koulutus
- Varhaiskasvatuksen koulutus

Oulun yliopisto, Kajaani

- Luokanopettajan koulutus

Tampereen yliopisto, Tampere

- Matematiikan aineenopettajan koulutus
- Varhaiskasvatuksen koulutus
- Varhaiskasvatuksen maisterikoulutus (erillisvalinta)

Tampereen yliopisto, Hämeenlinna

- Luokanopettajan koulutus

Turun yliopisto, Turku

- Aikuiskasvatustieteen koulutus
- Erityispedagogiikan koulutus
- Kasvatustieteen koulutus
- Luokanopettajan koulutus

Turun yliopisto, Rauma

- Kasvatustieteen (varhaiskasvatus) maisterikoulutus (erillisvalinta)*
- Käsityön aineenopettajan koulutus
- Lastentarhanopettajan koulutus
- Luokanopettajan koulutus

* Kyseinen koulutus on erillisvalinta, johon ei voi hakea sähköisen haun kautta. Hakija täyttää Turun yliopiston kasvatustieteiden tiedekunnan erillisvalintojen hakulomakkeen.

Alkupisteet

VAKAVA-haun piiriin kuuluu useita koulutusohjelmia. Alla on esimerkinomaisesti tiedot Helsingin yliopiston luokanopettajankoulutuksen alkupisteistä. Tarkista koulutusohjelmakohtaiset tiedot yliopistojen internetsivuilta. Huomaa, että Helsingin yliopiston kasvatustieteiden koulutus ei kuulu VAKAVA-haun piiriin.

Pisteitä voi saada äidinkielen (myös suomi toisena kielenä) kokeesta sekä kahdesta seuraavasta, joista hakija saa parhaat pisteet: pitkä vieras kieli (ei suomi tai ruotsi), matematiikka ja reaali.

Vuonna 1996 tai sen jälkeen suoritettu ylioppilastutkinto

AINE	TASO	I	e	mcl	cl
Äidinkieli (huomioidaan kaikilta)		34	30	20	12
<i>Sekä kaksi parasta seuraavista niin, että kustakin ryhmästä (1-3) vain paras arvosana huomioidaan:</i>					
1. vieras kieli	pitkä	32	29	19	11
2. matematiikka	pitkä	34	30	20	12
	lyhyt	27	21	15	9
3. reaali	paras ainereaaali/ Vanhamuotoinen reaali	32	29	19	11

Yhteensä enintään 100

Ennen vuotta 1996 suoritettu ylioppilastutkinto

AINE	TASO	I	mcl	cl
Äidinkieli (huomioidaan kaikilta)		34	22	12
<i>Sekä kaksi parasta seuraavista::</i>				
1. vieras kieli	pitkä	32	21	11
2. matematiikka	pitkä	34	22	12
	lyhyt	27	17	9
3. reaali		32	21	11

Yhteensä enintään 100

Tarkista koulutusohjelmakohtaiset tiedot yliopistojen internet-sivuilta.

Pyrkineet ja hyväksytyt 2009

VAKAVA-haun piiriin kuuluu useita koulutusohjelmia. Alla on esimerkinomaisesti tiedot Jyväskylän luokanopettajakoulutukseen sekä varhaiskasvatukseen ja Turun yliopiston Turun ja Rauman yksikön luokanopettajakoulutukseen sekä Lapin yliopiston luokanopettajakoulutukseen.

	Hakijamäärä	Kokeeseen osallistuneet	Hyväksytyt	Sis.pääsy % kokeeseen osallistuneista
Jyväskylän yliopisto				
· Luokanopettajakoulutus	1809	1483	102	6,88 %
· Varhaiskasvatuksen koulutus	778	678	67	9,88 %
Turun yliopisto				
· Luokanopettajakoulutus Turku	1374	1120	64	5,71 %
· Luokanopettajakoulutus Rauma	983	834	80	9,59 %
Lapin yliopisto				
· Luokanopettajakoulutus	685	570	64	11,23

Esimerkkejä kevään 2008 valintakoetehtävistä

Esimerkit ovat VAKAVA valintakokeesta. Käy tutustumassa VAKAVA valintakokeisiin Helsingin yliopiston hakusivuilla osoitteessa: http://www.helsinki.fi/behav/valinnat/2009/Luokanopettaja_paavalinta.htm

Esimerkki 1

Arvioi seuraavia Pulkkisen artikkeliin perustuvia väittämiä.

- oikein
- Artikkelin perusteella ei voi sanoa, onko väite oikein vai väärin
- väärin

- Lasten sosiaalisen toimintakyvyn suotuisan kehityksen kannalta riittäväkin avioliitto on parempi vaihtoehto kuin avioero.
- Taloudellisesti vauraiden kotien lapset voivat ajautua sopeutumattomuuden kehään.
- Lapsen hyvä suhde isäänsä on yksi keskeinen myönteistä kehitystä tukeva kasvuolojen piirre.
- Vanhempien sosiaalinen juominen ei alenna lasten kynnystä alkoholinkäytön kokeiluun.

Esimerkki 2

Seuraavissa tehtävistä oikeasta vastauksesta saa +1 pistettä, väärästä vastauksesta -1/3 pistettä ja vastaamatta jättämisestä 0 pistettä. Tehtävissä on yksi oikea vaihtoehto

- Hyviä oppimistuloksia ja koulumenestystä selittää parhaiten
  - älyllinen avoimuus
  - tunnollisuus
  - tunne-elämän tasapaino
  - ystävällisyys
- Mitä paradigma ei ole?
  - koulukunta
  - tutkimusmalli
  - opetusmenetelmä
  - ajattelumalli

KAUPPATIETEET

Opiskelupaikkakunnat

Kauppätieteitä voi opiskella Helsingin tai Turun kauppakorkeakoulussa, Joensuun, Jyväskylän, Kuopion, Oulun, Tampereen ja Vaasan yliopistoissa, Lappeenrannan teknillisessä yliopistossa sekä Svenska Handelshögskolanissa ja Åbo Akademiassa. Kauppätieteilijät tunnetaan korkeatasoisesta ja monipuolisesta koulutuksestaan sekä hyvistä kansainvälisistä valmiuksistaan.

Kauppätieteiden yhteisvalinta

Kauppätieteellisen alan yhteisvalinnassa otetaan opiskelijoita suorittamaan sekä alempaa että ylempää kauppätieteellistä korkeakoulututkintoa (kauppätieteiden kandidaatti KTK / kauppätieteiden maisteri KTM) seuraaviin yliopistoyksiköihin: Aalto-yliopiston kauppakorkeakoulu, Itä-Suomen yliopisto, Lappeenrannan teknillinen yliopisto, Oulun yliopisto, Tampereen yliopisto, Turun yliopiston kauppakorkeakoulu ja Vaasan yliopisto.

Kauppätieteellisen alan yhteisvalinnassa mukana olevat yksiköt ovat päättäneet antaa pisteet ylioppilastutkinnoista aina samalla tavalla. Tämän seurauksena ns. esivalintaa ei enää ole. Haastatteluvalintoihin hakijat kuitenkin kutsutaan entiseen tapaan.

Huom! Lapin yliopistossa yhteisvalinnan piirissä ollut koulutus lakkaa, joten se ei enää ole yhteisvalinnassa mukana. Vastaavasti Jyväskylän yliopisto, Åbo Akademi sekä Hanken eivät ole yhteisvalinnassa mukana.

Kattavat tiedot kauppätieteiden yhteisvalinnasta osoitteesta **www.kauppätieteet.fi**.

Hakuaikataulu 2010

Yhteisvalinnan hakuaika alkaa	maanantaina 1.3.2010
Yhteisvalinnan hakuaika päättyy	perjantaina 16.4.2010 klo 16.15
Yhteisvalinnan valintakoe	tiistaina 15.6.2010 klo 10.00–14.00
Yhteisvalinnan valintakokeen tulokset	perjantaina 2.7.2010
Opiskelupaikka tulee ottaa vastaan	viimeistään tiistaina 3.8.2010

Kaikkien yliopistojen päävalintoihin haetaan sähköisen hakupalvelun kautta **www.yliopistohaku.fi**.

Hakeminen yhteisvalinnassa

Kauppätieteellisen alan yhteisvalinnassa voi hakea enintään kolmeen yliopistoon. Hakija ilmoittaa yliopistot ensisijaisuusjärjestyksessä. Yliopistolla voi olla yksi tai useampi yliopiston sisäinen hakukohde. Silloin kun hakija hakee useampaan kuin yhteen yliopiston sisäiseen hakukohteeseen, hän asettaa nämäkin ensisijaisuusjärjestykseen.

Yhteisvalinnan valintakoe 2010

Valintakokeen perusteella pyritään mittaamaan pyrkijöiden talouselämään liittyvän tiedon omaksumis- ja soveltamiskykyä sekä antamaan hakijalle kuva tulevasta kauppätieteiden opiskelusta. Koe perustuu ennakkoon ilmoitettuun kirjallisuuteen. Osa kokeesta toteutetaan aineistokokeena, joka pohjautuu osaan edellä mainitusta kirjallisuudesta ja kokeessa jaettavaan materiaaliin.

Valintakokeessa esitetään kustakin valintakoe kirjasta monivalinta- ja/tai oikein/väärin -kysymyksiä. Oikeasta vastauksesta annetaan pisteitä ja väärästä vastauksesta vähennetään pisteitä. Vastaamatta jättämisestä ei ole rajoitettu eikä vastaamatta jättämisestä vähennetä pisteitä. Valintakokeesta voi saada enintään 40 pistettä.

Kevään 2010 valintakoe kirjallisuus**Organisaatiot ja johtaminen**

Tienari, Janne & Meriläinen, Susan

Johtaminen ja organisointi globaalissa taloudessa

WSOYpro 2009

Laskentatoimi

Kinnunen, Juha & Laitinen, Erkki K. & Laitinen, Teija & Leppiniemi, Jarmo & Puttonen, Vesa

Avain laskentatoimeen ja rahoitukseen

KY-Palvelu Oy, Keuruu 2007 (myös 2009 käy)

Tämä koeosio (laskentatoimi) toteutetaan aineistokokeena, joka pohjautuu tässä mainittuun kirjaan sekä kokeessa jaettavaan aineistoon.

Markkinointi

Tikkanen, Henriikki & Vassinen, Antti

StratMark: Strateginen markkinointiosaaminen

Talentum 2009

Kansantaloustiede

Pohjola, Matti

Taloustieteen oppikirja, 1.-2. painos

WSOY Oppimateriaalit O

Huom! Matematiikan valintakoe kirja ei ole mukana kevään 2010 valinnassa.

Kauppatieteiden yhteisvalinnan alkupisteet 2010

Hakijalle annetaan hänen ensisijaiseksi asettamansa yliopiston valinnassa kaksi lisäpistettä sekä toiseksi asettamansa yliopiston valinnassa yksi lisäpiste.

Ylioppilastutkinnosta annetaan enintään 40 pistettä ja valintakokeesta enintään 40 pistettä. Voidakseen tulla hyväksytyksi yhteisvalinnassa hakijan tulee saada valintakokeesta vähintään 10 koepistettä.

Yhteispistevalintaa varten pisteet (yhteispistevalintapisteet) muodostuvat ensisijaisuuspisteiden (max 2 pistettä), koepisteiden (max 40 pistettä) sekä ylioppilastutkinnon arvosanojen perusteella annettavien pisteiden (max 40 pistettä) summasta.

Koepistevalintaa varten pisteet (koepistevalintapisteet) muodostuvat ensisijaisuuspisteiden (max 2 pistettä) ja koepisteiden (max 40 pistettä) summasta.

Suomalaisesta ylioppilastutkintotodistuksesta otetaan huomioon äidinkielen ja matematiikan koe sekä kolme muuta parhaat pisteet antavaa koetta, joista kaksi voi olla reaaliaineen koetta. Reaaliaineen kokeen arvostusta pisteet annetaan kuten pitkän oppimäärän kokeesta. Äidinkielen kokeen sijasta tehty suomi tai ruotsi toisena kielenä -koe katsotaan äidinkielen kokeeksi.

AINE	L	E	M	C	B
Äidinkieli	9	8	6	3	1
Matematiikka, pitkä oppimäärä	10	9	7	4	2
Matematiikka, muu oppimäärä	7	6	4	3	1
Mikä hyvänsä muu koe, pitkä oppimäärä	7	6	4	3	1
Mikä hyvänsä muu koe, muu oppimäärä	5	4	3	2	1

Yhteisvalinnassa pyrkineet ja hyväksytyt 2009

	Hakijoita (ensisijainen hakukohde pyrkijöille)	Hyväksytyjä yhteensä yhteispistein	Hyväksytyjä yhteensä koepistein
Helsingin kauppakorkeakoulu	2947	180	121
Joensuun yliopisto	202	39	26
Kuopion yliopisto	311	33	22
Lappeenrannan teknillinen yliopisto	443	81	54
Oulun yliopisto	860	123	82
Tampereen yliopisto	1152	81	54
Turun kauppakorkeakoulu	1335	145	95
Vaasan yliopisto	430	138	92
Yhteensä	7680	820	546

Hakijamäärät kasvoivat kevään 2009 valinnassa huomattavasti vuoteen 2008 verrattuna. Tämä näkyy mm. entistä korkeampina pisterajoina.

Yhteisvalinnan pisterajat 2009

	Yhteispistevalinta	Koepistevalinta
Helsingin kauppakorkeakoulu	54,75	25,75
Joensuun yliopisto	26,25	15,5
Kuopion yliopisto	29,25	16
Lappeenrannan teknillinen yliopisto	40	18,25
Oulun yliopisto		
Johtaminen ja organisaatio	39	16,5
Kansantaloustiede	30,5	14,25
Laskentatoimi	35,75	14,5
Markkinointi	26	14,25
Kansainvälinen liiketoiminta	44,25	18,5
Rahoitus	43,5	18,25
Tampereen yliopisto		
Kansantaloustiede	49,25	23
Laskentatoimi	51,5	23,5
Markkinointi	51	23
Vakuutustiede	43,75	21
Yrityksen hallinto	53	23
Yritysjuridiikka ja vero-oikeus	48,25	21,75
Turun kauppakorkeakoulu		
KTM-tutkinto, Turku	48,75	22,5
KTM-tutkinto, kv. liiketoiminta, Turku		43,74(koe+haastattelu)
KTM-tutkinto, Pori	39	18
Vaasan yliopisto		
Kauppatieteet	38,5	17,25
Tuotantotalous, kauppatieteet	31,5	13,5

Esimerkkejä kevään 2007–2009 valintakoetehtävistä

Johtaminen

Mikä seuraavista henkilöstöjohtamisen käsitteeseen liittyvistä väittämistä ei pidä paikkaansa?

1. Henkilöstöjohtaminen viittaa henkilöstön osaamiseen kilpailuedun lähteenä.
2. Henkilöstöjohtaminen viittaa erääseen johtamistyön osa-alueeseen.
3. Henkilöstöjohtaminen viittaa henkilöstöosaston toimintaan.
4. Henkilöstöjohtaminen viittaa joukkoon erillisiä henkilöstötoimintoja.

Laskentatoimi

Yritys suunnittelee uuden tuotteen valmistamista ja tuomista markkinoille. Markkinatutkimuksen mukaan asiakkaat ovat valmiita ostamaan tuotetta, jos sen hinta on korkeintaan 160 euroa. Tuotteen nettomyyntihinta määritetään asetettujen tavoitteiden mukaisesti tuotteen omakustannusarvon pohjalta. Tuotteen myynniksi arvioidaan 200 kappaletta. Arvioidulla myyntimäärällä tuotteen kiinteät kustannukset ovat yhteensä 4 000 euroa, muuttuvat yksikkökustannukset ovat 100 euroa kappaleelta. Yritys edellyttää, että kaikkien tuotteiden on täytettävä sijoitetulle pääomalle asetettu tuottovaatimus, joka on keskimääräinen painotettu pääomakustannus (WACC). Tämä tuottovaatimus otetaan huomioon määritettäessä tuotteelle hintaa. Laskelmien mukaan tuotteen valmistaminen sitoo pääomaa yhteensä 60 000 euroa. Pääomasta rahoitetaan yrityksessä puolet vieraalla pääomalla. Pääomakustannuksia määritettäessä riskittömänä tuottona käytetään valtion obligaatioiden tuottoa 4 %. Vieraan pääoman riskipreemio on 6 % ja oman pääoman riskipreemio 16 %.

Väittämä: Annettujen tietojen perusteella tuotteelle laskettu nettomyyntihinta alittaa markkinatutkimuksen mukaisen hinnan 160 euroa.

1. Väittämä on oikein.
2. Väittämä on väärin.

Markkinointi

Seuraavassa on esitetty neljä väittämää (A-D)

- A) Markkinointiviestinnän ja ostokäyttäytymisen välillä on tutkimuksissa todettu olevan suora vaikutussuhde.
- B) Sanoman vastaanottajan tulkinnan ja merkityksenannon huomioonottaminen on keskeistä S-O-R - lähestymistavassa.
- C) Integroidun markkinointiviestinnän keskiössä on mainonta, johon muut markkinointiviestintäkeinot yhdistetään.
- D) Rajapintahenkilöstöllä tarkoitetaan sitä henkilöstön osaa, joka työskentelee yrityksen myyntifunktiossa.

Mikä seuraavista edellä olevia väittämiä koskevista vaihtoehdoista pitää paikkansa?

1. Kaikki väittämät A, B, C ja D ovat oikein.
2. Väittämä A on oikein, muut väittämät B, C ja D ovat väärin.
3. Väittämä B on oikein, muut väittämät A, C ja D ovat väärin.
4. Väittämät B, C ja D ovat oikein, väittämä A on väärin.

Taloustiede (=kansantaloustiede)

Korkotason nousu

1. kasvattaa rahoituksen kysyntää, koska entistä useammat investointihankkeet ovat kannattavia.
2. nostaa asuntojen hintoja.
3. kiihdyttää inflaatiota Euroopan Keskuspankin inflaatiotavoitetta suuremmaksi.
4. Mikään kohdista 1, 2 ja 3 ei pidä paikkaansa.

Johdatus kvantitatiiviseen analyysiin taloustieteissä (=talousmatematiikka)

Monopoliyrityksellä erään tuotteen myyntimäärä q (yks/kk) ja hinta p (€/yks). riippuvat toisistaan hintafunktion $p = a \cdot q - e$ mukaisesti, missä $a = 0,05$ ja $e = 0,5$. Muuttuvat yksikkökustannukset $c = 100$ (€/yks) ovat valmistusmäärästä riippumattomia. Myyntikatteen maksimoinnista seuraa myyntihinta ja -määrä. Jos kysyntä kasvaa siten, että parametri a saa arvon $0,06$, niin myyntihinta kasvaa

1. 20 %.
2. 10 %.
3. 0 %.
4. -10 %.

LÄÄKETIEDE

Opiskelupaikkakunnat ja hakeminen

Lääketiedettä voi opiskella Helsingin, Itä-Suomen (Kuopion kampus), Oulun, Tampereen ja Turun, hammaslääketiedettä Helsingin, Oulun ja Turun ja eläinlääketiedettä pelkästään Helsingin yliopistossa. Valintakoe järjestetään yhteistyössä em. yliopistojen kanssa ja koe pidetään samanaikaisesti kaikissa yliopistoissa. Kysymys ei kuitenkaan ole varsinaisesta yhteisvalinnasta, hakea voi vain yhteen yliopistoon ja yhteen koulutusohjelmaan. Jokaisen mihin tahansa lääketieteelliseen tiedekuntaan pyrkivän on osallistuttava valintakokeeseen. Valintakoe on samanlainen kaikkiin tiedekuntiin pyrkiville ja se sisältää integroitua tehtäviä, jotka perustuvat valintakoevaatimuksena olevaan teokseen, Galenokseen, sekä kokeessa jaettavaan tehtävämonisteeseen. Kokeeseen voi kuulua myös aineistokoe. Valintakokeessa on hallittava valintakoekirja Galenos sekä kyettävä yhdistämään ja soveltamaan eri osa-alueita

Haku tapahtuu osana yliopistojen sähköistä yhteisvalintaa (www.yliopistohaku.fi). Hakemuksen ilmoitus on sitova. Lääketieteelliset tiedekunnat ovat viime vuosina uudistaneet opetustaan perusteellisesti ja profiloituneet eri tavoin. Opiskeluoikeuden vaihtaminen toiseen lääketieteelliseen tiedekuntaan on hyvin vaikeata, joten kannattaa ennen pyrkimistä tarkoin harkita, mikä lääketieteellisistä tiedekunnista sopii parhaiten omiin opiskelutottumuksiin ja ajatusmaailmaan.

Valintakoe ja hakuajat 2010

Valintakokeessa on ollut viime vuosina 14-16 tehtävää, jotka voivat olla integroitua tehtäviä (Galenos + kokeessa jaettava tehtävämoniste tai aineisto) ja kokeeseen voi kuulua myös aineistokoe. Viime vuosien aikana kokeissa on ollut laajoja aineistoja, joita on pitänyt käyttää suureen osaan tehtävistä. Valintakoetehtävissä esiintyy yleensä paljon lääketieteeseen tai lääkärin työhön liittyvää tekstiä, josta on kyettävä hahmottamaan tehtävässä kysytty asia ja poimimaan sen kannalta oleellimmat seikat. Kokonaisuudessaan lääketieteen valintakoe on erittäin vaativa, sillä käytännössä jo pelkästään valintakoekirja edellyttää lukion laajan biologian, fysiikan ja kemian oppimäärien tietojen hallintaa sekä erittäin hyvää laskurutiinia. Tämän lisäksi valintakokeessa menestyminen vaatii eri osa-alueiden yhdistämis- ja sovelluskykyä, paineensietokykyä, erinomaista nippelitiedon hallintaa sekä graafisen tiedon käsittelytaitoa. Onnistunut valintakoesuoritus edellyttää myös hyvää ajankäytön hallintaa.

Valintakokeen paras saa tyypillisesti 72 pistettä (raakapistemäärä) ja loput tyypillisesti skaalataan välille 0-72. Pisteytyksessä on yliopistokohtaisia eroja, samoin tarkkuuksissa, millä tulokset ilmoitetaan (kymmenesosa, sadasosa, neljännes, ...). Kaikkia yliopistoja leimaava piirre on kuitenkin se, että erot sisään päässeiden ja karsiutuneiden välillä ovat kuitenkin marginaalisia. Mikäli valintapistet ovat jääneet yli 2-3 pisteen päähän, ei valittamisesta yleensä ole apua.

Valituksi voi tulla pelkän valintakokeen tai valintakokeen ja alkupisteiden perusteella.

Tärkeät päivämäärät

- Hakuaika 1.3.-16.4.2010 klo 16.15. Hakulomake ja lisätiedot, kts. www.yliopistohaku.fi
- Valintakoe järjestetään keskiviikkona 27.5.2010 kello 9-14
- Tulosten ilmoittamisajankohta vaihtelee yliopistoinnain ja koulutusohjelmittain, tarkista päivämäärät sen yliopiston hakuoppaasta, johon olet hakemassa.
- Ilmoittautuminen tapahtuu kussakin yliopistossa eri aikaan ja eri tavalla. Tarkista ilmoittautumisohjeet sen yliopiston hakuoppaasta, johon olet hakemassa.

Valintakoe kirjallisuus

Erkki Hiltunen, Peter Holmberg, Erkki Jyväsjärvi, Matti Kaikkonen, Sari Lindblom-Yläne, Walter Nienstedt ja Kristiina Wähälä (toim.): GALENOS – Johdanto lääketieteen opintoihin, 1. painos, 2010, WSOYpro Oy, Helsinki. ISBN: 978-951-0-33085-2 Noin 500 sivua

Huom! Vanhat painokset Galenoksesta eivät kelpaa!

Sisäänottomäärät 2010

Helsingin eläinlääketieteellisen koulutusohjelman sisäänottomäärä on 68, lääketieteellisen ja hammaslääketieteellisen sisäänottomääriä ei ole vielä julkaistu.

Tampereen lääketieteen koulutusohjelman sisäänottomäärä on 105.

Turun lääketieteen koulutusohjelmaan sisäänottomäärä on 120 ja hammaslääketieteen 40.

Oulun lääketieteen koulutusohjelman sisäänottomäärä on 123, hammaslääketieteen 55.

Kuopion kampuksen lääketieteellisen koulutusohjelman sisäänottomäärä on 132 ja hammaslääketieteellisen koulutusohjelman sisäänottomäärä on 25.

Olennaista osata

Lääketieteellisen tiedekunnan opiskelupaikan saamista edesauttavat lukion kemian ja fysiikan oppimäärien osaaminen ja Galenoksen sisältöjen hallinta. Jos olet lukenut vain muutaman kurssin kemiaa tai fysiikkaa lukiossa, aloita kertaaminen jo tänään!

Alkupisteet 2010

Jokainen yliopisto ja koulutusohjelma soveltavat omia alkupistekäytäntöjään, jotka kannattaa tarkistaa kunkin yliopiston omilta nettisivuilta. Yleinen käytäntö on kuitenkin vuonna 2010 se, että kaikki ylioppilaat ylioppilastutkinnon suorittamisvuoteen katsomatta saavat alkupisteitä, eikä uusille ylioppilaille anneta lisäpisteitä.

Pyrkinneet ja hyväksytyt 2009

	HAKENEET 2009 (2008)	KOKEESEEN OSALLISTUNEET 2009 (2008)	HYVÄKSYTYT 2009 (2008)	HYVÄKSYTYT KOKEESSA OLLEISTA 2009 (2008)
Helsingin yliopisto				
Lääketiede	1148 (961)	813 (817) (sis. ruotsinkieliset)	90 (91)	7,84% (9,47%) (hakeneista) 14,76% (14,69%) kokeessa olleista, mol. kielet)
Ruotsinkielinen linja	224 (190)		30 (29)	13,39% (15,26%) (hakeneista)
Hammaslääketiede	243 (284)	157 (206)	50 (50)	31,85% (24,27%)
Eläinlääketiede	(635)	(382)	(70)	(18,32%)
Turun yliopisto				
Lääketiede	798 (683)	633 (549)	120	19,96% (21,86%)
Hammaslääketiede	257 (199)	204 (151)	40	19,61% (26,49%)
Tampereen yliopisto				
Lääketiede	1029 (864)	781 (683)	110 (108)	14,08% (15,81%)
Kuopion yliopisto				
Lääketiede	833 (759)	687 (611)	133 (127)	19,36% (20,79%)
Oulun yliopisto				
Lääketiede	723 (762)	573 (611)	127 (124)	22,16% (20,29%)
Hammaslääketiede	313 (176)	243 (146)	55	22,63 % (37,67%)

Pisterajat 2009

	Alin hyväksytty (/max), yhteispisteet	Alin hyväksytty (/max), koepisteet
Helsingin yliopisto		
Lääketiede	93,707	54,683 / 72,00
Ruotsinkielinen linja	90,707	50,585 / 72,00
Hammaslääketiede	76,962	39,462 / 72,00
Eläinlääketiede		
Turun yliopisto		
Lääketiede	ei ilmoitettu	ei ilmoitettu
Hammaslääketiede	ei ilmoitettu	ei ilmoitettu
Tampereen yliopisto		
Lääketiede	92,20 / 114,00	52,10 / 72,00
Kuopion yliopisto		
Lääketiede	76,20 / 108,00	48,60 / 72,00
Oulun yliopisto		
Lääketiede	72,056 / 110,00	42,845 / 72,00
Hammaslääketiede	70,32 / 110,00	42,56 / 72,00

Esimerkki lääketieteen valintakokeesta (2003)

Olet juuri valmistunut lääkäri, joka aloittelee työuraansa terveyskeskuksessa eteläisen Suomen pienessä kaupunkitaajamassa. Olet jo ensimmäisinä päivinä voinut todeta, miten vaihtelevan mielenkiintoista työ terveyskeskuksessa voi olla. Jokainen uusi työpäivä on varmasti erilainen kuin edellinen.

ENSIMMÄINEN POTILAS (1)

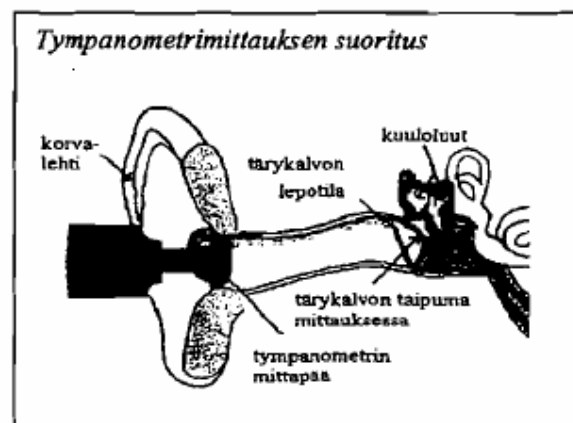
Vastaanotollesi Yli-Kipeen terveyskeskukseen tulee 15-vuotias tyttö. Hän kertoo kärsivänsä kuumeilusta, kovasta päänsärystä sekä korvien, kasvojen ja nielun alueella tuntuvasta kovasta kivusta. Potilastiedoista näet, että tytöllä on ollut korvatulehduksia toistuvasti jo leikki-ikästä lähtien. Arvioit, että välikorvatulehduksen lisäksi nyt kyseessä voisi olla myös poskiontelotulehdus. Poskiontelon tulehduksesta mahdollisesti johtuvan nestekertymän toteamiseksi sinulla on käytettävissäsi ultraäänen A-menetelmään perustuva laite.

Tehtävä 1**(10 pistettä)**

Vasemmanpuoleisen poskiontelon takaseinästä heijastuvan kaiun ultraäänilaite osoittaa tulevan 5,0 cm:n syvyydestä. Oikeanpuoleisesta poskiontelosta ei kaikua havaita.

- a) Selitä ultraäänikuvauksiin kuuluvan A-menetelmän periaate. Miten tutkimus käytännössä suoritetaan? Miten tulokset tälle potilaalle tehdyn tutkimuksen tuloksen? Perustele vastauksesi.
- b) Kuinka suurella keskimääräisellä nopeudella ultraääni on posken kudoksissa kulkenut, kun lähetetty ja vastaanotettu pulssin aikaero on 62 μ s?

Välikorvatulehdus on yleinen tulehdustauti, jonka diagnostiikkaan voidaan perinteisen tärykalvon tarkastelun (otoskopian) lisäksi käyttää myös tympanometriaa. Tutkimuksessa mitataan välikorvan äänenjohtumiskykyä D (kuvaa tärykalvon liikkuvuutta) muuttamalla tympanometrillä korvakäytävän painetta 200 daPa:n (dekaPascalin) paineesta -400 daPa:n paineeseen. Paineasteikon nolla vastaa normaalia ilmanpainetta. Mittauksen tulos esitetään niin sanottuna tympanogrammilla, jossa välikorvan äänenjohtumiskyky D on esitettyä paineen funktiona.

Vastaus tehtävään yksi**Tehtävä 1****(10 pistettä)**

- a) Selitä ultraäänikuvauksiin kuuluvan A-menetelmän periaate. Miten tutkimus käytännössä suoritetaan? (7 pistettä)

Erilaisissa kudoksissa ultraääni etenee eri nopeuksilla. Koska kudosten tiheydetkin ovat yleensä eri suuret, ovat myös kudosten akustiset impedanssit $Z = \rho v$ todennäköisesti eri suuret.

Iholle tutkittavaan kohtaan levitetään ultraäänen kululle välttämätöntä geeliä. Ultraäänilaitteen lähetin/vastaanotin –anturi asetetaan iholle mittauskohteeseen. Kun ultraäänilaitte kytetään toimintaan, se vuoroin lähettää pulsseja, vuoroin ottaa niitä vastaan. Ultraäänipulssin kohdatessa kahden kudoksen rajapinnan se osin heijastuu takaisin ja osin läpäisee pinnan, jos kudosten akustiset impedanssit rajapinnan eri puolilla poikkeavat toisistaan sopivasti. Ultraäänilaitte rekisteröi heijastuneet pulssit ultraäänen edestakaisen kulkuajan funktiona. Kun oletetaan ultraäänelle keskimääräinen kulkunopeus, saadaan laitteen näytölle esitys, jossa kudosten rajapinnoista heijastuneet pulssit näkyvät piikkeinä tai valojuovina ihon pinnasta lasketuilla etäisyyksillä.

Miten tulkitset tälle potilaalle tehdyn tutkimuksen tuloksen? Perustele vastauksesi.

Ultraäänipulssi etenee nesteissä ja kiinteissä aineissa, ja etenee siten myös kudoksissa. Ilman (kaasun) ja kudoksen rajapinnan yli ultraääni ei sen sijaan juurikaan etene. Koska oikean-puoleisesta poskiontelosta ei takaseinäkaikua havaita, on ontelo ilmatäytteinen ja siten todennäköisesti terve. Koska vasemmanpuoleisen poskiontelon takaseinästä saadaan ultra-äänikaiku, on vasemmanpuoleisessa poskiontelossa nestettä. Tämä on merkki tulehduksesta.

- b) Kuinka suurella keskimääräisellä nopeudella ultraääni on posken kudoksissa kulkenut, kun lähetetyn ja vastaanotetun pulssin aikaero on 62 μ s? (3 pistettä)

Lähetetty ultraäänipulssi etenee erilaisissa kudoksissa eri nopeuksilla. Pulssten aikaero ja paluukaiun lähtösyvyys huomioiden saadaan

$$d=tv/2 \rightarrow v = 1613 \text{ m/s}$$

Vastaukseksi hyväksytään: 1) 1600 m/s (vastaus annetuilla tarkkuuksilla)
2) 1610 m/s (mielekäs tarkkaus)

*****

Galenos ss. 230-231. 512-516

Lisätietoja pyrkimisestä yms. löydät yliopistojen omilta nettisivuilta esim. osoitteista <http://www.med.helsinki.fi/>, <http://www.med.utu.fi/>, <http://www.medicine oulu.fi/>, <http://www.uku.fi/laake/> ja <http://www.uta.fi/tiedekunnat/laak/index.html> sekä Eximian nettisivuilta osoitteesta www.eximia.fi

MAANTIEDE

Opiskelupaikkakunnat

Maantiedettä voi opiskella Helsingin, Joensuun ja Turun yliopistojen matemaattis-luonnontieteellisissä tiedekunnissa sekä Oulun yliopiston luonnontieteellisessä tiedekunnassa.

Maantiede on mielenkiintoinen tieteenala, joka sijoittuu ihmistä tutkivien tieteiden ja luonnontieteiden välille. Sillä on kiinteät siteet niin yhteiskuntatieteisiin, biotieteisiin kuin kasvatustieteeseenkin. Perinteisesti maantieteilijät ovat työllistyneet tutkimuksen ja opetuksen aloille, mutta yhä useampi maantieteilijä suunnistaa rohkeasti myös yrityksiin erilaisiin asiantuntija- ja suunnittelutehtäviin. Tutkinnon sivuaineet ovatkin merkittävässä roolissa työelämään sijoittumisen suhteen.

Valintakoe

Jokaisella yliopistolla on omat valintakoevaatimukset ja pisteytykset maantieteen oppiaineeseen. Esimerkiksi Helsingin ja Oulun valintakokeeseen ei ole määritelty erillistä valintakoe kirjaa, vaan valintakokeessa tulee osata lukion laaja oppimäärä maantiedosta. Lukion kurssien lisäksi Turkuun pyrkivien on myös pitänyt lukea vuosittain päivitettävä valintakoe kirjja.

Maantieteen valintakokeissa testataan pyrkijän kykyä hahmottaa laajoja asiakokonaisuuksia sekä taitoa soveltaa, tulkita ja jäsenellä opittua tietoa. Erityisesti esseekysymysten arvioinnissa kiinnitetään huomiota hyvin jäsennehtyyn ja loogiseen vastaustekniikkaan. Lisää haastetta vastausten rakentamiseen tuo usein rajattu vastaustila. Monivalintatehtävät ja käsitteenmäärittelytehtävät puolestaan edellyttävät yksityiskohtaisen tiedon hyvää hallintaa. Myös erilaiset karttojen tulkintatehtävät toistuvat vuodesta toiseen.

Haku Helsingin yliopistoon 2010

Hakuaika alkaa	maanantaina 1.3.2010
Hakuaika päättyy	perjantaina 16.4.2010 klo 16.15
Maantieteen valintakoe	maanantaina 24.5.2010 klo 9.00–13.00
Valintojen tulokset julkistetaan	torstaina 17.6.2010
Opiskelupaikka vastaanotettava	viimeistään tiistaina 3.8.2010

Kaikkien yliopistojen päävalintoihin haetaan sähköisen hakupalvelun kautta **www.yliopistohaku.fi**. Valintakokeeseen osallistujille ei lähetetä erillistä kutsua, vaan hakulomakkeen täyttäminen määräaikaan mennessä tarkoittaa samalla ilmoittautumista kokeeseen.

Valintakoe 2010

Valintakokeessa edellytetään lukion maantiedon oppimäärään sisältyvän tiedon hallintaa ja soveltamiskykyä. Osaamisen pohjana kannattaakin lukea ainakin kahta kirjasarjaa rinnakkain ja muita maantieteen julkaisuja sekä opetella käsitteitä ja karttojen tulkitsemista ja vastaustekniikka.

Maantieteen koulutusohjelmaan valitaan yhteensä 50–55 opiskelijaa, joista

- vähintään 5 ruotsin kieltä taitavaa opiskelijaa ja
- maantieteen olympialaisten Suomen joukkueeseen kuuluvia enintään 4 (joilla lukion päästötodistus ja ylioppilastutkinto).

Alkupisteet Helsingin yliopistoon 2010

Uudistunut reaalikoe

Reaalikoe uudistui kevään 2006 ylioppilastutkinnosta alkaen siten, että nykyinen reaalikoe jaetaan yksittäisten reaaliaineiden kokeiksi. Tässä valintapäätöksessä sanalla yleisreaali tarkoitetaan ennen kevättä 2006 kirjoitettua reaaliakoetta. Sanalla ainereaaali tarkoitetaan keväällä 2006 ja sen jälkeen kirjoitettavia uudistettuja reaaliaineiden kokeita. Jokaisen aineen valintaperusteissa on erikseen määritelty, miten suoritukset yleisreaalissa tai ainereaalissa vaikuttavat valintaan.

Valinnassa annetaan pisteitä seuraavasti:

1) Valintakokeesta enintään 36 pistettä

2) Ylioppilastutkinnosta annetaan enintään 20 pistettä siten, että

- äidinkielestä enintään 6 pistettä,
- yleisreaalin tai maantieteen ainerealin tai matematiikan kokeesta enintään 6 pistettä siten, että näistä kokeista paremmin suoritettu otetaan huomioon pisteitä laskettaessa,
- toisen kotimaisen kielen tai parhaan vieraan kielen kokeesta enintään 6 pistettä siten, että näistä kokeista paremmin suoritettu otetaan huomioon pisteitä laskettaessa
- maantieteen ainerealista arvosanan eximia cum laude approbatur tai laudatur saaneille 2 pistettä.

Arvosanat pisteytetään seuraavasti:	pitkän oppimäärän koe	keskipitkän tai lyhyen oppimäärän koe
laudatur	6	4
eximia cum laude approbatur	5,5	3,5
magna cum laude approbatur	5	3
cum laude approbatur	4	2
lubenter approbatur	3	1
approbatur	2	-

Pitkän oppimäärän kokeella tarkoitetaan pitkän matematiikan koetta ja laajinta mahdollista toisen kotimaisen kielen tai parhaan vieraan kielen koetta. Äidinkielen koe, yleisreaali sekä ainereali vastaavat pitkän oppimäärän koetta. Pistelaskennassa otetaan huomioon hakijalle edullisin (eniten pisteitä antava) vaihtoehto. Korotetut arvosanat otetaan huomioon korotettuina.

Esimerkkejä kevään 2008 Helsingin yliopiston valintakokeesta

- ***Mitä asioita tällaisessa suurkaupunkia koskevassa suunnitelmassa pitäisi yleensä tarkastella? Ja mitä aineistoja suunnitelman laatimisessa tarvitaan?***

KESTÄVÄLLÄ KEHITYKSELLÄ tarkoitetaan nykyajan ihmisten tarpeiden huomioimista siten että tulevilla sukupolvilla on myös mahdollisuus kohdata heidän omat tarpeensa. Kestävä kehitys tähtää parempaan elämänlaatuun luontoa ja luonnonvaroja säilyttäen nyt ja tulevaisuudessa. Tässä tehtävässä kestävä kehitys tulee ymmärtää laaja-alaisesti. Kehitys tarkoittaa vanhojen tai huonojen toimintamallien muuttamista paremmiksi, mutta myös ihmisten asenteiden ja toiminnan muuttamista. Kehitystä tulisi tapahtua paikallisella tasolla sekä globaalisti tarkastellen. Kestävyys puolestaan viittaa kehityksen pitkäkestoisuuteen.

Vastauksen tulisi sisältää...

- ✓ Hyvä tarkastella kulttuurista kestävyttä, eli kehityksen oltava sopusoinnussa vallitsevan kulttuurin kanssa, tähän liittyy mm. luonnon- ja kulttuurimaisemman sekä perinteiden vaaliminen
- ✓ Tarkastelun kohteena luonto, ihminen ja yhteiskunta sekä näiden keskinäinen vuorovaikutus
- ✓ Miten hillittäisiin uusiutumattomien luonnonvarojen ja muiden luonnonvarojen käyttöä? esim. kirjasotot (enemmän kuluttajia yhdellä hyödykkeellä)
- ✓ Miten säilytettäisiin luonnon monimuotoisuus? - ympäristötietoisuuden lisääminen
- ✓ Miten voitaisiin vähentää saastuttamista? - uusi teknologia, päästörajoitukset
- ✓ Miten voitaisiin vähentää jätteiden määrää? - kierrätys
- ✓ Miten ravinto tuotetaan mahdollisimman ekologisesti? - lähiruokaperiaate
- ✓ Miten voitaisiin hillitä energian kulutusta? - uusiutuvat ja puhtaat energianlähteet, liikenne (informaatioteknologia), matkailu
- ✓ Miten edistää ihmisten välistä tasa-arvoisuutta ja henkistä hyvinvointia? - Asenneilmapiiriin vaikuttaminen
- ✓ YK:n tavoitteet vuonna 2001: tehokkaampi materiaali- ja energiavirtojen hallitseminen ja seuranta, taloudelliset ohjauskeinot luonnonvarojen kestävästä käytöstä tukea yrityksille ja ympäristötietoisuuden lisääminen.
- ✓ Muutoksia: valtioiden ja yritysten toimintakulttuuriin, julkishallintoon, kotimaisiin ja taloudellisiin sopimuksiin, ympäristöhallintajärjestelmiin, yhteiskunnan perusrakenteisiin, koulutukseen, neuvontaan ja tiedotukseen.
- ✓ Eniten vaikutusvaltaa yksittäisellä kuluttajalla (liikenne, asuminen ja ruoka) - kulutustottumusten selvittäminen ja niihin vaikuttaminen
- ✓ Miten Melbournen ominaispiirteet vaikuttavat tehtävään?
- ✓ Pitkälle teollistunut ja vauras hyvinvointi valtio

Mitä tarkastellaan?	Osa-alue	Mitä aineistoja tarvitaan?
1. SOSIAALINEN KESTÄVYYS		
Oikeudenmukaisuus	köyhyys sukupuolten tasa-arvo ravintotilanne kuolleisuus terveydenhuolto puhdas vesi	köyhyyserajan alapuolella elävien osuus, työttömien määrä, naisten osuus palkansaajista, lapsen ravinnon saannin taso, lapsikuolleisuus, eliniänotote, terveydenhuoltopalveluiden käyttö
Terveys	terveydenhuollon saavutettavuus	puhtaan veden saavutettavuus, terveydenhuollon piiriin kuuluvien osuus väestöstä
Koulutus	koulutustaso lukutaitoisuus	keskiasteen tutkinnon suorittaneet, lukutaitoisten osuus väestöstä
Asuminen	asuinolot	asuinpinta-ala
Turvallisuus	rikollisuus	rikosten määrä asukasta kohden
Väestö	väestönmuutos	väestönkasvun nopeus
2. EKOLOGINEN KESTÄVYYS		
Ilmakehä	ilmastonmuutos otsonikato ilmanlaatu	kasvihuonekaasujen päästömäärät, otsonia tuhoavien aineiden käyttö, ilmansaasteet
Maa	maatalous metsätalous aavikoituminen kaupungistuminen	maanviljelysala, metsävarat, aavikoitunut maa-alue, kaupungistuneisuusaste
Meret, järvet, rannikot	rannikkoalueet kalastus	leväsiintymät, rannikkoasutuksen määrä, vuotuinen kalansaalis
Puhdas vesi	veden määrä ja laatu	vuosittainen pohjaveden väheneminen, epäpuhtauksien määrä vedessä
Biodiversiteetti	ekosysteemit ja lajien sukupuutto	avainekosysteemien määrä, avainlajien määrä
3. TALOUDELLINEN KESTÄVYYS		
Taloudelliset rakenteet	taloudellinen suoritustaso kaupankäynti rahoitus	BKT / as., taseet, velan osuus BKT:sta
Tuotanto ja kulutus	kulutus energiankäyttö jätehuolto liikenne	materiaalin käytön tehokkuus, energiankulutus / hlö, jätteiden kierrätys ja uusiokäyttö, matkat / hlö
4. INSTITUUTIONAALINEN KESTÄVYYS		
Institutionaalinen viitekehys	kestävän kehityksen toteutus kansainvälinen yhteistyö	kestävän kehityksen asetettu ohjelma, sopimusten toimeenpano
Institutionaalinen kapasiteetti	tiedon saavutettavuus, tietoliikennejärjestelmät, tiede ja teknologia, onnettomuuksiin varautuminen ja niistä selviäminen	internetliittymien määrä / hlö, puhelinliittymät / 1000 as., tiede- ja teknologiamäärärahat, taloudelliset ja ihmishenkien menetykset

MAATALOUS-METSÄTIETEET

Opiskelupaikkakunnat

Maatalous-metsätieteellistä koulutusalaan voi opiskella Helsingin yliopiston maatalous-metsätieteellisessä tiedekunnassa sekä Joensuun metsätieteellisessä tiedekunnassa.

Helsingin maatalous-metsätieteellisessä tiedekunnassa voi suorittaa alemmina korkeakoulututkintoina maatalous- ja metsätieteiden kandidaatin (MMK) tutkinnon tai elintarviketieteiden kandidaatin (ETK) tutkinnon ja ylempinä korkeakoulututkintoina maatalous-metsätieteiden maisterin (MMM) tutkinnon tai elintarviketieteiden maisterin (ETM) tutkinnon. Joensuun metsätieteellisestä tiedekunnasta valmistutaan maatalous- ja metsätieteiden kandidaatiksi (MMK) ja maatalous- ja metsätieteiden maisteriksi (MMM).

Helsingin yliopiston maatalous-metsätieteellinen tiedekunta tarjoaa peräti kahdeksantoista pääainevaihtoehtoa ja tiedekunnassa opiskeltavat aineet voidaan yleisesti jakaa elintarvike-, maatalous-, metsä- ja ympäristötieteisiin sekä biotekniikan koulutusohjelmaan.

Joensuun metsätieteellisessä tiedekunnassa voi puolestaan valita neljästä pääaineesta, joita ovat metsäympäristön hoito ja suojeleminen, metsäsuunnittelu ja -ekonomia, metsä- ja puuteknologia ja European Forestry.

Hakuaikataulu 2010

Tiedekunnan opiskelijavalinnan tärkeitä päiviä keväällä 2010.

Hakuaika alkaa	1.3.2010
Hakuaika päättyy	16.4.2010 klo 16.15 *)
Biotekniikan valintakoe	24.5.2010 klo 12.30-14 ja klo 15-16.30
Valintakoe (muut kuin biotekniikka)	2.6.2010 klo 9-13
Valintojen tulokset julkistetaan	viimeistään 20.7.2010 (biotekniikka 18.6.2010)
Koepaperit nähtävissä	14 päivää valinnan tulosten julkistamisesta
Opiskelupaikka vastaanotettava	3.8.2010 mennessä

*) Tiedekuntaan pyrkivät täyttävät hakulomakkeen yliopistojen sähköisessä yhteishakujärjestelmässä osoitteessa www.yliopistohaku.fi.

Valintaperusteet ja valintakoe 2010

Tiedekuntaan hyväksytyksi tuleminen edellyttää valintakokeeseen osallistumista. Valintakoe koostuu A- ja B-osioista. Valintakokeesta voi saada enintään 40 pistettä, josta A-osion osuus on 20 pistettä ja B-osion osuus 20 pistettä. Hakijan on saavutettava valintakokeesta vähintään 10 pistettä siten, että A- ja B-osioista tulee kummastakin saada vähintään 5 pistettä. Mikäli hakijan A-osioista saavuttama pistemäärä on vähemmän kuin 5 pistettä, B-osio jätetään arvostelematta.

Valintamenettelyssä hyväksyttävistä hakijoista valitaan ensin 50 % hakukohteen aloituspaikoista valintakokeen ja suomalaisesta ylioppilastutkinnosta tai IB-, RP- tai EB-tutkinnosta saatujen yhteispisteiden perusteella ja sen jälkeen 50 % pelkästään valintakokeesta saatujen pisteiden perusteella. Mikäli hakukohteen aloituspaikkamäärä on pariton, hakukohteeseen valitaan valintakokeen ja lähtöpisteiden perusteella yksi hakija enemmän. Siten esimerkiksi ravitsemustieteen 15 aloituspaikasta 8 valitaan valintakokeen ja lähtöpisteiden perusteella ja 7 pelkillä valintakoepisteillä. Jos kahdella tai useammalla hakijalla on sama yhteispistemäärä, heidän keskinäisen järjestyksen ratkaisee valintakokeesta saatu pistemäärä. Mikäli hakijat ovat edelleen tasapisteissä, määräytyy järjestys valintakokeen B-osion pisteiden perusteella.

Valintakoe perustuu ennakkoon opiskeltavaan materiaaliin (hakukohteen alan kirjallisuus ja/tai lukion oppimäärään) sekä valintakokeessa mahdollisesti jaettavaan materiaaliin. Ennakkoon opiskeltava materiaali voi kirjojen ohella sisältää artikkeleita, kirjoista erikseen osoitettuja kappaleita sekä muuta mahdollista materiaalia.

A-osiossa kysymykset voivat olla monivalinta- tai väittämätehtäviä tai muita lyhyitä tehtäviä tai laskuja ja B-osiossa esseitä, laskuja tai muita laajempia tehtäviä. Osa kysymyksistä voi perustua myös kokeessa jaettavaan aineistoon. Tehtävät laaditaan niin, että ne mittaavat hakijan kykyä hahmottaa suuria kokonaisuuksia sekä kykyä yhdistellä, päätellä, arvioida ja soveltaa tietoa. B-osion avulla pyritään arvioimaan hakijan kykyä lukea ja ymmärtää alan tekstejä ja tarkastella aihetta eri näkökulmista. Tehtävien laatimisessa painotetaan soveltavia kysymyksiä, joissa yhdistyvät hakukohteen ennakkoon luettava kirjallisuus sekä kokeessa mahdollisesti jaettava aineisto.

Helsingin yliopiston maatalous-metsätieteelliseen tiedekuntaan valitaan päävalinnassa enintään 331 uutta opiskelijaa vuonna 2010 alla esitetyissä hakukohteissa. Hakija voi hakea opiskeluoikeutta enintään kahteen hakukohteeseen, jotka hakija asettaa hakulomakkeessaan suosituimmusjärjestykseen (ensisijainen ja toissijainen hakukohde). Jos hakijan pistemäärä ei ole riittävä hänen ensisijaiseen hakukohteeseensa, hänet otetaan huomioon toissijaisen hakukohteen valinnassa. Hakijoiden järjestyksen ratkaisee pisteytys. Mikäli hakija tulee valituksi ensisijaiseen hakukohteeseensa, hän ei voi enää tulla hyväksytyksi toissijaiseen hakukohteeseensa.

Hakukohteiden aloituspaikat kevään 2010 opiskelijavalinnassa

Elintarvike-ekonomia ja yrittäjyys 27
Elintarviketeknologia 34
Kasvintuotannon biologia 40
Kotieläintiede 25
Kuluttajaekonomia 12
Maaperä- ja ympäristötiede 10
Maatalousekonomia ja yrittäjyys 22
Maatalous- ja ympäristötekniologia 15
Markkinointi 12
Metsäekologia 21
Metsäekonomia ja markkinointi 25
Metsävaratiede ja -tekniologia 21
Mikrobiologia ja elintarvikekemian 40
Ravitsemustiede 15
Ympäristöekonomia 12

Valintakokeessa kuulusteltava kirjallisuus 2010

Hakukohde	Lukion oppimäärä	Etukäteen opiskeltavat kirjat	Kokeessa jaettava aineisto
Elintarvike-ekonomia ja yrittäjyys	-	Taloustieteen oppikirja & Liike- toimintaosaaminen – menestyvän yrittäjätoiminnan perusta	-
Elintarviketeknologia	Kemia	-	On
Kasvintuotannon biologia	Biologia	Suomen maatalous ja maaseu- tuelinkeinot 2010	-
Kotieläintiede	Biologia	Suomen maatalous ja maaseu- tuelinkeinot 2010	-
Kuluttajaekonomia	-	Taloustieteen oppikirja & Liike- toimintaosaaminen – menestyvän yrittäjätoiminnan perusta	-
Maaperä- ja ympäristötiede	Kemia	-	On
Maatalousekonomia ja yrittäjyys	-	Taloustieteen oppikirja & Suo- men maatalous ja maaseutuelin- keinot 2010	-
Maatalous- ja ympäristötekniologia	Fysiikka	Suomen maatalous ja maaseu- tuelinkeinot 2010	-
Markkinointi	-	Taloustieteen oppikirja & Liike- toimintaosaaminen – menestyvän yrittäjätoiminnan perusta	-
Metsäekologia	Matematiikka (lyhyt)	Metsäkoulu	-
Metsäekonomia ja markkinointi	-	Taloustieteen oppikirja & Liike- toimintaosaaminen – menestyvän yrittäjätoiminnan perusta	-
Metsävaratiede ja -tekniologia	Matematiikka (lyhyt)	Metsäkoulu	-
Mikrobiologia ja elintarvikekemia	Kemia	-	On
Ravitsemustiede	Kemia	-	On
Ympäristöekonomia	Matematiikka (lyhyt)	Taloustieteen oppikirja	-

Valintakoe kirjallisuus 2010

Valintakokeeseen ennakoon opiskeltava suomenkielinen kirjallisuus ja vastaavat ruotsinkieliset kirjat:

Taloustieteen oppikirja

Pohjola Matti: Taloustieteen oppikirja, WSOY 2008, 1-2. painos. ISBN 978-951-0-34550-4.

Liiketoimintaosaaminen - menestyvän yritystoiminnan perusta

Viitala Riitta ja Jylhä Eila: Liiketoimintaosaaminen – Menestyvän yritystoiminnan perusta. Edita Publishing Oy, 1-3. painos 2008. ISBN 978-951-37-4627-8.

Matematiikka

Matematiikan tehtävät perustuvat lukion lyhyeen oppimäärään (pakolliset ja syventävät kurssit).

Kemia

Kemian tehtävät perustuvat lukion oppimäärään (pakollinen ja syventävät kurssit). Valintakokeessa edellytetään kemian peruseriaatteiden, alkuaineiden kemiallisten ominaisuuksien ja orgaanisten yhdisteiden rakenteiden ja reaktioiden sellaista hallintaa, että tietoja osataan soveltaa kemiallisten ongelmien ratkaisuisissa.

Fysiikka

Fysiikan tehtävät perustuvat lukion oppimäärään (pakollinen ja syventävät kurssit). Kysymykset tulevat erityisesti seuraavilta fysiikan osa-alueilta: mekaniikka (poislukien gravitaatio), lämpöoppi, sähköoppi, sähkömagnetismi, olomuodon muutokset, kaasujen ja nesteiden fysikaaliset ominaisuudet (lähinnä jää, vesi ja vesihöyry).

Biologia

Biologian tehtävät perustuvat lukion oppimäärään (pakolliset ja syventävät kurssit).

Suomen maatalous ja maaseutuelinkeinot 2010

Jyrki Niemi och Jaana Ahlstedt (red.): Finlands lantbruk och landsbygdsnäringar 2010. MTT Taloustutkimus. Julkaisu 110b.

ISBN 978-951-687-155-7 (Painettu, julkaisua voi tilata MTT:ltä sähköpostilla julkaisut@mtt.fi)

ISBN 978-951-687-156-4 (Verkosta löytyvä julkaisu:

<https://portal.mtt.fi/portal/page/portal/mtt/mtt/julkaisut/suomenmaatalousjamaaseutuelinkeinot>).

Metsäkoulu

Satu Rantala (toim.): Metsäkoulu. Metsäkustannus, 2007. ISBN 978-952-5694-05-5.

Suomalaisesta ylioppilastutkinnosta annettavat lähtöpisteet 2010

Lähtöpisteissä otetaan huomioon neljä parhaiten pisteitä tuottavaa ainetta, kuitenkin siten, että vain paras reaali ja paras vieras kieli otetaan huomioon lukuun ottamatta metsäekonomian ja markkinoinnin hakukohdetta, jossa lähtöpisteitä voi saada kahdesta parhaasta kielestä. Vieraan kielen keskipitkät kielet ja B-kielet pisteytetään samalla tavalla kuin lyhyet kielet. Valintalautakunta päättää tarvittaessa suomi toisena kielenä -kokeen pisteytyksestä. Ylioppilastutkinnon pakollisten ja ylimääräisten aineiden arvosanoista voi saada yhteensä enintään 40 pistettä seuraavasti:

	B	C	M	E	L
äidinkieli	2	4	6	8	10
toinen kotimainen kieli, lyhyt	0	0	2	4	6
toinen kotimainen kieli, pitkä	2	4	6	8	10
reaaliaineiden koe	2	4	6	8	10
vieras kieli, lyhyt	0	0	2	4	6
vieras kieli, pitkä	2	4	6	8	10
matematiikka, lyhyt	0	0	2	4	6
matematiikka, pitkä	2	4	6	8	10

(A=approbatur, B=lubenter approbatur, C=cum laude approbatur, M=magna cum laude approbatur, E=eximia cum laude approbatur ja L=laudatur)

Pyrkineet ja hyväksytyt 2009

HAKUKOHDE	Ensisijaiset hakemukset	Kokeessa (ensisijaiset)	Aloittajia/ paikkoja	Yo-kiintiö min/max pisteet	Vapaa kiintiö min/max pisteet
Elintarvike-ekonomia ja yrittäjyys	168	107	28/27	60,5/45	30/15
Elintarviketeknologia	76	42	34/34	60/47,5	27/15,5
Kasvintuotannon biologia	69	45	40/40	70/47	33/17
Kotieläintiede	141	82	25/25	76/52	29/24
Kuluttajaekonomia	87	44	12/12	51,5/46,5	27/15,5
Maaperä- ja ympäristötiede	24	9	5/10	52/44,5	24,5/11,5
Maatalousekonomia ja yrittäjyys	51	30	15/22	57/39	32/15
Maatalous- ja ympäristötekniologia	35	22	15/15	69/48	32/14
Markkinointi	137	39	12/12	59,5/47,5	25,5/15,5
Metsäekologia	107	57	25/21	61,5/50,5	25/18
Metsäekonomia ja markkinointi	98	55	26/25	63/41	20,5/11,5
Metsävaratiede ja -tekniologia	34	24	16/21	61/35	25,5/13,5
Mikrobiologia ja elintarvikekemian	122	74	40/40	63/51,5	27,5/15,5
Ravitsemustiede	346	166	15/15	76/63,5	32,5/25,5
Ympäristöekonomia	117	65	12/12	75,5/63,5	39,5/31
YHTEENSÄ	1612	861	320/331	76/35	39,5/11,5
Biotekniikka (HEBIOT/MMTDK)	57	22	14/15	143/120	58/50

OIKEUSTIEDE

Opiskelupaikkakunnat

Oikeustiedettä voi opiskella Helsingin, Lapin ja Turun yliopistoissa. Vaasan yliopistossa oikeustieteen opinnoista voi suorittaa osan, mutta tutkinnon loppu tulee suorittaa Helsingissä. Oikeustieteellisen koulutusalan tutkintoja ovat oikeusnotaarin tutkinto (ON), joka on alempi korkeakoulututkinto, ja oikeustieteen maisterin tutkinto (OTM), joka on ylempi korkeakoulututkinto. Oikeusnotaarin välitutkinto on pakollinen kaikille OTM-tutkintoa suorittaville, ja se koostuu aloitusopinnoista, yleis- ja kieliopinnoista ja aineopinnoista. Oikeustieteen tutkinnot antavat valmiudet monipuolisiin oikeuslaitoksen ja hallinnon tehtäviin, joiden lisäksi työmahdollisuuksia on tarjolla elinkeinoelämässä, julkisella sektorilla ja lakiasia- ja asianajotoimistoissa.

Oikeustieteellinen koulutusala on säilyttänyt vankan suosionsa vuosikymmenestä toiseen. Eikä syyttä; tiedekunnan opiskelijoiden työnsaantimahdollisuudet ovat taloudellisista suhdanteista riippumatta olleet erittäin hyvät. Tärkeä koulutusalan suosiota ylläpitävä tekijä on sekin, että nykyinen oikeustieteellinen perustutkinto, oikeustieteen maisterin tutkinto, on luonteeltaan yleistutkinto, joka tekee valmistuneelle mahdolliseksi hyvin monenlaiset uravaihtoehdot. Elinkeinoelämä, asianajotoiminta, tuomioistuineläin, valtio ja kunnat sekä järjestöt työllistävät valtaosan valmistuneista nuorista lakimiehistä ja -naisista. Eikä ole epätavallista sekään, että juristi ryhtyy työskentelemään alalla, jolla ei ole juurikaan kytkentöjä oikeudellisiin ongelmiin.

Valintakoe

Helsingin ja Vaasan yliopistoihin voi pyrkiä opiskelemaan samalla valintakokeella. Turun ja Lapin oikeustieteellisillä tiedekunnilla on omat erilaiset valintakokeet ja valintakoevaatimukset. Valintakoekirjat julkaistaan yleensä maaliskuussa ja niiden aihealueet vaihtelevat vuosittain.

Oikeustieteen valintakokeissa esiintyy pääasiassa essee- ja oikeustapaustehtäviä, mutta erityisesti Helsingin yliopiston valintakoe tehtäviä on kehitetty viime vuosina entistä soveltavimmiksi ja ne edellyttävät uudentyyppistä luku- ja vastaustekniikkaa. Perinteisten tehtävätyyppien lisäksi kokeessa saattaa olla myös käsitteenmäärittely-, monivalinta-, aukkotäydennys- sekä aineistotehtäviä. Toistaiseksi Turun yliopisto on suosinut perinteisiä essee- ja oikeustapaustehtäviä, mutta myös Turkuun pyrkivien on syytä varautua uusiin tehtävätyyppeihin.

Helsingin yliopiston valintakoe 2010

Hakuaika alkaa	maanantaina 1.3.2010
Hakuaika päättyy	perjantaina 16.4.2010 klo 16.15
Valintakoe kirjojen aiheet ja kirjoittajat julki	vahvistuu myöhemmin
Valintakoe kirjat saatavilla painosta	vahvistuu myöhemmin
Oikeustieteen valintakoe	torstaina 17.6.2010 klo 12.00–17.00
Valintakokeen tulokset	tiistaina 20.7.2010
Mahdollinen oikaisu pyyntö tulee toimittamaan	viimeistään tiistaina 3.8.2010
Opiskelupaikka tulee ottaa vastaan	viimeistään tiistaina 3.8.2010

Tiedekuntaan pyrkivät täyttävät hakulomakkeen yliopistojen sähköisessä yhteishakujärjestelmässä osoitteessa **www.yliopistohaku.fi**.

Valintakokeesta 2010

Kevään 2010 valintakoevaatimukset ja valintaperusteet vahvistetaan myöhemmin. Lisätietoa yliopiston nettisivuilta.

Turun yliopiston valintakoe 2009

Hakuaika alkaa	maanantaina 1.3.2010
Hakuaika päättyy	perjantaina 16.4.2010
Valintakoekirjat saatavilla	maanantaina 29.3.2010
Oikeustieteen valintakoe	keskiviikkona 16.6.2010 klo 12.00–17.00
Valintakokeen tulokset	tiistaina 20.7.2010
Opiskelupaikka tulee ottaa vastaan	viimeistään tiistaina 3.8.2010

Tiedekuntaan pyrkivät täyttävät hakulomakkeen yliopistojen sähköisessä yhteishakujärjestelmässä osoitteessa www.yliopistohaku.fi.

Valintakoevaatimukset 2010

Valintakoevaatimuksina ovat seuraavat kolme Turun yliopiston oikeustieteellisen tiedekunnan julkaisemaa pääsykoekirjaa, jotka ilmestyvät maanantaina 29.3.2010:

- 1/2010
- 2/2010
- 3/2010

Huom! Pääsykoekirjojen sisällöstä tai kirjoittajista ei anneta tietoa ennen 29.3.2010.

1) Pääsykoekirjoja myydään 29.3.2010 klo 10–15 Calonian ala-aulassa, käyntiosoite: Calonia, Värikinkatu 2, Turku. Sen jälkeen kirjoja voi ostaa tiedekunnan kansliasta, Calonia, 2. krs, vastaanottoaikoina ma-pe klo 12–14 (käteismaksu). Kirjojen yhteishinta vahvistuu myöhemmin.

2) Pääsykoekirjat voi myös tilata tiedekunnasta. Ne toimitetaan tilaajalle postiennakolla. Toimitusaika on 3 työpäivää. Postiennakolla toimitettaessa (kotimaahan) pääsykoekirjojen hintaan lisätään posti- ja käsittelykulut noin 30 euroa. Postiennakolla toimitettavien pääsykoekirjojen tilauksia otetaan vastaan tammikuusta 2010 alkaen.

Valintaperusteet 2010

Jokaisen tiedekuntaan perustutkintoa suorittamaan pyrkivän on osallistuttava valintakokeeseen.

Tiedekunta ei lähetä erillistä kutsua osallistumisesta valintakokeeseen, vaan hakulomakkeen täyttäminen määräaikaan mennessä sähköisessä yhteishakujärjestelmässä tarkoittaa samalla ilmoittautumista valintakokeeseen.

Alkupisteet ja valintakiintiöt vahvistetaan myöhemmin. Lisätietoa yliopiston nettisivuilta.

Oikeustieteellisiin tiedekuntiin pyrkineet ja hyväksytyt

VALINTAKOETILASTO 2009	Helsinki	Turku	Vaasa
Kokeisiin osallistuneiden määrä	1057	698	63
Hyväksytyt	198	123	12
Hyväksytytjen osuus kokeisiin osallistuneista	18,7 %	17,6 %	19 %
Pisterajat			
<i>Yhteispistekiintiö</i>	76	77,50	72
<i>Koepistekiintiö</i>	50	52,50	45

VALINTAKOETILASTO 2008	Helsinki	Turku	Vaasa
Kokeisiin osallistuneiden määrä	1081	592	47
Hyväksytyt	199	123	8
Hyväksytytjen osuus kokeisiin osallistuneista	18,4 %	20,8 %	17 %
Pisterajat			
<i>Yhteispistekiintiö</i>	71	64	81,50
<i>Koepistekiintiö</i>	43	35	54,00

VALINTAKOETILASTO 2007	Helsinki	Turku	Vaasa
Kokeisiin osallistuneiden määrä	119	534	62
Hyväksytyt	214	134	13
Hyväksytytjen osuus kokeisiin osallistuneista	19,1 %	25 %	21 %
Pisterajat			
<i>Yhteispistekiintiö</i>	68	71	68
<i>Koepistekiintiö</i>	42	44	36

Esimerkkejä Helsingin yliopiston valintakokeesta 2009

Esimerkki 1

Kiinteistö K on kunnan X oikeusvaikutuksettomassa yleiskaavassa merkitty loma-asutukseen soveltuvaksi alueeksi. Kiinteistön K omistaja A on laatinut ranta-asemakaavaehdotuksen, jossa kiinteistölle on osoitettu kymmenen omarantaista tonttia loma-asutusta varten. Kiinteistön K rantaviivan pituus on kolme kilometriä. Ranta-asemakaavaehdotus on toimitettu kunnalle hyväksymistä varten. Ehdotetusta kaava-alueesta 100 metrin etäisyydellä on valtion luonnonsuojelualue. Luonnonsuojelualueen ja ehdotetun kaava-alueen väliin jää kahden hehtaarin kokoinen kaistale. Tämä on A:n omistama rakentamaton kiinteistö L. Järven toisella puolella sijaitsevan kylän Y asukkaat vastustavat suunniteltua loma-asutusta. Kylän asukasyhdistys on rekisteröity yhdistys ja sen tarkoituksena on kylän asukkaiden edun ajaminen. Tehtäväsi on antaa kunnan näkökulmasta perusteltu vastaus yhdistyksen esittämiin väitteisiin. Yhdistys on esittänyt kaavaehdotusta koskien kunnalle seuraavat väitteet:

- a) Kaavaehdotusta ei voi hyväksyä, koska oikeusvaikutuksettoman yleiskaavan alueella kunta ei täytä rantarakentamista koskevaa kaavoitusvelvollisuuttaan hyväksymällä yksityisen laatiman ranta-asemakaavan. Ehtona kaavaehdotuksen hyväksymiselle on laajemman alueen rantojenkäytön suunnittelu oikeusvaikutuksellisessa yleispiirteisessä kaavassa. (2,5p)
- b) Kaavaehdotusta ei voi hyväksyä ilman erillistä ympäristövaikutusten arviointimenettelyä läheisen luonnonsuojelualueen vuoksi. (2,5 p)
- c) Suunniteltu loma-asutus uhkaa läheisen luonnonsuojelualueen luontoarvoja siten että niiden turvaaminen vaatii kiinteistön L määräämistä luonnonsuojelualueeksi, tässä tapauksessa yksityiseksi luonnonsuojelualueeksi ikään kuin hyvityksenä A:lle kaavaehdotuksessa tulevasta rakennusoikeudesta (2,5 p)
- d) Riippumatta väitteen c ratkaisusta, yhdistys väittää, että kiinteistö L on sisällytettävä kaavaehdotukseen ja kaavaehdotuksen rakennuspaikkojen mitoitukselta on vähennettävä kolme rakennuspaikkaa, jotta ranta-asemakaavan säädösten mukaiset sisältövaatimukset täyttyisivät (2,5 p).

Vastaus esimerkkiin 1

a) Yhdistyksen väite on perätön. Maanomistajalla on oikeus laatia ranta-asemakaava ranta-alueen rakennuskiellon poistamiseksi. Sikäli kuin kunnalla on yleinen kaavoitusvelvollisuus, oikeusvaikutukseton yleiskaava riittää sen täyttämiseen.

b) Erillistä ympäristövaikutusten arviointia ei tarvita, koska kaava on viranomaisen suunnitelma, jonka laatimista ohjaa SEA-direktiivin velvoite arvioida vaikutukset suunnittelun kuluessa, jos ympäristövaikutukset voivat olla merkittäviä. Kunta tarkistaa, että A on ottanut vaikutukset huomioon. (s. 101) Asemakaavan sisältövaatimukseen kuuluu myös: ”luonnonympäristöä tulee vaalia eikä niihin liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää” (s. 163). Kaavan laatijan tulee kiinnittää huomiota sisältövaatimusten toteutumiseen (s. 151) vuorovaikutteisessa ja osallistuvassa prosessissa (s. 150). – koska kysymyksessä puhutaan erillisestä ympäristövaikutusten arviointimenettelystä, on vastaaja saanut pisteen siitä, että on osannut selostaa lain ympäristövaikutusten arviointimenettelystä. Luonnonsuojelulain mukainen ns. Natura-YVA ei liity tähän tapaukseen.

c) Yhdistyksen väite koskee yksityistä luonnonsuojelualuetta. Jos alueella on suojeltavia luontoarvoja, luonnonsuojelu voidaan perustaa yksityisen alueelle maanomistajan hakemuksesta tai valtioneuvoston luonnonsuojeluohjelman perusteella. Asiasta päättäminen kuuluu alueelliselle ympäristökeskukselle, ei kunnalle (s. 219–221). Luonnonsuojelualueen perustaminen luonnonsuojelulain mukaan ei myöskään ole yhteydessä kaavoitukseen tai rakennusoikeuksien myöntämiseen. Eri asia on, että kunta voi yleis- tai asemakaavassa päättää suojella luontoarvoja, jolloin kysymykseen tulee kunnan korvausvelvollisuus (s. 161, s. 165).

d) Erityisenä vaatimuksena ranta-asemakaavalle on, että alue muodostaa tarkoituksenmukaisen kokonaisuuden. Usein ranta-asemakaavan taustalla on sitä ohjaava yleiskaava, jossa kunta on määritellyt ohjeellisesti kaavoitettavan ranta-alueen rakentamistarpeet ja mitoituksen (s. 170–171). Kiinteistö L:n asema alueen kokonaiskuvassa riippuu siitä, mitä kunnan oikeusvaikutukseton yleiskaava mahdollisesti määrää. Ranta-asemakaavan erityisenä sisältövaatimuksena on muun muassa, että on katsottava, että ranta-alueille jää riittävästi yhtenäistä rakentamatonta aluetta (s. 171). Jos kiinteistölle K ei saada sijoitettua kymmentä rakennuspaikkaa ilman yhtenäisen rakentamattoman alueen menetystä, on rakennuspaikkoja mahdollisesti vähennettävä.

Esimerkki 2

Vastaa seuraaviin kysymyksiin Tuomas Ojasen esittämän perusteella:

A) Mitä tarkoitetaan seuraavilla Suomen perustuslain perusoikeussäännöksiin sisältyvillä varauksilla:

A1) kvalifioitu varaus

A2) sääntelyvaraus (yht. 2 p)

B) Miten suomalaisen tuomioistuimen tulee toimia, jos se toteaa, että oikeusjuttuun soveltuvan lain säännös on ilmeisessä ristiriidassa Suomen perustuslain kanssa? (1 p)

C) Mikä merkitys tuomioistuimen tulee antaa ristiriidan ilmeisyyden arvioinnissa sille, että perustuslakivaliokunta on aikoinaan lain säätämisen yhteydessä esittänyt kantansa koskien lain perustuslainmukaisuutta? (5 p)

D) Miten arvioit EU:n perusoikeuskirjan sananvapautta koskevan artiklan soveltuvan muukalaisvihaan yllyttämiseen? Perustele! (2 p)

Vastaus esimerkkiin 2

A1) Kohdasta on annettu kaikille hakijoille yksi piste, sillä kysymyksessä on lukenut kvalifioidun lakivarauksen sijaan virheellisesti kvalifioitu varaus.

A2) Sääntelyvarauksen nojalla lainsäätäjällä on toimivalta säätää kyseisen perusoikeuden käyttämisestä tavalisella lailla. 1 p Olennaista vastauksessa on ollut huomata, että kyse on valtuutuksesta säätää perusoikeuden käyttämisestä lailla. Hyvitystä ei ole siis saanut, jos on kirjoittanut säätämistä asetuksella tai on muuten sekoittanut sääntelyvarauksen esimerkiksi kvalifioituun lakivaraukseen tai poikkeuksiin. Ojanen, s. 37.

B) Tuomioistuimilla on perustuslain mukaan velvollisuus yksittäisissä oikeusjutuissa antaa etusija perustuslain säännökselle ristiriidan ollessa ilmeinen. 1p Ojanen, s. 59-60. Tämä kysymys on osattu lähes järjestäen, joten lisätarkennus ei liene tarpeen. Hyvitystä ei ole saanut, jos on lain sijaan kirjoittanut vastauksessa ainoastaan ristiriidassa olevan asetuksen käsittelystä. Ojanen, s. 37.

C) Lain soveltamisen ja perustuslain ristiriitaa ei voi yleensä pitää säännöksen tarkoittamassa mielessä ilmeisenä, jos perustuslakivaliokunta on jo lain säätämisvaiheessa katsonut, ettei ristiriitaa perustuslain ja lain välillä ole olemassa. Tuomioistuimessa saattaa kuitenkin tulla esiin sellainen ristiriita-asetelma, jota perustuslakivaliokunta ei ole lainkaan arvioinut lain säätämisvaiheessa. Tällöin ilmeisyysvaatimus saattaa täytyä, vaikka laki olisi aikoinaan syntynyt perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella. Samoin ajan kulumisen ja siihen liittyvä tulkintakäytännön tai jopa perustuslain muuttuminen voivat perustella sitä, että tuomioistuin poikkeuksellisesti irtaantuu perustuslakivaliokunnan lainsäätämisvaiheessa omaksumista kannanotoista lain perustuslainmukaisuudesta. Pääsäännön mukaisesti ristiriitaa ei pidetä ilmeisenä, mikäli perustuslakivaliokunta on katsonut, ettei lain ja perustuslain välillä ole ristiriitaa. Tästä on saanut yhden pisteen. Puolitoista pistettä on saanut toteamalla, että ilmeisyysvaatimus saattaa kuitenkin täytyä, mikäli tuomioistuimen käsiteltävänä oleva ristiriita-asetelma on sellainen, ettei sitä ole käsitelty perustuslakivaliokunnassa. Puoli pistettä on saanut toteamuksesta, että ajan kulkuun liittyen ilmeinen ristiriita voisi olla mahdollinen myös muista syistä. Sekä perustuslain sekä tulkintakäytännön muutoksen erillisestä nimeämisestä on saanut kummastakin yhden pisteen. Ojanen, s. 60.

D) EU:n perusoikeuskirjaan sisältyy oikeuksien väärinkäytön kieltoa koskeva määräys. Määräys tarkoittaa käytännössä sitä, ettei muukalaisvihaa yllyttävään toimintaan voi johtaa oikeutusta perusoikeuskirjan sananvapautta koskevasta artiklasta. Yhden pisteen on saanut esittämällä, ettei muukalaisvihaan yllyttäminen ole oikeutettua EU:n peruskirjan sananvapauden nojalla. Myös muunlainen muotoilu kuten toteaminen, ettei sananvapaus suojaa tai sovellu muukalaisvihaan yllyttämiseen, on hyväksytty. Toisen pisteen on saanut perusoikeuskirjan väärinkäytön kiellon mainitsemista. Muukalaisvihaan yllyttäminen on kirjassa mainittu nimenomaisesti peruskirjan väärinkäytön kiellon yhteydessä ja ainoastaan tämän mainitsemisesta on saanut tuon toisen pisteen. Ojanen, s. 113.

Esimerkkejä Turun yliopiston valintakokeesta 2009

Esimerkki 1

Lautamiesten yleiset kelpoisuusvaatimukset?

Vastaus esimerkkiin 1

- A.1. Asiaa säätelee kärjäoikeuslaki (1 p).
- B.1. Lautamiehen pitää asua kärjäoikeuden tuomiopiiriin kuuluvassa kunnassa (1 p).
- B.2. Lautamiehen pitää olla Suomen kansalainen (1 p).
- C.1. Lautamies ei saa olla konkurssissa (1 p).
- C.2. Lautamiehen holhousoikeudellinen toimintakelpoisuus ei saa olla rajoitettu (1 p).
- D.1. Henkilön on oltava sopiva toimimaan lautamiehenä (1 p).
- E. 1. Lautamieheltä edellytetään tuomarivalva (0,5 p) tai vastaava vakuutus (0,5 p).
- F.1. Lautamiehen on oltava vähintään 25-vuotias (0,5 p).
- F.2. Lautamieheksi ei saa nimittää henkilöä, joka on täyttänyt 63 vuotta (0,5 p).
- G.1. Lautamies ei saa olla virassa yleisessä tuomioistuimessa / ei saa olla virallinen syyttäjä (0,5 p).
- G.2. Lautamies ei saa olla virassa rangaistuslaitoksessa (0,5 p).
- G.3. Lautamies ei saa virassaan suorittaa ulosottotehtäviä / rikoksen esitutkintaa / tulli- tai poliisivalvontaa (0,5 p).
- G.4. Lautamies ei saa olla asianajaja / harjoittaa ammatikseen asianajoa (0,5 p).

Pääsykoekirja 2/2009, s. 22

Esimerkki 2

Risto ja Maija Virtanen ovat olleet avioliitossa kohta vuoden. Maija ei ole käynyt mitään koulua peruskoulun jälkeen ja hänellä on huonopalkkainen osa-aikatyö huoltoaseman kassalla. Ristolla on korkeakoulututkinto ja vakituinen hyväpalkkainen työ. Maija on huomannut, että Risto on luonteeltaan todella pihä, eikä halua yleensä maksaa laskuja tai ostoksia. Koska Maija on pääsääntöisesti joutunut huolehtimaan erilaisten laskujen ja maksujen maksamisesta, hänen rahansa ovat loppuneet. Tästä johtuen Maija on joutunut avioliiton aikana tekemään omiin nimiinsä erilaisia velkoja ja useat hänen nimissään olevat maksut ovat maksamatta. Maija on ehdottanut, että Risto suorittaisi hänelle elatusapua ja maksaisi osan hänen nimissään olevista veloista ja maksuista. Risto on suhtautunut asiaan ymmärtävästi, mutta todennut, että hänen mielestään avioliiton aikana vaimon tulee huolehtia kodin asioista ja ostosten tekemisestä ilman aviomiehen tukea. Risto ei myöskään aikonut maksaa vain Maijan nimissä olevia velkoja, koska Risto ei ollut tehnyt kyseisiä velkoja edes yhteisesti Maijan kanssa, eikä hän näin ollen oman käsityksensä mukaan vastannut veloista, jotka vain toinen aviopuolisoista on tehnyt avioliiton aikana.

Maija on kuullut, että sinusta on tulossa juridiikan ammattilainen ja olet pyrkimässä Turun yliopiston oikeustieteelliseen tiedekuntaan. Tämän vuoksi Maija kääntyy huolineen sinun puoleesi ja tekee seuraavat kysymykset:

- a) Kun kyse ei ole osituksen tekemisestä, niin millaisten sääntöjen mukaan puoliset vastaavat veloista, jotka olen tehnyt avioliiton aikana?
- b) Olen kuullut, että puoliset voivat tehdä keskenään sopimuksen toiselle suoritettavasta elatusavun määrästä ja suoritustavasta. Jos pystymme Riston kanssa tekemään sopimuksen minulle suoritettavasta elatusavusta, niin miten tällainen sopimus voidaan vahvistaa ilman tuomioistuinta ja mitä sopimusta vahvistavan tahon on harkittava ennen sopimuksen vahvistamista?

Anna Maijalle juridisesti perusteltu vastaus hänen esittämiinsä kysymyksiin pääsykoekirjassa esitettyjen tietojen perusteella.

Vastaus esimerkkiin 2

- A.1. Kumpikin puoliso vastaa yksin siitä velasta, jonka hän on tehnyt avioliiton aikana (1 p).
- A.2. Ainoastaan perheen elatusta varten tehdystä velasta puoliset vastaavat yhteisvastuullisesti (1 p).
- A.3. Sääntö ei kuitenkaan koske rahalainaa, (1 p)
- A.4. vaan lähinnä erilaisia elatusta varten velaksi tehtyjä hankintoja (1 p)
- A.5. tai määräajoin erääntyviä yhteisen talouden maksuja (1 p).
- B.1. Sopimus on tehtävä kirjallisena, (1 p)
- B.2. sekä esitettävä se sen kunnan sosiaalilautakunnan vahvistettavaksi, (1 p)
- B.3. jossa puolisoilla / tai toisella heistä on kotipaikka (1 p).
- C.1. Ennen sopimuksen vahvistamista sosiaalilautakunnan on harkittava, voidaanko sopimusta pitää kohtuullisena (1 p)
- C.2. ottaen huomioon puolison elatuksen tarve, / toisen puolison maksukyky / ja muut asiaan vaikuttavat seikat (1 p).

Pääsykoekirja 1/2009 s. 119 - 120

PSYKOLOGIA

Opiskelupaikkakunnat

Psykologia tutkii ihmisen toimintaa ja sen lainalaisuuksia. Psykologinen tutkimus liikkuu monien tieteenalojen rajamaastossa ja yhdistyy luontevasti muun muassa lääketieteellisiin ja luonnontieteellisiin aloihin sekä kasvatukseen ja yhteiskunnan tutkimukseen. Psykologiaa voi opiskella pääaineena Helsingin, Joensuun, Jyväskylän, Tampereen ja Turun yliopistoissa.

Hakuajat ja -käytännöt Helsinki, Tampere ja Turku 2010

Helsingin, Tampereen ja Turun yliopistojen psykologian koulutukset tekevät valintayhteistyötä vuonna 2010. Näihin kolmeen psykologian koulutukseen on yksi **yhteinen kirjallinen valintakoe**. Turun yliopiston psykologian koulutukseen on lisäksi valinnan toisessa vaiheessa haastattelu ja ryhmätilanne.

Jokaiseen koulutukseen on oma hakunsa, joten ne ovat omina hakukohteinaan yliopistojen sähköisessä hakujärjestelmässä (YSHJ). Jos hakija hakee useampaan mainituista koulutuksista, hänen tulee merkitä kaikki haluamansa hakukohteet haluamassaan hakujärjestyksessä YSHJ:ssä. Hakujärjestyksestä ei näiden kolmen koulutuksen kohdalla anneta ensisijaisuuspisteitä. Hakujärjestys on sitova.

Hakija voi osallistua valintakokeeseen Helsingissä tai Tampereella tai Turussa riippumatta siitä, mihin yliopistoon on hakemassa. Hakijan tulee lisäksi ilmoittaa, missä yliopistossa (HY, TaY, TY) hän osallistuu kokeeseen. Myös osallistumispaikkailmoitus on sitova.

Vaikka valintakoe on yhteinen, kukin yliopisto soveltaa omia valintaperusteitaan mm. ylioppilastutkintotodistuksesta saatavien pisteiden osalta.

Hakuaika alkaa	maanantaina 1.3.2010
Hakuaika päättyy	perjantaina 16.4.2010 klo 16.15 *)
Psykologian valintakoe Helsinki, Tampere & Turku	tiistaina 18.5.2010 kello 14.00–19.00
Haastattelu ja ryhmätilanne Turku	välillä 21.6.–24.6.2010 **)
Valintojen tulokset	tiistaina 13.7.2010

*) Tiedekuntaan pyrkivät täyttävät hakulomakkeen yliopistojen sähköisessä yhteishakujärjestelmässä osoitteessa www.yliopistohaku.fi.

**) Kukin hakija joutuu olemaan paikalla haastattelussa ja ryhmätilanteessa vain yhtenä päivänä.

Valintakokeen luonne ja valintakoe kirjallisuus 2010

Valintakoe perustuu valintakoe kirjoihin (tilastomatemattinen osa), artikkelikokoelmaan (yleinen osa) ja kokeessa jaettavaan aineistoon (molemmat osat). Sekä tilastomatemattisessa että yleisessä osassa voi olla monivalintatehtäviä ja muun tyyppisiä tehtäviä. Tehtävät edellyttävät valintakoe kirjojen, artikkelikokoelman ja kokeessa jaettavan aineiston ymmärtämistä ja soveltamiskykyä, tieteellisen ajattelutavan perusteiden ymmärtämistä, aineistojen tulkintaa sekä päättely- ja oivalluskykyä.

Kokeen luonteesta saa käsityksen tutustumalla vuosien 2006–2009 Helsingin ja Tampereen yliopistojen yhteisiin valintakokeisiin (ks. linkit sivun lopussa). Artikkelikokoelmaan perustuvissa tehtävissä keskeistä on johtopäätösten tekeminen artikkelien pohjalta. Artikkelikokoelma ei ole käytettävissä valintakokeessa. Hakijoiden käyttöön annetaan perustaskulaskin kokeen ajaksi. Omia taskulaskimia ei saa käyttää kokeessa.

Kokeeseen tulee lukea

1. **Nummenmaa, L.** 2009 (uud. laitos).

Käyttäytymistieteiden tilastolliset menetelmät.

Tammi Oppimateriaalit. Luvut 1-3, 5-11 ja 15-18.

2. **Nummenmaa, L.** 2009 (uud. laitos).

Käyttäytymistieteiden tilastolliset menetelmät: harjoituskirja.

Tammi Oppimateriaalit. Luvut 1-3, 5-11 ja 15-18.

3. **Artikkelikokoelma**, joka julkaistaan HY:n, TaY:n ja TY:n www-sivuilla 6.4.2010 kello 9.00. Artikkelikokoelma koostuu suomenkielisistä tieteellisistä tutkimus- ja katsausartikkeleista. Artikkelikokoelmassa voi olla myös valintakoekirjoja täydentäviä artikkeleita.

Kirjoissa esitetään myös tilastollisten atk-ohjelmien käyttöä. Ohjelmien käytön hallintaa ei kokeessa edellytetä, mutta ohjelmien tulosten tulkinnan osaaminen edellytetään kirjoissa esitetystä määrin.

Helsingin yliopiston valinta 2009 ja alustavien tietojen mukaan 2010

Psykologian päävalinnassa valitaan 46 opiskelijaa. Ensin valitaan 27 opiskelijaa valintakokeesta ja ylioppilastutkinnosta saadun yhteispistemäärän perusteella ja loput 19 pelkkien valintakoepisteiden perusteella.

Jos kaksi tai useampi hakija saa saman pistemäärän, ratkaistaan heidän sijoittumisensa yhteispisteiden perusteella hyväksyttävien osalta ensisijaisesti valintakokeen kokonaispistemäärän perusteella. Koepisteiden perusteella hyväksyttävien osalta hakijoiden sijoitus tasapistetapauksessa ratkaistaan yleisen osan pistemäärän perusteella.

Hakijat asetetaan varasijoille valintakokeen kokonaispistemäärän osoittamassa paremmuusjärjestyksessä. Tasapistetapauksessa sijoitus määräytyy kuten koepisteiden perusteella hyväksyttävillä.

Hakijan tultua valituksi johonkin valintayhteistyöhön osallistuvaan yksikköön, hän ei ole varasijalla muihin yksiköihin eikä voi enää jäädä jonottamaan valinnan sisällä muuhun hakukohteeseen.

Varasijalla olija tulee varasija-ajossa valituksi vain siihen hakukohteeseen, jonka hän on asettanut hakukohteita preferoidessaan korkeimmalle sijalle ja jonne hänen valintakokeessa saavuttamansa pisteet riittävät valituksi tulemiseen.

Helsingin yliopiston alkupisteet 2009 ja alustavien tietojen mukaan 2010

Yhteispisteiden perusteella hyväksyttävät voivat saada yhteensä 0-210 pistettä, joista 0-110 pistettä voi saada ylioppilastutkinnon perusteella ja 0-100 pistettä valintakokeen perusteella. Koepisteiden perusteella hyväksyttävät voivat saada yhteensä 0-100 pistettä. (ks. ylioppilastutkinnon pisteitys ja ylioppilastutkintoon rinnastettavien tutkintojen pisteitys)

Kokeesta voi saada 0-100 pistettä, yleisestä osasta 50 ja tilastomatematiikan osasta 50. Lopullinen koepistemäärä lasketaan siten, että yleisen ja tilastomatematiikan osan yhteispistemäärää painotetaan niin, että kaikkien kokeeseen osallistuneiden joukossa parhaiten kokeessa menestynyt hakija saa kokeessa 100.

Valituksi voi tulla ainoastaan, jos hakijan koepistemäärä on vähintään 40 pistettä ja tilastomatematiikan osan pistemäärä vähintään 10 pistettä.

Alkupisteitä saa äidinkielestä (myös suomi toisena kielenä) sekä kahdesta parhaasta seuraavista: pitkä vieras kieli (ei ruotsi tai suomi), matematiikka ja reaali (psykologia, biologia, filosofia, kemia, fysiikka).

Vuonna 1996 tai sen jälkeen kirjoittaneet

AINE	TASO	L	E	M	C
Äidinkieli (huomioidaan kaikilta)		37	32	21	9
<i>Sekä kaksi seuraavista aineista, jotka on ryhmitelty kolmeen eri ryhmään*:</i>					
1. vieras kieli	pitkä	28	22	10	0
2. matematiikka	<i>Joko pitkä tai lyhyt</i>				
	pitkä	35	34	31	23
	lyhyt	29	21	11	5
3. reaali, ainereaali	psykologian ainereaali	38	31	12	0
	biologia, filosofia, fysiikka tai ke-mia	33	27	11	0
vanhamuotoinen reaali		30	24	10	0
					max 110

*) Jokaisesta ryhmästä (1-3) voi valita vain yhden vaihtoehdon.

Tampereen yliopiston valinta 2010

Psykologian päävalinnassa valitaan 26 opiskelijaa. Kokeesta voi saada 0-100 pistettä, yleisestä osasta 50 ja tilastomatematiikan osasta 50. Lopullinen koepistemäärä lasketaan siten, että yleisen ja tilastomatematiikan osan yhteispistemäärää painotetaan niin, että kaikkien kokeeseen osallistuneiden joukossa parhaiten kokeessa menestynyt hakija saa kokeessa 100. Valituksi voi tulla ainoastaan, jos hakijan valintakokeen

- koepistemäärä on vähintään 40 pistettä,
- tilastomatematiikan osan pistemäärä vähintään 10 pistettä ja
- artikkelikokoelmaan/aineistoon perustuvan/perustuvien tehtävän tai tehtävien (ilmoitetaan valintakokeessa) pistemäärä ylittää tai on yhtä suuri kuin 60 persentiilin raja eli hakija kuuluu 40 % parhaimmiston.

Tätä persentiiliä vastaava pisteraja lasketaan kokeeseen osallistuneista ensi- ja toissijaisesti Tampereen yliopiston psykologian laitokselle hakevista. Pisterajaa kuitenkin sovelletaan myös muilta sijoilta hakeneisiin.

Tampereen yliopiston alkupisteet 2010

Pisteitä saa seuraavista yo-kokeista: psykologian ainereaali, äidinkieli (myös suomi toisena kielenä), matematiikka ja vapaavalintainen ainereaali/ vanhamuotoinen reaali/ vieras kieli.

Aine		L	E	M	C
äidinkieli		28	21	11	5
matematiikka	pitkä	25	21	12	6
	lyhyt	24	18	9	5
ainereaali, psykologia		32	24	13	7
muu ainereaali tai		25	18	9	4
vanhamuotoinen reaali		25	18	9	4
					max 110

Turun yliopiston valinta 2010

Kokeesta voi saada 0-100 pistettä, yleisestä osasta 50 ja tilastomatematiikan osasta 50. Lopullinen koepistemäärä lasketaan siten, että yleisen ja tilastomatematiikan osan yhteispistemäärää painotetaan niin, että kaikkien kokeeseen osallistuneiden joukossa parhaiten kokeessa menestynyt hakija saa kokeessa 100.

Haastattelu ja ryhmätilanne

Haastatteluun ja ryhmätilanteeseen valitaan ylioppilastodistuksen ja kirjallisen valintakokeen yhteispistemäärän perusteella 28 parasta hakijaa ja valintakokeen perusteella 28 parasta hakijaa eli yhteensä 56 hakijaa. Opiskelijaa ei kutsuta haastatteluun ja ryhmätilanteeseen, jos hän on asettanut Turun yliopiston 2. tai 3. sijalle ja hänet hyväksytään 1. tai 2. hakukohteeseen.

Ensin valitaan yhteispisteiltään parhaat hakijat. Saman pistemäärän saaneiden järjestyksen ratkaisevat valintakoe pisteet. Sen jälkeen valitaan jäljellä olevista hakijoista valintakoe pisteiltään parhaat hakijat. Saman pistemäärän saaneiden järjestyksen ratkaisee ylioppilastodistuksen ja valintakokeen yhteispistemäärä.

Ennen haastattelua ja ryhmätilannetta kaikkien lähtötaso on 0. Haastatteluun ja ryhmätilanteeseen valituilta edellytetään ennakkotehtävän suorittamista. Tehtävä arvioidaan ja se vaikuttaa lopulliseen pistemäärään. Haastattelun ja ryhmätilanteen avulla selvitetään mm. motivoituneisuutta, yhteistyökykyä ja kehitysvalmiuksia. Haastattelussa ja ryhmätilanteessa 28 parhaiten menestynyttä hakijaa valitaan.

Turun yliopiston alkupisteet 2010

Ylioppilastutkinnon perusteella voi saada pisteitä kolmesta arvosanasta, maksimissaan 110 pistettä. Aineet ovat: äidinkielen arvosana (mukaan lukien suomi toisena kielenä) sekä kaksi parasta seuraavista: pitkä vieras kieli, matematiikka ja reaali. Pitkä vieras kieli ei voi olla ruotsi tai suomi.

Vuonna 1996 tai sen jälkeen suoritettu ylioppilastutkinto

Aine	L	E	M	C
Äidinkieli	37	32	21	9
Matematiikka, pitkä	35	34	31	23
Matematiikka, lyhyt	29	21	11	5
Ainereaali, psykologia	38	31	12	0
Muu ainereaali tai vieras kieli,	33	27	11	0
Vanhamuotoinen reaali	33	24	10	0
				max 110

Hakuajat ja -käytännöt Jyväskylä 2010

Hakuaika alkaa	maanantaina 1.3.2010
Hakuaika päättyy	perjantaina 16.4.2010 klo 16.15 *)
Psykologian valintakoe Jyväskylä	tiistaina 8.6.2010 klo 12.00–15.00
Soveltuvuuskoe Jyväskylä	välillä 5.7.–7.7.2010 klo 8.00 alkaen **)
Valintojen tulokset	vahvistetaan myöhemmin

*) Tiedekuntaan pyrkivät täyttävät hakulomakkeen yliopistojen sähköisessä yhteishakujärjestelmässä osoitteessa www.yliopistohaku.fi.

**) Soveltuvuuskokeet järjestetään 5.-7.7.2010 psykologian laitoksella klo 8 alkaen. Samalla jokainen hakija saa soveltuvuuskokeiden henkilökohtaisen aikataulun. Soveltuvuuskokeisiin valitut saavat kutsun soveltuvuuskokeeseen. Soveltuvuuskokeet kestävät kunkin hakijan kohdalla yhden kutsussa ilmoitetun päivän.

Valintakokeen luonne ja valintakoe kirjallisuus 2010

Kysymykset ovat monivalintatehtäviä. Taskulaskimia ei saa käyttää valintakokeessa. Opiskelijoita psykologian kandidaatin ja maisterin tutkintoa suorittamaan valitaan 65 kpl.

Jyväskylän valintakokeessa on osattava toisaalta pieniä yksityiskohtia ja toisaalta suurempia linjoja psykologian kirjallisuudesta. Tilastomatematiikasta tulee ymmärtää valintakoe kirjallisuuden käsitteet sekä esitelyjen tilastollisten menetelmien perusteet ja käyttötavat. Kokeessa saattaa olla tehtäviä, jotka vaativat esimerkiksi vastauksen oikean suuruusluokan hahmottamista, mutta tehtävät eivät vaadi taskulaskimen käyttöä.

Kokeeseen tulee lukea

1. **Nurmi Jari-Erik, Ahonen Timo, Lyytinen Heikki, Lyytinen Paula, Pulkkinen Lea & Ruoppila Isto:** *Ihmisen psykologinen kehitys*. WSOY, Helsinki, 2006. Ensimmäinen tai uudempi painos. Sivut 1-325. ISBN 951-0-29293-1.

2. **Karjalainen, Leila:** *Tilastomatematiikka*. Seitsemäs, täysin uudistettu painos tai uudempi. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä 2000. ISBN 952-9776-17-9.

Soveltuvuuskoe 2010

Soveltuvuuskokeeseen kutsutaan ensimmäisen vaiheen perusteella 120 parasta hakijaa. Soveltuvuuskokeessa arvioidaan psykologian moninaisissa asiantuntijatehtävissä edellytettäviä ominaisuuksia. Soveltuvuuskoe koostuu kirjallisista tehtävistä, ryhmäkeskusteluista ja haastatteluista. Lopullinen valinta tehdään soveltuvuuskokeen pistemäärän perusteella.

Jyväskylä yliopiston alkupisteet 2010

Pisteitä saa seuraavista kokeista: psykologian reaalikoe / muun aineen reaalikokeen / vanhamuotoinen reali, äidinkieli sekä matematiikka / vieras kieli. Enintään 65 pistettä.

Arvosana	Psykologian reaalikoe / muu reali	Äidinkieli	Matematiikka tai vieras kieli pitkä	Matematiikka tai vieras kieli lyhyt
L	25	20	20	15
E	23	18	18	13
M	18	15	15	10
C	12	12	12	7
B	9	9	9	4
A	6	6	6	1
				max 65

Pyrkineet ja hyväksytyt 2009

	Ensisijaisesti hakeneet (kokeeseen osallistuneet)	Hyväksytyt	Hyväksytytjen osuus kokeeseen osallistuneista
Helsinki	1291 (805)	49	6,09 %
Tampere	1148 (744)	26	3,49 %
Turku	965 (572)	33	5,77 %
Jyväskylä	1054 (ei ilm.)	65	6,17 % (hakeneista)
Joensuu	ei vielä julkaistu	ei vielä julkaistu	ei vielä julkaistu

Esimerkkitehtäviä Helsingin ja Tampereen psykologian pääsykokeesta 2008**Esimerkki 1**

Oletetaan, että pisamat ovat resessiivinen ominaisuus, johon vaikuttava geeni muodostuu kahdesta alleelistä, dominoivasta V:sta ja resessiivisestä v:sta. Tietyissä populaatioissa genotyyppien VV, Vv ja vv esiintymistodennäköisyydet ovat 0.6, 0.3 ja 0.1 sekä miehillä että naisilla. Mikä on todennäköisyys, että yksilöllä seuraavassa sukupolvessa on pisamat, kun populaatiosta satunnaisesti valittu mies ja nainen hankkivat lapsia? Eri genotyyppien esiintymisen voidaan olettaa olevan miehillä ja naisilla riippumattomia ja jälkeläisillä yhtä suuri todennäköisyys periä kumpi tahansa vanhempiensa alleeleista.

Esimerkki 2

Teemu on ottanut valintakokeeseen mukaan kaksi täyttä mehupulloa. Kuinka monta litraa mehua hänellä on pulloissa yhteensä?

- 1) Toisen pullon tilavuus on kaksinkertainen toisen pullon tilavuuteen verrattuna. Suuremman pullon tilavuus on 1,2 litraa.
- 2) Jos Teemu juo puolet kummastakin pullosta jää hänelle 0,9 litraa mehua.

Riittävästi tietoa kysymykseen vastaamiseen sisältää

- 1, mutta ei 2
- 2, mutta ei 1
- 1 ja 2 yhdessä
- 1 tai 2 erikseen
- ei kumpikaan

TAIDEALA

Opiskelupaikkakunnat

Taidetta voi opiskella yliopistotasolla Taideteollisessa korkeakoulussa ja Lapin yliopiston taiteiden tiedekunnassa, joista valmistuu sekä taiteen kandidaatteja että taiteen maistereita, sekä Kuvataideakatemiassa, josta puolestaan valmistuu kuvataiteen kandidaatteja ja kuvataiteen maistereita. Taidetta voi opiskella myös ammattikorkeakouluissa, joista voi valmistua erilaisin tutkintonimikkein mm. medianomi, artonomi tai kuvataiteilija. Ammattikorkeakouluista valmistuttuasi sinulla on alempi ammattikorkeakoulututkinto.

Opinnot kehittävät opiskelijoiden luovaa kykyä ja valmentavat opiskelijoita taideteollisuuden ja taiteen alan ammatteihin. Taidealan ammattilaiset toimivat usein mm. alansa asiantuntijoina erilaisissa työryhmissä, ohjaus- ja suunnittelutehtävissä, itsenäisinä taiteilijoina ja yrittäjinä.

Valintakokeet ja valintakoetehtävät

Taidealan hakuprosessi etenee tyypillisesti eri vaiheissa. Aluksi on palautettava hakemus liitteineen sekä ennakkotehtäviä määräaikaan mennessä. Ennakkotehtäviä on yleensä useampia - esimerkiksi Taideteollisen korkeakoulun teollisen muotoilun koulutusohjelmaan oli keväällä 2009 kolme ennakkotehtävää, joissa piti maalata, piirtää ja/tai askarrella erilaisia tehtävänannossa määriteltyjä asioita. Valintakokeet kestävät tyypillisesti useampia päiviä - esimerkiksi teollisen muotoilun valintakoe vuonna 2009 kesti kolme päivää.

Taidealojen valintakoetehtävät poikkeavat koulun kuvaamataidon tehtävistä, sillä ne ovat vaativampia ja tehtävissä on yleensä kerrottu myös selkeät arvosteluperusteet, joihin tiedät kiinnittää huomiota töidesi suunnittelussa ja toteutuksessa. Hakuprosessin loppuvaiheeseen kuuluu monesti myös haastattelu, jolla testataan mm. hakijan motivaatiota ja soveltuvuutta alalle.

Taideteollisen korkeakoulun tärkeät päivämäärät 2010

Hakuaika taiteen kandidaatin tutkintoon 1.3.-16.4.2010 klo 16.15

Valintaopas taiteen kandidaatin koulutusohjelmiin ilmestyy 1.3.2010

Haku tapahtuu yliopisto.fi -haun kautta, mutta ennakkotehtävät ja liitteet tulee palauttaa Taideteollisen korkeakoulun Hakutoimistoon.

Hakuaika taiteen maisterin tutkintoon 4.1.-26.2.2010 klo 16.15. Hakemukset toimitetaan Taideteollisen korkeakoulun hakutoimistoon.

Katso lisätietoja ja ennakkotehtävät kunkin koulun valintaoppaasta, jotka ilmestyvät kevään 2010 aikana.

Taideteollisen korkeakoulun valintamenettely 2009 ja alustavien tietojen mukaan 2010

Koulutusohjelmien valintakoe on kolmiosainen muissa paitsi teollisen muotoilun koulutusohjelmassa, jonka valintakoe on kaksiosainen. Kunkin osan välissä suoritetaan karsintaa. Elokuvataiteen koulutusohjelmassa suoritetaan lisäksi haastattelu ensimmäisen osan jälkeen, jonka perusteella osa hakijoista hyväksytään valintakokeiden toiseen osaan.

Valintakokeen ensimmäisessä vaiheessa täytetään ja palautetaan sähköinen hakulomake (www.yliopistohaku.fi), hakuperusteen mukaiset todistusjäljennökset opintosuorituksineen ja ennakkotehtävät samalla kertaa Taideteolliseen korkeakouluun. Valintakokeen ensimmäisen osan muodostaa hakulomakkeen yhteydessä toimitettujen ennakkotehtävien (tai avoimen yliopiston suorituksiin perustuvalla hakuperusteella hakevilla työnäyttekansion) arviointi.

Ennakkotehtävien perusteella osa hakijoista kutsutaan valintakokeen seuraavaan osaan. Valintakokeen toinen osa, haastattelut ja valintakokeen kolmas osa järjestetään korkeakoulun tiloissa.

Lisäksi kuvataidekasvatuksen, teollisen muotoilun ja valokuvataiteen koulutusohjelmaan hakevien tulee huomioida seuraavaa:

- Hakijat toimittavat kopion viimeisimmästä päättötodistuksestaan.
- Kokonaiskeskiarvo pisteytetään teollisen muotoilun koulutusohjelmassa ja äidinkielen numero kuvataidekasvatuksen koulutusohjelmassa hakijan viimeisen päättötodistuksen mukaan.
- Kuvataidekasvatuksen koulutusohjelmaan hakevat toimittavat myös kopion mahdollisesta kuvataiteen diplomista.

Päättötodistuksina pidetään sekä perusopetuksen (peruskoulu) että toisen asteen (lukio, ammatilliset oppilaitokset) ja korkea-asteen (ammattikorkeakoulu, yliopistot) koulutuksen päättötodistuksia tai vastaavia ulkomaisia todistuksia.

Valintakokeen toisessa osassa tehtyjen valintakoetehtävien perusteella osa hakijoista valitaan valintakokeen kolmanteen osaan muissa, paitsi teollisen muotoilun koulutusohjelmassa, jonka valintakokeet ovat kaksivaiheiset. Teollisen muotoilun ja kuvataidekasvatuksen koulutusohjelmissa viimeisen osan jälkeen huomioidaan myös todistukset.

Taidealalle pyrkineistä ja hyväksytyt 2009

	Hakeneet	Hyväksytyt	Sisäänpääsyprosentti kaikista hakijoista
Taideteollinen korkeakoulu	2576	283	10,99 %
Lahden muotoilu- ja taideinstituutio	1192	122	10,23 %
· Elokuva- ja tv-ilmaisu	78	12	15,38 %
· Graafinen suunnittelu	270	12	4,44 %
· Multimediatuotanto	38	12	31,58 %
· Valokuvaus	336	12	3,57 %
· Muoti ja vaatetus	170	13	7,65 %
· Pakkausmuotoilu ja grafiikka	42	12	28,57 %
· Sisustusarkkitehtuuri ja kalustemuotoilu	122	23	18,85 %
· Teollinen muotoilu	48	12	25,00 %
· Koru- ja esinemuotoilu	88	14	15,91 %
Lapin yliopisto, Taiteiden tiedekunta	679	97	14,29 %
· Audiovisuaalinen mediakulttuuri	95	18	18,95 %
· Graafinen suunnittelu	159	15	9,43 %
· Kuvataidekasvatus	200	26	13,00 %
· Tekstiiliala	45	10	22,22 %
· Vaatetusala	89	10	11,24 %
· Teollinen muotoilu	91	18	19,78 %

Esimerkkejä ennakkotehtävistä keväällä 2009

Esimerkkejä Taideteollisen korkeakoulun Elokvaleikkauksen suuntautumisvaihtoehdon ennakkotehtävistä 2009

Esimerkki 1

Tarina elämästäni. Kirjoita koneella tarina aiheesta "olen yksin". Anna tarinallesi nimi. Pyri tarinassasi todentuntuun ja vaikuttavuuteen. Pituus enintään yksi (1) sivu.

Esimerkki 2

Helene Schjerfbeck maalasi 1882 öljymaalauksen "Tanssikengät". Etsi kopio kuvasta ja tutki sitä. Tee kuvan perusteella kirjallinen ja kuvallinen tehtävä:

- Kirjoita mitä on tapahtunut ennen kuvaa. Kirjoita koneella, pituus enintään yksi (1) sivu.
- Piirrä 9-12 kuvan storyboard tapahtumista kuvan jälkeen. Piirrä kuvat allekkain A4-paperille korkeintaan 4 kuvaa/arkki, kuvien tapahtumia voit kommentoida lyhyesti kuvan viereen.

Esimerkkejä Taideteollisen korkeakoulun Pukusuunnittelun suuntautumisvaihtoehdon ennakkotehtävistä 2009

Esimerkki 1

"Roskissambaa tyylillä" Rempseä ja tuhti ystäväsi tilaa sinulta suunnitelman asuaan varten: Hän on lähdessä Sambakarnevaaleille edustamaan ekologista ajattelua. Ehtoina: " Eurookaan ei käytetä, näyttävyydestä ei tingitä." Suunniteltavaan asuun käytetään ainoastaan kotitalouksien lajittelupisteistä löydettäviä materiaaleja: pakkauspahvia ja -paperia, lehtiä, metalliromua, muovia, lasia jne. sekä käytössä poistettujen kodinkoneiden osia. Anna asulle nimi.

Toteutustapa: Piirtäen ja/tai maalaten vapaavalintaisilla välineillä, kokoon A2. Kuvaa asu sekä edestä että takaa. Liitä suunnitelmaan ideoita selkeyttäviä kirjoitettuja huomioita ja kommentteja.

Esimerkkejä Taideteollisen korkeakoulun Sisustusarkkitehtuurin ja huonekalusuunnittelun koulutusohjelman ennakkotehtävistä 2009**Esimerkki 1**

Ihminen tilassa. Piirrä istuva ihminen tyhjässä, noin 50m² kokoisessa tilassa.
Toteutustapa: Lyijykynällä A3-kokoiselle paperille.

Esimerkki 2

Reliefi. Suunnittele esimerkki 1:ssä piirtämäsi tilaan yhden seinän kokoinen reliefi.
Toteutustapa: Tee suunnittelemastasi reliefistä pienoismalli, joka mahtuu C3 kokoiseen kirjekuoreen.

Esimerkkejä Taideteollisen korkeakoulun Teollisen muotoilun ennakkotehtävistä 2009**Esimerkki 1**

Tiettyö. Olette kesälomalla automatkalla Suomessa, kun liikenne pysähtyy kokonaan. Parin kymmenen minuutin kuluttua olette päässeet eteenpäin ja ruuhkan syy selviää, edessä on suuria työkoneita vaihtamassa pienen joen siltarumpua ja liikennettä ohjataan sillan yli vain yhtä kaistaa vuorotellen eri suuntiin.
Toteutustapa: Maalaa omasta näkökulmastasi värillinen kuva A3-kokoiselle piirustuspaperille.

Esimerkki 2

3D-kortti. Valitse itseäsi kiinnostava julkinen rakennus ja tee sitä esittävä kolmiulotteinen kortti.
Toteutustapa: Taita A4-kokoinen ohut valkoinen kartonki tai piirustuspaperi kahtia ja tee näin syntyneen A5-kokoisen taittokortin sisäpuolelle rakenne, joka korttia avattaessa muodostaa kolmiulotteisen rakennuksen. Liimaa valitsemasi rakennuksen kuva (mustavalkoinen tai värillinen) kortin takapuolelle. Kortin toteutuksessa voit käyttää myös liimaa, teippiä, mutta ei värejä.

Lisätietoja taidealoille hakeutumisesta löydät mm. Taideteollisen korkeakoulun www-sivuilta osoitteesta <http://www.uiah.fi/> ja Lahden Muotoiluinstituutin www-sivuilta osoitteesta <http://www.lamk.fi/mi/> sekä osoitteesta www.eximia.fi

Vanhoja valintakokeita ja ennakkotehtäviä löytyy myös osoitteesta http://www.taik.fi/opiskelu/haku_opiskelijaksi/aiempia_ennakko-_ja_valintakoetehtavia.html

TEOLOGIA

Opiskelupaikkakunnat

Teologiaa voi opiskella suomenkielillä Helsingin ja Joensuun yliopiston teologisissa tiedekunnissa ja valintakokeet molemmissa tiedekunnissa poikkeavat huomattavasti toisistaan. Suuntautumisvaihtoehtoja ovat mm. kirkkojen ja yhteiskunnan teologisiin tehtäviin valmistava koulutusohjelma, läntinen teologia sekä kirkko ja uskonnolliset yhteisöt. Ruotsinkielillä teologiaa voi opiskella Åbo Akademin teologisessa tiedekunnassa.

Teologinen tutkimus ja koulutus tuottavat laaja-alaista uskonnon asiantuntijuutta, jota tarvitaan erilaisissa työtehtävissä, mm. kirkoissa, koululaitoksessa ja tutkimustyössä. Teologisen koulutuksen saaneet toimivat myös erilaisissa kansainvälisissä ja kulttuurienvälisissä tehtävissä. Teologinen sivistys auttaa myös ymmärtämään suomalaista kulttuuria ja elämäntapaa. Sitä tarvitaan niin yhteiskunnallisten, taloudellisten kuin kulttuuristen muutosten edellyttämässä arvokeskustelussa.

Helsingin yliopiston teologinen tiedekunta on alallaan maailman suurimpia. Tiedekunnassa on viisi opetusta antavaa laitosta (eksegetiikan, kirkkohistorian, systemaattisen teologian, uskontotieteen ja käytännöllisen teologian laitos), yksi tutkimuslaitos (ortodoksian ja Itä-Euroopan kirkkojen tutkimuksen laitos) ja kirjasto. Laitoksilla opetetaan yhtä tai useampaa oppiainetta. Kandidaatin tutkinnon pääaineen voi valita viidestä oppiaineesta. Maisterin tutkinnossa pääainevaihtoehtoja on kaksitoista.

Helsingin yliopiston valintaperusteet 2009

Teologiseen tiedekuntaan otetaan lukuvuonna 2009 - 2010 opiskelemaan sekä teologian kandidaatin että maisterin tutkinnon suorittamista varten seuraavissa hakijaryhmissä:

- 1) suomen-/ruotsinkielisen valintakokeen perusteella enintään 200 uutta opiskelijaa
- 2) avoimen yliopiston opintojen tai niihin rinnastettavien korkeakouluopintojen perusteella enintään viisitoista uutta opiskelijaa
- 3) Suomen Akatemian Viksu-tiedekilpailussa palkittuja enintään viisi uutta opiskelijaa.

Pelkästään teologian maisterin tutkintoa suorittamaan otetaan lukuvuonna 2009–2010

- 4) suomalaisen alemman tai ylemmän yliopistotutkinnon perusteella enintään 20 uutta opiskelijaa
- 5) ulkomailla suoritetun alemman tai ylemmän yliopistotutkinnon perusteella enintään 10 uutta opiskelijaa
- 6) teologian maisterin tutkintoa "Master of Theology with specialisation in the Religious Roots of Europe" suorittamaan otetaan Suomessa tai ulkomailla suoritetun alemman tai ylemmän yliopistotutkinnon perusteella enintään 5 uutta opiskelijaa. Hakijaryhmässä 1 opiskelemaan pyrkivän on osallistuttava valintakokeeseen.

Helsingin yliopiston valintakoe 2010

Hakuaika alkaa	maanantaina 1.3.2010
Hakuaika päättyy	perjantaina 16.4.2010 klo 16.15
Teologian valintakoe	vahvistetaan myöhemmin
Valintakokeen tulokset	vahvistetaan myöhemmin
Opiskelupaikka tulee ottaa vastaan	vahvistetaan myöhemmin

Tiedekuntaan pyrkivät täyttävät hakulomakkeen yliopistojen sähköisessä yhteishakujärjestelmässä osoitteessa **www.yliopistohaku.fi**.

Tiedekuntaan otetaan valintakokeen perusteella enintään 200 uutta opiskelijaa. Heistä valitaan ensin enintään 100 saavutetun valintakokeen ja alkupisteiden yhteismäärän perusteella (ks. s. 11–13) ja loput pelkän valintakokeessa saavutetun pistemäärän perusteella.

Valintakoevaatimukset ja kokeen luonne 2010

Suomen/ruotsinkielistä valintakoetta varten on luettava seuraavat teokset

1. *Teologia. Johdatus tutkimukseen* (toim. Petri Luomanen), 174 s. Edita 2010, 3.painos (vanhemmat painokset eivät käy).

2. *Aarre saviastioissa. Qumranin tekstit avautuvat* (toim. Jutta Jokiranta), s.5-217. Kirjapaja 2009.

Kokeessa on kolme osiota, joista jokainen arvostellaan pistein 0-10. Kaksi osiota liittyy valintakoe kirjallisuuteen ja kolmas osio muodostuu aineistokokeesta. Kysymykset ja aineistokokeen materiaali jaetaan kokeen alussa. Valintakoe kysymysten vastaustila on rajattu. Kirjallisuusosion yksittäisissä kysymyksissä voidaan edellyttää tietojen yhdistämistä useammasta alla olevassa luettelossa mainitusta teoksesta. Myös aineistokokeen kysymyksissä voidaan osittain edellyttää valintakoe kirjallisuuden hallintaa.

Tiedekuntaan hyväksytyksi tulemisen edellytyksenä on, että hakija saa valintakokeessa vähintään 12 pistettä.

Alkupisteet Helsingin yliopistoon 2009

Kevään 2010 alkupisteet vahvistetaan myöhemmin. Lisätietoa yliopiston nettisivuilla.

Suomalaisen ylioppilastutkinnon perusteella annetaan pisteitä ylioppilaille ylioppilastutkinnon äidinkielen kokeesta, yhden vieraan kielen tai toisen kotimaisen kielen kokeesta, joista kahdesta parempi otetaan huomioon, ja matematiikan tai reaalikokeesta, joista kahdesta parempi otetaan huomioon.

Lähtöpisteet vuonna 1996 tai myöhemmin suoritetuista suomalaisista ylioppilastutkinnoista:**ÄIDINKIELI JA REAALIKOE**

- laudatur 10
- eximia cum laude approbatur 8
- magna cum laude approbatur 6
- cum laude approbatur 4

TOINEN KOTIMAINEN KIELI/VIERAS KIELI JA MATEMATIIKAN KOE**Pitkän oppimäärän koe**

- laudatur 10
- eximia cum laude approbatur 8
- magna cum laude approbatur 6
- cum laude approbatur 4

Keskipitkän ja lyhyen oppimäärän koe

- laudatur 7
- eximia cum laude approbatur 5
- magna cum laude approbatur 3
- cum laude approbatur 1

Korkein mahdollinen lähtöpistemäärä on 30.

Pyrkineet ja hyväksytyt

Valintakoetilasto	2009	2008	2007	2006
Hakeneet	743	688	746	676
Kokeeseen osallistuneet	428	431	615	557
Hyväksytyt	201	201	225	200
Hyväksytyt osuus kokeeseen osallistuneista	47 %	47 %	30 %	36 %
Pisteet				
<i>Yhteispisteet</i>	39.25/57.5	xxx/xxx	xxx/xxx	xxx/xxx
<i>Koepisteet</i>	14/30	xxx/xxx	xxx/xxx	xxx/xxx

Esimerkkejä Helsingin yliopiston valintakokeesta 2008

KYSYMYS 1, arviointiperusteet ja mallivastaus

Kysymys teoksesta Teologia. Johdatus tutkimukseen (toim. P. Luomanen):

Valistuksen ajan uskontokeskustelua hallitsi deismi. Millä tavoin deismi vaikutti uskontotieteen kehitykseen?**ARVIONTIPERUSTEET**

Keskeistä vastauksessa on määritellä deismin pääideat ja nähdä niiden vaikutus uskontotieteen kehitykseen. Arvioinnissa on kiinnitetty huomiota vastauksen sijoittamiseen aikaan ja tieteenhistoriaan. Vastauksesta on saanut täydet pisteet saamalla vähintään 10 pistettä. Kaikkia alla olevia arviointikriteerejä ei ole tarvinnut täyttää saadakseen täydet pisteet. Vastaukset on arvioitu 0,25 pisteen tarkkuudella. Jokaisesta vastauksesta mainitusta kohdasta on voinut saada 0,25-0,5/1/2 pistettä vastauksen tarkkuudesta riippuen. Lisäksi on arvioitu vastauksen selkeyttä, johdonmukaisuutta ja kieltä.

Aikaan sijoittaminen

0,25-1p 1700-luku, valistuksen aika

0,25-1p ensimmäisen kerran Pierre Viret teoksessaan Instruction chrétienne (1564)

Deismin pääideat ja niiden vaikutus uskontotieteen kehitykseen

0,25-1p valistusajattelijat: uskontokriitikki ja usko yhteen jumalaan

0,25-2p uskonnollisten kysymysten ratkaisujen on perustuttava järkeen eikä yliluonnolliseen ilmoitukseen

0,25-1p David Hume (1711-1776)

0,25-1p empiirinen filosofia

0,25-1p tutkimuksen kohteeksi ihminen

0,25-1p tavoitteena yhteisymmärrys eri uskontojen välillä

0,25-1p kaikissa uskonnoissa yhteisiä elementtejä ja jäänteitä oikeasta "luonnollisesta uskonnosta"

0,25-1p mikään uskonto ei sisällä koko totuutta

0,25-0,5p kaikkia uskontoja ohjaa sama tarkoitus

0,25-0,5p myös kristittyjä deistejä

0,25-1p uskontojen vertailu, vertaileva tutkimusote

0,25-0,5p historiallis-kriittisen tutkimusperinteen synty

Deismin vaikutus suomalaisen uskontotieteen kehitykseen

0,25-1p kansanuskon tutkimus

0,25-1p taikauskon korvaaminen tiedon valolla

0,25-1p kansallisen uskonnontutkimuksen alku

0,25-1p Henrik Gabriel Porthan (1739-1804)

0,25-1p Christfrid Ganader (1741-1790) ja mytologian tutkimus

0,25-1p Mytologia Fennica -sanakirja (1789), hakuteokset

Tyyliopisteet (selkeys, johdonmukaisuus ja kieli) enintään 1p.

Ilkka Huhta: "Täällä on oikea Suomen kansa" Körttiläisyyden julkisuuskuva 1880–1918

Herännäisyyden (körttiläisyyden) julkisuuskuva muuttui voimakkaasti 1880–1918. Mainitse keskeiset muutokseen vaikuttaneet tekijät.

ARVIOINTIPERUSTEET

Ansiokkaassa vastauksessa hahmotettiin herännäisyyden julkisuuskuvan muutos: mielikuva kielteisestä, vanhoillisesta ja hajanaisesta lahkosta muuttui käsitykseksi herännäisyydestä hyväksyttynä osana suomalaista kristillisyyttä ja käsitykseksi korkeista porvarillisen Suomen ydinjoukkona. Vastauksessa tuli käydä ilmi, että muutokseen oli vaikuttamassa kaksi keskeistä asiaa: 1) liikkeen sisäiset tekijät, eli uudistuminen ja keskeisten henkilöiden (Wilhelmi Malmivaara) tietoinen toiminta liikkeen julkisuuskuvan muuttamiseksi, 2) liikkeen ulkopuoliset tekijät, eli yhteiskunnallinen muutos ja uudet tulkinnat sekä herännäisyyden että Suomen historiasta.

Ansiokkaassa vastauksessa eriteltiin liikkeen sisäisiä tekijöitä ja laajentuvan julkisuuden käyttöä julkisuuskuvan muokkaamiseen (Hengellinen kuukausilehti, Herättäjä-yhdistys, kirjallisuus, Herättäjäjuhlat, osallistuminen lehdistökeskusteluun, poliittinen osallistuminen). Lisäksi eriteltiin yhteiskunnallisten muutosten vaikutusta körttiläisyyden julkisuuskuvaan: osoitettiin Venäjän sortotoimien nostattaman nationalismien ja kansallisen projektin viriämisen tietoinen yhdistäminen herännäisyyteen uusien historiatalukintojen kautta.

Vastaus on arvosteltu skaalalla 0,25-1 p. niin, että keskeisistä asioista sai 0,75-1p. niiden tärkeyden mukaan ja kehällisistä asioista 0,25-0,5 p. Parhaat pisteet sai kokonaisuuden ja ilmiön hahmottamisesta. Yksittäisten detaljien luettelemisella sai vain hajapisteitä. Hyvässä vastauksessa ilmiö on hahmotettu oikein ja näin muodostuvaa kokonais kuvaa on täydennetty asianmukaisilla yksityiskohdilla.

MALLIVASTAUS

Julkisuuskuvan muutokseen vaikuttivat liikkeen sisäiset tekijät (uudistuminen) (0,5) ja sen ulkopuoliset tekijät (yhteiskunnalliset muutokset) (0,5) sekä uudet tulkinnat Suomen historiasta (0,5). Mielikuva liikkeestä oli kielteinen (0,50): sitä pidettiin riitaisen lahkoon johtajilla oli kyseenalainen maine (0,25). Liikkeeseen liitettiin ahdasmielisyys ja käsitys hajonneesta, paikallisesta seuraliikkeestä (0,25). Malmivaara ryhtyi uudistamaan liikettä sisältä päin. Hän ryhtyi parantamaan liikkeen julkisuuskuva käyttäen tietoisesti hyväkseen julkisuutta (0,5), joka laajeni lukutaidon yleistymisen ja sanomalehdistön kasvun myötä (0,25). Hän alkoi koota liikettä ja puhdistamaan isänsä mainetta (0,25). Malmivaara perusti Hengellisen kuukausilehden uudenlaisen julkisuuden välineeksi (0,25). Yhdessä Mauno Rosendahlin kanssa Malmivaara perusti Herättäjä- Yhdistyksen julkaisemaan kirjallisuutta (0,25). Malmivaara vahvisti käsitystä herännäisyydestä kirkollisen liikkeenä (0,25) Herättäjä-Yhdistyksen vuosikokouksen yhteyteen muodostuneet vuosittaiset Herättäjäjuhlat vahvistivat kuvaa yhteisestä heränneestä kansasta (0,25). Heränneet lähtivät mukaan poliittiseen toimintaan (0,25) edustaen etupäässä suomalaiskansallista ideologiaa (0,25). Yhteiskunnallinen kehitys vaikutti ulkoapäin heränneiden julkisuuskuvaan. Venäjän sortopolitiikka 1800-l lopulla kasvatti suomalaista kansallisuusaatetta (0,50). Poliittinen modernisoituminen ja nationalistisen projektin politisoituminen aiheuttivat julkisen keskustelun politisoitumisen (0,50). Kaunokirjallisuudessa, erityisesti Juhani Ahon teoksissa, herännäisyydestä alettiin luoda uusia historiatalukintoja (0,50). Myös heränneiden omissa kaunokirjallisissa teoksissa tulkittiin historiaa uudelleen ja muokattiin mielikuvaa liikkeestä avarakatseisemmaksi (0,50). Herännäisyyden julkisuuskuva sai politisoituneita piirteitä, kun liike nivottiin historiankirjoituksessa yhteen kansallisen heräämisen (nationalistisen projektin) kanssa. Tulkinta koettiin yhteiskunnallisen eheyden kannalta käyttökelpoiseksi ja poliittisesti hyödylliseksi (1). Herännäisyyden katsottiin edustavan suomalaisuutta ja suomalaista uskonnollisuutta ja näin palvelevan itsenäisyyskehitystä (0,25). Sisällissota 1917–18 toi julkisuuskuvaan käsityksen epävakainakin aikoina yksimielisestä heränneestä kansasta (0,25). Toisaalta sota militarisoi julkisuuskuva (0,25), kun heränneet liitettiin voittamattomiin lapualaisiin (0,25). Heränneistä kehittyi hyväksytyt osa suomalaista kristillisyyttä ja osa porvarillisen Suomen ydinjoukkoa (1).

VALTIOTIETEET

Opiskelupaikkakunnat

Yhteiskuntatieteellisen alan opetusta annetaan kaikissa Suomen yliopistoissa. *Helsingin yliopistossa alaa opiskellaan valtiotieteellisessä tiedekunnassa*, muissa yliopistoissa puhutaan yleensä yhteiskuntatieteellisestä tiedekunnasta.

Koulutus on laaja-alaista ja joustavaa antaen yleisiä valmiuksia useille ammatillisille tehtäväalueille. Tutkintojen tieteellisessä ja ammatillisessa suuntautumisessa on huomattaviakin eroja. Työelämään sijoittumiseen vaikuttavat tutkinnon sisältö, opintomenestys, opiskeluaikainen ja muu työkokemus sekä henkilökohtaiset ominaisuudet. Pää- ja sivuainevalikoiman laajuudesta johtuen yhteiskuntatieteilijät sijoittuvat työelämään monipuolisesti esimerkiksi talouselämän, politiikan, järjestöjen, hallinnon ja tieteen asiantuntija- ja johtotehtäviin.

Valintakoevaatimukset sekä arvosteluperusteet vaihtelevat yliopistokohtaisesti samoin kuin ylioppilastodistuksesta saatavat alkupisteet.

Valintaperusteet 2010

Helsingin yliopiston valtiotieteellisen tiedekunnan valinnoissa otetaan opiskelijoita suorittamaan valtiotieteiden kandidaatin ja maisterin tutkinto pääaineena kansantaloustiede, kehitysmaatutkimus, käytännöllinen filosofia, poliittinen historia, sosiaali- ja kulttuuriantropologia, sosiaalipolitiikka, sosiaalipsykologia, sosiaalityö, sosiologia, talous- ja sosiaalihistoria, tilastotiede, viestintä tai yleinen valtio-oppi (valinta linjoittain: hallinnon ja organisaatioiden tutkimus, maailmanpolitiikan tutkimus, politiikan tutkimus).

Hakija voi hakea ainoastaan yhteen hakukohteeseen eli pääaineeseen (huom. yleisessä valtio-opissa on merkittävä linja, jolle haetaan).

Kunkin aineen aloituspaikoista:

- 50 % täytetään valintakokeen ja lähtöpisteiden yhteismäärän perusteella ja
- 50 % valintakoemenestyksen perusteella. Ei-ylioppilaat sisältyvät viimeksi mainittuun kiintiöön.

Ensin valitaan yhteispistemäärän perusteella hyväksyttävät. Saman pistemäärän saaneiden järjestys määräytyy ensisijaisesti kirjallisuuskokeen ja toissijaisesti aineistokokeen perusteella

Valintakoe koostuu kirjallisuuskokeesta sekä aineistokokeesta. Aineistokokeen materiaali jaetaan koetilaisuudessa. Valintakokeesta voi saada enintään 36 pistettä, josta kirjallisuuskokeen osuus on 18 pistettä ja aineistokokeen osuus 18 pistettä. Molemmista osista tulee saada vähintään 9 pistettä. Mikäli kirjallisuuskokeen pistemäärä on vähemmän kuin 9 pistettä, aineistokoe jätetään arvostelematta.

Hakuaikataulu ja valintakoe kirjallisuus 2010

Hakuaika alkaa	maanantaina 1.3.2010
Hakuaika päättyy	perjantaina 16.4.2010 klo 16.15
Valintakokeet (osa I)	tiistaina 1.6.2010 klo 14.00–19.00
Valintakokeet (osa II)	keskiviikkona 2.6.2010 klo 14.00–19.00
Valintakoe sosiologia ja sosiaalityö	keskiviikkona 2.6.2010 klo 14.00–18.00
Opiskelijavalinnan tulokset	tiistaina 20.7.2010
Opiskelupaikka tulee ottaa vastaan	viimeistään tiistaina 3.8.2010

Tiedekuntaan pyrkivät täyttävät hakulomakkeen yliopistojen sähköisessä yhteishakujärjestelmässä osoitteessa **www.yliopistohaku.fi**.

Valintakokeet järjestetään seuraavasti**TIISTAINA 1.6.2010 klo 14–19**

poliittinen historia, sosiaalipolitiikka, talous- ja sosiaalihistoria, tilastotiede, viestintä

KESKIVIKKONA 2.6.2010 klo 14–19

kansantaloustiede, kehitysmaatutkimus, käytännöllinen filosofia, sosiaali- ja kulttuuriantropologia, sosiaalipsykologia, yleinen valtio-oppi: hallinnon ja organisaatioiden tutkimus, yleinen valtio-oppi: maailmanpolitiikan tutkimus, yleinen valtio-oppi: politiikan tutkimus

Uutta sosiaalityön ja sosiologian valinnoissa 2010

Keväällä 2009 järjestettiin ensimmäisen kerran yhteisvalinnat sosiaalityön ja sosiologian oppiaineissa, ja keväällä 2010 nämä yhteisvalinnat laajenevat valtakunnallisiksi. Mukana seuraavissa sosiologian ja sosiaalityön yhteisvalinnoissa ovat Helsingin yliopisto, Joensuun ja Kuopion yliopistot (yhdistyvät 1.1.2010 Itä-Suomen yliopistoksi), Jyväskylän yliopisto, Lapin yliopisto, Tampereen yliopisto ja sen Porin yksikkö sekä Turun yliopisto.

Paljon lisätietoa uudistuneesta valinnasta löydät yhteiskuntatieteiden yhteisvalinnan sivuilta osoitteessa <http://www.yhteiskuntatieteet-yhteisvalinnat.fi/>

Valintakoekirjallisuus 2010**Kansantaloustiede**

Pohjola, Matti (2008): Taloustieteen oppikirja. WSOY Oppimateriaalit Oy.

Kehitysmaatutkimus

Koponen J - Lanki J - Kervinen A (toim.): Kehitysmaatutkimus - johdatusta perusteisiin. Gaudeamus 2007.

Käytännöllinen filosofia

Platon: Valtio, 2007, Otava.

Poliittinen historia

Jussila O - Hentilä S - Nevakivi J: Suomen poliittinen historia 1809 - 2003, 4. tai uudempi painos.

Sosiaali- ja kulttuuriantropologia

Peacock, James L: The Anthropological Lens. Harsh light, Soft Focus. Cambridge, Cambridge University Press. 2001. 2. painos.

Sosiaalipolitiikka

Polanyi Karl: Suuri murros: Aikakautemme poliittiset ja taloudelliset juuret. Tampere. Vastapaino. 2009.

Sosiaalipsykologia

Helkama K, Myllyniemi R, Liebkind K: Johdatus sosiaalipsykologiaan. (1999) 3. painos tai uudempi.

Sosiaalityö

Raunio K: Olennainen sosiaalityössä 2009 (vanhemmat painokset ei käy).

Sosiologia

Saaristo K, Jokinen K: Sosiologia 2004 (tai uudempi)

Talous- ja sosiaalihistoria

McNeil J.R. - McNeil W.H.: Verkottunut ihmiskunta. Yleiskatsaus maailmanhistoriaan. Vastapaino. Tampere

Viestintä

Nieminen H, Pantti M: Media markkinoilla: Johdatus joukkoviestintään ja sen tutkimukseen. Toinen, uusittu painos (2009)

Yleinen valtio-oppi**Politiikan tutkimus sekä hallinnon ja organisaatioiden tutkimus:**

Berndtson E: Poliittika tieteenä. Johdatus valtio-opilliseen ajatteluun. 5. tai uudempi painos.

Hallinnon- ja organisaatioiden tutkimuksen linja:

Harisalo Risto: Organisaatioteoriat. Tampereen yliopistopaino. 2008.

Maailmanpolitiikan tutkimus:

McNeil J.R. – McNeil W.H.: Verkottunut ihmiskunta. Yleiskatsaus maailmanhistoriaan. Vastapaino.Tampere

Valintakokeesta

Valintakokeessa vastataan ainoastaan sen aineen tehtäviin, joka on hakulomakkeessa merkitty hakukohteeksi. Yleisen valtio-opin valinnassa hakulomakkeeseen on merkittävä linja, jolle haetaan.

Valtiotieteellisen tiedekunnan valintakoejärjestelmässä valintakoe koostuu kirjallisuuskokeesta ja aineistokokeesta. Valintakokeesta voi saada enintään 36 pistettä, josta kirjallisuuskokeen osuus on 18 pistettä ja aineistokokeen osuus vastaavasti 18 pistettä.

Aineistokokeen avulla pyritään arvioimaan hakijan kykyä lukea ja ymmärtää alan tekstejä ja tarkastella aihetta eri näkökulmista. Kysymyksenasettelut perustuvat usein valintakoeteokseen.

Aineistokokeesta voi saada enintään puolet koko valintakokeen enimmäispistemäärästä. Sitä ei tarkasteta ja arvostella, jos kirjallisuuskokeesta ei saada vähintään yhdeksää pistettä. Tullakseen valituksi hakijan on kuitenkin vastattava kirjallisuuskokeen lisäksi aineistoon perustuviin kysymyksiin ja saatava myös aineistokokeesta vähintään yhdeksän pistettä.

Aineistokokeen materiaali jaetaan hakijoille koetilaisuudessa, ja sen saa pitää koko koetilaisuuden ajan. Koetilaisuudessa jaettava aineisto on ainekohtainen. Yleisen valtio-opin valinnassa aineisto eroaa linjakohtaisesti. Aineiston luonne ja laajuus voi vaihdella aineittain. Tilastotieteen ja kansantaloustieteen valinnassa aineisto on matemaattinen osio. Aineistomateriaali on laajuudeltaan enintään 15 sivua. Kansantaloustieteen ja tilastotieteen valinnoissa aineisto edellyttää pitkän matematiikan tietoja.

Aineistomateriaali on saatavilla sekä suomen- että ruotsinkielisenä.

Valintakiintiöt ja alkupisteet 2010

Valtiotieteelliseen tiedekuntaan otetaan päävalinnassa 2010 valintakokeissa enintään 342 uutta opiskelijaa. Uusien opiskelijoiden enimmäismäärät oppiaineittain ovat:

kansantaloustiede	62
kehitysmaatutkimus	10
käytännöllinen filosofia	12
poliittinen historia	20
sosiaali- ja kulttuuriantropologia	18
sosiaalipoliittika	23
sosiaalityö	25
sosiaalipsykologia	18
sosiologia	36
talous- ja sosiaalihistoria	15
tilastotiede	25
viestintä	30
valtio-oppi (linjoittain yhteensä)	48
hallinnon ja organisaatioiden tutkimuksen linja	16
maailmanpolitiikan tutkimuksen linja	16
politiikan tutkimuksen linja	16
yhteensä	342

HUOM!

Lukuvuodeksi 2010–2011 opiskelija voi saada vain yhden tutkinnon-suoritusoikeuden päävalinnassa. Hakija voi kuitenkin pyrkiä useampaan kuin yhteen tiedekuntaan tai korkeakouluun.

Hakija voi hakea ainoastaan yhteen hakukohteeseen, lukuun ottamatta valtakunnallisen yhteisvalinnan piirissä olevia sosiologiaa ja sosiaalityötä, joiden lisäksi voi hakea yhteen valtiotieteellisen tiedekunnan hakukohteeseen.

Alkupisteet 2010

Vuonna 1996 tai sen jälkeen suoritetusta ylioppilastutkinnosta voi saada enintään 36 pistettä. Vuonna 1995 tai sitä aiemmin suoritetusta ylioppilastutkinnosta annettavien lähtöpisteiden enimmäismäärä on 32 pistettä. Lähtöpisteitä annetaan ennen hakuajan päättymistä suoritetuista tai korotetuista arvosanoista

Mikäli hakija on suorittanut useamman kuin yhden ainereaalin kokeen, huomioon otetaan paras arvosana. Tilastotieteen valinnassa matematiikan arvosana pisteytetään pitkän oppimäärän mukaisesti riippumatta siitä, onko hakija suorittanut pitkän vai lyhyen oppimäärän kokeen.

Ylioppilastutkinnosta annetaan lähtöpisteitä seuraavasti

Hakukohde:

- Kehitysmaatutkimus, käytännöllinen filosofia, poliittinen historia, sosiaali- ja kulttuuriantropologia, sosiaalipolitiikka, sosiaalipsykologia, talous- ja sosiaalhistoria, viestintä, yleinen valtio-oppi

Ylioppilastutkintoaineet:

- äidinkieli ja reaali sekä kaksi parasta seuraavista: ainereaali, matematiikka, toinen kotimainen kieli ja vieras kieli

Hakukohde:

- Kansantaloustiede ja tilastotiede

Ylioppilastutkintoaineet:

- äidinkieli ja matematiikka sekä kaksi parasta seuraavista: reaali, ainereaali, toinen kotimainen kieli tai vieras kieli

Hakukohde:

- Sosiologian ja sosiaalityön lähtöpisteistä yhteisvalinnan sivuilta:
<http://www.yhteiskuntatieteet-yhteisvalinnat.fi/>

ARVOSANA	YO-TUTKINTO 1996 tai sen jälkeen		YO-TUTKINTO vuonna 1995 tai aiemmin	
	pitkä oppimäärä	lyhyt tai keskipitkä oppimäärä	pitkä oppimäärä	lyhyt tai keskipitkä oppimäärä
Laudatur	9	7	8	6
Eximia cum laude approbatur	7	5	-	-
Magna cum laude approbatur	5	5	6	3

Lisäpisteet: matematiikan pitkän oppimäärän kokeen suorittamisesta saa kansantaloustieteen ja tilastotieteen valinnassa 4 lisäpistettä ja sosiaalipolitiikan valinnassa 3 lisäpistettä.

YHTEISKUNTATIETEET

Opiskelupaikkakunnat

Yhteiskuntatieteellisen alan koulutusta annetaan kaikissa Suomen yliopistoissa. Helsingin yliopistossa alaa opiskellaan valtiotieteellisessä tiedekunnassa, muissa yliopistoissa puhutaan yhteiskuntatieteellisestä tiedekunnasta. Koulutusohjelmat vaihtelevat yliopistoittain ja tarjolla on runsaasti mielenkiintoisia vaihtoehtoja pää- ja sivuainevalinnoiksi.

Koulutus on laaja-alaista ja joustavaa antaen yleisiä valmiuksia useille ammatillisille tehtäväalueille. Tutkintojen tieteellisessä ja ammatillisessa suuntautumisessa on kuitenkin huomattaviakin eroja. Työelämään sijoittumiseen vaikuttavat tutkinnon sisältö, opintomenestys, opiskeluaikainen ja muu työkokemus sekä henkilökohtaiset ominaisuudet. Pää- ja sivuainevalikoiman laajuudesta johtuen yhteiskuntatieteilijät sijoittuvat työelämään monipuolisesti esimerkiksi talouselämän, politiikan, järjestöjen, hallinnon ja tieteen asiantuntija- ja johtotehtäviin.

Turun yliopiston valinnoissa otetaan opiskelijoita suorittamaan yhteiskuntatieteiden kandidaatin (YTK) ja maisterin tutkintoa (YTM) pääaineena filosofia, poliittinen historia, sosiaalipolitiikka, sosiaalityö, sosiologia, taloustiede, tilastotiede ja yleinen valtio-oppi.

Tampereen yliopiston valinnoissa puolestaan otetaan suorittamaan yhteiskuntatieteiden kandidaatin (YTK) ja maisterin tutkintoa (YTM) pääaineena kansainvälinen politiikka, sosiaalipolitiikka, sosiaalityö, sosiaalipsykologia, sosiologia, tiedotusoppi ja valtio-oppi.

Valintaperusteet

Jokaiseen yhteiskuntatieteellisen koulutusalan oppiaineeseen on omat valintakoevaatimuksensa ja valintakoeksensa. Valintakoe on kaikille pakollinen, ei paperivalintaa.

Pääaineiden kiintiöstä 50 % täytetään ylioppilastodistuksen ja valintakokeen yhteispistemäärän perusteella ja 50 % pelkän valintakoetuloksen perusteella. Ensin valitaan yhteispisteiltään parhaat hakijat. Saman pistemäärän saaneiden järjestyksen ratkaisevat valintakoe pisteet. Sen jälkeen valitaan jäljellä olevista hakijoista valintakoe pisteiltään parhaat hakijat. Saman pistemäärän saaneiden järjestyksen ratkaisee kokonaispistemäärä.

- HELSINGIN yliopistoon voi kerralla hakea ainoastaan yhteen hakukohteeseen eli pääaineeseen.
- TURUN JA TAMPEREEN yliopistoihin voi hakea kahteen pääaineeseen
→ tällöin hakijan on suoritettava kummankin aineen valintakoe sekä ilmoitettava, kumpaan pääaineeseen ensisijaisesti hakee

Tutkinto

- kandidaatin tutkinto 180 op (mahdollista suorittaa noin 3 vuodessa)
- maisterin tutkinto 120 op (mahdollista suorittaa noin 3 vuodessa)

Valintakokeet koostuvat **kirjallisuuskokeesta** ja **aineistokokeesta**. Kokeesta saatava maksimipistemäärä vaihtelee aineittain. Kokeessa jaettavaan materiaaliin eli aineistoon perustuvissa tehtävissä painotetaan hakijan kykyä tulkita ja analysoida ajankohtaista aineistoa sekä soveltaa valintakoeaineen tietoja aineistokokeen materiaaliin. Aineisto voi käsittää mm. aiheeseen liittyviä kuvia, mielipidekirjoituksia, puheita, dokumentteja, artikkeleita, tutkimuksia jne. Oman tieteenalan ilmiöiden seuraamisesta mm. tiedotusvälineiden kautta on ehdottomasti hyötyä, sillä valintakokeista on tullut yhä enemmän soveltavia ja nykyisellä valintakoeamenetelällä testataan hakijan todellista kiinnostusta hakemaansa ainetta kohtaan.

Haku Tampereen yliopiston yhteiskuntatieteelliseen tiedekuntaan 2010

Hakukohde	Haku alkaa	Haku päättyy	Valintakoe	Tulokset
sosiologia ja sosiaalityö (yhteisvalinta)	1.3.2010	16.4.2010	ke 2.6.2010 klo 14.00–18.00	to 15.7.2010
muuta aineet (esim. kansainvälinen politiikka ja valtio-oppi)	1.3.2010	16.4.2010	ti 8.6.2010 klo 12.00–16.00	ma 12.7.2010
tiedotusoppi	1.3.2010	16.4.2010	to 27.5.2009 klo 10.00–14.00	ma 12.7.2010

Kaikkien yliopistojen päävalintoihin haetaan sähköisen hakupalvelun kautta. Hakupalvelun kautta löydät myös tietoa tarjolla olevista koulutuksista.

Tiedekuntaan pyrkivät täyttävät hakulomakkeen yliopistojen sähköisessä yhteishakujärjestelmässä osoitteessa www.yliopistohaku.fi.

Valintakoe kirjallisuus ja valintakokeiden luonne 2010

Valintakoe on kaikille pakollinen. Kullakin pääaineella on omat valintaperusteensa. Kysymykset ovat pääosin esseemuotoisia, ja niihin sisältyy myös soveltamistehtäviä. Osa tehtävistä voi olla monivalintakysymyksiä tai perustua kokeessa jaettavaan, valintakoe kirjjan teemoihin perustuvaan aineistoon. Kokeesta saatava enimmäispistemäärä on merkitty valintakoe kirjjatietojen yhteyteen.

Kansainvälinen politiikka

Harle, Vilho (toim), Näkökulmia kansainvälisen politiikan tutkimukseen. 3. uudistettu painos 2010. (Julkaitaan helmikuun alussa 2010, vanhempi painos ei käy) (maksimipistemäärä 30 pistettä)

Aineistokoe: Valintakokeessa jaettavaan materiaaliin perustuvissa tehtävissä painotetaan hakijan kykyä tulkita kansainvälispoliittisia tapahtumia ja ilmiöitä. (maksimipistemäärä 30 pistettä)

Sosiaalipolitiikka

Anttonen-Sipilä: Suomalaista sosiaalipolitiikkaa. Vastapaino 2000. (maksimipistemäärä 30 pistettä)

Aineistokoe: Valintakokeessa jaettavaan materiaaliin perustuvassa kirjallisessa tehtävässä arvioidaan hakijan kykyä analysoida ja tulkita sosiaalipoliittisia ilmiöitä. Aineistokoe edellyttää valintakoe kirjjan tietojen soveltamista. (maksimipistemäärä 30 pistettä)

Sosiaalipsykologia

Hänninen-Partanen-Ylijoki: Sosiaalipsykologian suunnannäyttäjiä, osat III ja IV, Vastapaino 2001. (maksimipistemäärä 20 pistettä)

Burr: Sosiaalipsykologisia ihmiskäsityksiä, Vastapaino 2004. (maksimipistemäärä 20 pistettä)

Soveltava tehtäväosio: Osiossa arvioidaan hakijan kykyä eritellä ja tulkita sosiaalipsykologisia ilmiöitä valintakoe kirjjoihin tukeutuen. Osiossa voidaan käyttää myös koetilanteessa jaettavaa lisäaineistoa. (maksimipistemäärä 20 pistettä)

Tiedotusoppi

Aineistokoe: Tehtävät perustuvat kirjallisuuteen ja valintakokeessa esitettävään materiaaliin. Valintakokeessa arvioidaan hakijan kykyä ymmärtää ja soveltaa luettua kirjallisuutta, hakijan medialukutaitoa sekä kirjallista ja visuaalista ilmaisua.

Aineistokoe varten luettava kirjallisuus:

Kunelius: Viestinnän vallassa. Johdatusta joukkoviestinnän kysymyksiin, WSOY 2003.

Seppänen: Katseen voima. Kohti visuaalista lukutaitoa. Vastapaino 2001. Tiedotusopin valintakoe koko naispistemäärä on 70.

Valtio-oppi

Paloheimo-Wiberg: Poliittikan perusteet, luvut 1-6, WSOY 1997.(maksimipistemäärä 30 pistettä)

Aineistokoe: Valintakokeessa jaettavaan materiaaliin perustuvissa tehtävissä mitataan hakijan kykyä tulkita ja analysoida valtio-opin tutkimusalaan liittyvää ajankohtaista aineistoa. (maksimipistemäärä 30 pistettä)

Yhteishaut 2010

Sosiaalityön ja sosiologian yhteisvalinnassa voi vuonna 2010 hakea Helsingin, Itä-Suomen, Jyväskylän, Lapin, Tampereen ja Turun yliopistoihin. Itä-Suomen yliopistoon on kaksi hakukohdetta, Joensuun ja Kuopion yksiköt. Tampereen yliopistoilla on myös kaksi hakukohdetta: Tampere ja Tampereen yliopiston Porin yksikkö

Sosiaalityön ja sosiologian valintakokeet järjestetään yhtäaikaaisesti. Hakija ei voi samalla kertaa osallistua sekä sosiaalityön että sosiologian yhteisvalintoihin, vaan hänen tulee hakuvaiheessa valita, hakeeko sosiologian vai sosiaalityön yhteisvalinnassa.

Hakija voi osallistua valintakokeeseen haluamallaan paikkakunnalla. Valintakokeeseen osallistumispaikka on ilmoitettava hakemuksen jättämisen yhteydessä. Ilmoitus on sitova.

Sosiologia (yhteishaku)

Saaristo & Jokinen: Sosiologia, WSOY 2004 sekä aineistokoe.

Valintakokeesta voi saada yhteensä enintään 60 pistettä: pelkästään valintakoekirjaan perustuvasta kokeen osasta 30 pistettä ja valintakoekirjan tietojen soveltamista valintakokeessa jaettavaan materiaaliin edellyttävästä aineisto-osasta 30 pistettä.

Lisätietoa sosiologian yhteisvalinnasta <http://www.yhteiskuntatieteet-yhteisvalinnat.fi/sosiologia/>

Sosiaalityö (yhteishaku)

Raunio: Olennainen sosiaalityössä, Gaudeamus 2009 (vanhemmat painokset eivät käy) sekä aineistokoe.

Valintakokeesta voi saada yhteensä enintään 60 pistettä: pelkästään valintakoekirjaan perustuvasta kokeen osasta 30 pistettä ja valintakoekirjan tietojen soveltamista valintakokeessa jaettavaan materiaaliin edellyttävästä aineisto-osasta 30 pistettä.

Lisätietoa sosiaalityön yhteisvalinnasta <http://www.yhteiskuntatieteet-yhteisvalinnat.fi/sosiaalityo/>

Valintakiintiöt ja alkupisteet Tampereen yliopistoon 2010

	Valintakoe	Todistus ja valintakoe	Erillisvalinta enintään	Yhteensä enintään
Kansainvälinen politiikka	13	7	7	27
Psykologia	9	15	2	26
Sosiaalipolitiikka	16	9	5	30
Sosiaalityö	19	19	22	60
Sosiaalipsykologia	10	6	7	23
Sosiologia	11	11	6	28
Tiedotusoppi	39	-	29*)	74
Tiedotusoppi/kuvajournalismi	6			
Valtio-oppi	14	8	6	28

*) Tiedotusopin erillisvalinnassa valitaan journalistiikan maisteriopintoihin noin 12, mediakulttuurin ja viestinnän maisteriopintoihin noin 10, sekä visuaalisen journalismin maisteriopintoihin noin 7 opiskelijaa.

Opiskelijat valitaan yhteiskuntatieteiden kandidaatin ja maisterin tutkinnon pääaineisiin ja psykologian kandidaatin ja maisterin tutkintoon. Hakijalla on oikeus pyrkiä myös toiselle sijalle asettamaansa pääaineeseen.

Opiskelijat valitaan seuraavista ryhmistä

- 1) Valintakokeen perusteella valittavat.
- 2) Ylioppilastutkintotodistuksen ja valintakokeen perusteella valittavat (suomalaisen ylioppilastutkinnon suorittaneet sekä European Baccalaureate, International Baccalaureate tai Reifeprüfung -tutkinnon suorittaneet).
- 3) Erillisvalinta. Erillisvalinnassa opiskelijat valitaan aikaisempien opintojen tai opintojen ja työsuoritus-ten perusteella.

Ylioppilastutkintotodistuksesta voi saada enintään 60 pistettä. Pisteitä annetaan seuraavasti:

- äidinkieli
- reaali tai jonkin reaaliaineen koe
- kaksi muuta hakijalle parhaat pisteet tuottavaa koetta (voivat olla myös muita reaaliaineiden kokeita)

	Äidinkieli, reaali, ainereaalikokeet, laaja/pitkä oppimäärä, A-kielet, pitkä matematiikka	Lyhyt/suppea oppimäärä, B-kieli, lyhyt matematiikka
Laudatur	15	12
Eximia cum laude approbatur	12	9
Magna cum laude approbatur	9	6
Cum laude approbatur	6	3
Lubenter approbatur	3	1
Approbatur	1	-

Valintaryhmässä 1 opiskelijat valitaan pelkästään valintakokeessa saatujen pisteiden perusteella. Jos lopullinen pistemäärä tässä ryhmässä valittavilla on sama, ratkaisee ylioppilastutkintotodistuksesta saatu pistemäärä.

Valintaryhmässä 2 opiskelijat valitaan siten, että valintakokeen ja ylioppilastutkintotodistuksen tuottama pistemäärä lasketaan yhteen, jolloin maksimipistemäärä psykologiassa on 205 pistettä ja muissa oppiaineissa 120 pistettä (ei koske tiedotusoppia). Jos lopullinen pistemäärä tässä ryhmässä valittavilla on sama, ratkaisee valintakokeen pistemäärä.

Hakija valitaan ryhmässä 1 tai 2 sen mukaan, kummassa ryhmässä hakijan lopullinen sijoitus on parempi. Mikäli hakijan sijoitus kummassakin ryhmässä pistemäärän perusteella on sama, suoritetaan valinta hakija-ryhmässä 2.

Mikäli hakijaa ei hyväksytä ensisijaisesti haluamaansa pääaineeseen, otetaan hänet huomioon toiselle sijalle asettamansa pääaineen valinnassa. Hakijaryhmässä 1 ja 2 kunkin pääaineen paikoista vähintään 75 % täytetään ko. pääaineeseen ensisijaisesti hakeneista.

Huom. ensisijaisuuden ilmoittaminen on sitova eli, jos hakija tulee valituksi hakukohteeseen, jonka on ilmoittanut ensisijaiseksi, hänet valitaan tähän hakukohteeseen, vaikka hakija tulisi valituksi myös toissijaiseen kohteeseen.

Haku Turun yliopiston yhteiskuntatieteelliseen tiedekuntaan 2010

Hakukohde	Haku alkaa	Haku päättyy	Valintakoe	Tulokset
sosiologia ja sosiaalityö (yhteisvalinta)	1.3.2010	16.4.2010	ke 2.6.2010 klo 14.00–18.00	15.7.2010
muuta aineet (esim. valtio-oppi)	1.3.2010	16.4.2010	ti 1.6.2010 klo 10.00–15.00	13.7.2010

Kaikkien yliopistojen päävalintoihin haetaan sähköisen hakupalvelun kautta. Hakupalvelun kautta löydät myös tietoa tarjolla olevista koulutuksista

Tiedekuntaan pyrkivät täyttävät hakulomakkeen yliopistojen sähköisessä yhteishakujärjestelmässä osoitteessa **www.yliopistohaku.fi**.

Valintakoekirjallisuus ja valintakokeiden luonne 2010

Valintakoe on kaikille pakollinen. Kullakin pääaineella on yksi valintakoekirja paitsi valtio-opilla kaksi.

Kysymykset ovat pääosin esseemuotoisia, ja niihin sisältyy myös soveltamistehtäviä. Osa tehtävistä voi olla monivalintakysymyksiä tai perustua kokeessa jaettavaan, valintakoekirjan teemoihin perustuvaan aineistoon. Tilastotieteen koetehtävät poikkeavat luonteeltaan muiden pääaineiden tehtävistä.

Kokeesta saatava enimmäispistemäärä on 60 pistettä.

Filosofia

Räikkä ja Siipi (toim.): Ajattele, filosofoi. Tammi 2006.

Poliittinen historia

Railo ja Laamanen (toim.): Suomi muuttuvassa maailmassa, Edita 2010.

Sosiaalipolitiikka

Helne, Julkunen, Kajanoja, Laitinen-Kuikka, Silvasti ja Simpura: Sosiaalinen politiikka, luvut 1-8 ja 13-16 (sivut 1-239 ja 363-507) WSOY 2003

Taloustiede

Pekkarinen-Sutela: Avain kansantaloustieteeseen, WSOY, Juva 2004

Valtio-oppi

Paloheimo & Wiberg: Poliitiikan perusteet, luvut 1-5 (sivut 15-260), WSOY, Porvoo 1997 tai uudempi painos. SEKÄ

Hakovirta: Maailmanpolitiikka: Teoria ja todellisuus, osat 1-5 (sivut 11-191), Kustannus 54 2002.

Tilastotiede

Tilastotieteen kokeen tehtävistä puolet perustuu valintakoekirjaan. Toinen puoli on matematiikan tehtäviä, jotka voi ratkaista lukion lyhyen matematiikan tietojen perusteella. Hyväksytyksi voi tulla vain hakija, joka on saanut valintakokeesta vähintään 10 pistettä.

Koetehtävät ovat määrittely- ja laskutehtäviä. Kokeessa saa käyttää ylioppilaskirjoituksissa sallittua laskinta. Laskinta voidaan tarvita tehtävien ratkaisemisessa.

Grönroos: Johdatus tilastotieteeseen. Kuvailu, mallit ja päättely, sivut 1-70 (luvut 1-2 ja luvusta 3 kappaleet 3.1-3.3), Oy Finn Lectura Ab, Tampere 2003.

Yhteishaut 2010

Sosiaalityön ja sosiologian yhteisvalinnassa voi vuonna 2010 hakea Helsingin, Itä-Suomen, Jyväskylän, Lapin, Tampereen ja Turun yliopistoihin. Itä-Suomen yliopistoon on kaksi hakukohdetta, Joensuun ja Kuopion yksiköt. Tampereen yliopistoilla on myös kaksi hakukohdetta: Tampere ja Tampereen yliopiston Porin yksikkö

Sosiaalityön ja sosiologian valintakokeet järjestetään yhtäaikaaisesti. Hakija ei voi samalla kertaa osallistua sekä sosiaalityön että sosiologian yhteisvalintoihin, vaan hänen tulee hakuvaiheessa valita, hakeeko sosiologian vai sosiaalityön yhteisvalinnassa.

Hakija voi osallistua valintakokeeseen haluamallaan paikkakunnalla. Valintakokeeseen osallistumispaikka on ilmoitettava hakemuksen jättämisen yhteydessä. Ilmoitus on sitova.

Sosiologia (yhteishaku)

Saaristo & Jokinen: Sosiologia, WSOY 2004 sekä aineistokoe.

Valintakokeesta voi saada yhteensä enintään 60 pistettä: pelkästään valintakoekirjaan perustuvasta kokeen osasta 30 pistettä ja valintakoekirjan tietojen soveltamista valintakokeessa jaettavaan materiaaliin edellyttävästä aineisto-osasta 30 pistettä.

Lisätietoa sosiologian yhteisvalinnasta <http://www.yhteiskuntatieteet-yhteisvalinnat.fi/sosiologia/>

Sosiaalityö (yhteishaku)

Raunio: Olennainen sosiaalityössä, Gaudeamus 2009 (vanhemmat painokset eivät käy) sekä aineistokoe.

Valintakokeesta voi saada yhteensä enintään 60 pistettä: pelkästään valintakoekirjaan perustuvasta kokeen osasta 30 pistettä ja valintakoekirjan tietojen soveltamista valintakokeessa jaettavaan materiaaliin edellyttävästä aineisto-osasta 30 pistettä.

Lisätietoa sosiaalityön yhteisvalinnasta <http://www.yhteiskuntatieteet-yhteisvalinnat.fi/sosiaalityo/>

Valintakiintiöt ja alkupisteet Turun yliopistoon 2010

filosofia 12
 poliittinen historia 22
 sosiaalipolitiikka 16
 sosiaalityö 16
 sosiologia 26
 taloustiede 28
 tilastotiede 12
 yleinen valtio-oppi 22
 YHTEENSÄ 154

Huom! Turun yliopiston sosiaalityön ja sosiologian oppiaineet ovat mukana yliopistojen yhteisvalinnassa, jonka takia niiden valintaperusteet osittain poikkeavat muiden oppiaineiden valintaperusteista.

Alkupisteet ja valintaryhmät

Ylioppilastutkintotodistuksen painoarvo on 50 % eli ylioppilastutkintotodistuksesta ja valintakokeesta saa molemmista yhtä paljon pisteitä (60+60).

Ylioppilastutkintotodistuksesta pisteitä annetaan muiden aineiden paitsi taloustieteen ja tilastotieteen osalta seuraavasti:

1. äidinkieli
2. reaali tai jonkin reaaliaineen koe
3. kaksi muuta hakijalle parhaat pisteet tuottavaa koetta (voivat olla myös muita reaaliaineiden kokeita)

Taloustieteen ja tilastotieteen valinnoissa pisteitä annetaan ylioppilastutkintotodistuksesta seuraavasti:

1. äidinkieli
2. reaali tai jonkin reaaliaineen koe
3. matematiikka
4. yksi muu hakijalle parhaat pisteet tuottava koe (voi olla myös muu reaaliaineen koe)

	Äidinkieli, reaali, ainereaalikokeet, pitkä oppimäärä	Lyhyt tai keskipitkä oppimäärä
laudatur	15	12
eximia cum laude approbatur	12	9
magna cum laude approbatur	9	6
cum laude approbatur	6	3
lubenter approbatur	3	1
approbatur	1	-

Tampereen yliopistoon pyrkineet ja hyväksytyt 2009

	Hakemuksia		Kokeisiin osallistuneet	Hyväksytyt	Hyväksytyjen osuus kokeisiin osallistuneista
	Ensisijaisia	Yhteensä			
Kansainvälinen politiikka	358	386	191	20	10 %
Psykologia	1148	1183	744	26	5 %
Sosiaalipolitiikka	141	164	77	30	39 %
Sosiaalipolitiikka, Porin yksikkö	34	48	21	7	33 %
Sosiaalityö	427	589	299	44	15 %
Sosiaalityö, Porin yksikkö	90	158	76	8	10 %
Sosiaalipsykologia	281	345	137	16	12 %
Sosiologia	303	455	261	37	14 %
Sosiologia, Porin yksikkö	43	82	28	9	32 %
Tiedotusoppi	1028	1063	562	45	8 %
Tiedotusoppi, kuvajournalismin linja	236	236	94	6	6 %
Valtio-oppi	260	299	135	26	19 %

Esimerkkejä yhteiskuntatieteiden valintakoekysymyksistä 2009

Esimerkkejä Sosiologian yhteisvalinnan valintakoekysymyksistä keväällä 2009

Esimerkki 1

Vastaa seuraaviin kysymyksiin teoksen Saaristo-Jokinen Sosiologia perusteella.

- 1) Mitä tarkoitetaan refleksiivisellä yksilöllistymisellä?
- 2) Mitä on mcdonaldisoituminen? Millaista kritiikkiä ajatusta kohtaan on osoitettu?

Esimerkki 2

Erittele sosiologian suhdetta arkitietoon.

Esimerkkejä Sosiaalityön yhteisvalinnan valintakoekysymyksistä keväältä 2009**Esimerkki 1**

Kirjoita, mitä seuraavat käsitteet tarkoittavat teoksen Aunio (2009) Olennainen sosiaalityössä mukaan

- 1) Sosiaalinen raportointi
- 2) Tietäminen toiminnassa
- 3) Hyvinvointiregiimi
- 4) Sosiaalityön residuaalisuus
- 5) Sosiaalitakuu

Esimerkkejä Tampereen yliopiston Kansainvälisen politiikan valintakokeesta keväältä 2009**Esimerkki 1**

Jyrki Käkönen kysyy artikkelissaan "kuka tai mikä on sellainen toimija, jolla voi olla ulko- ja turvallisuuspolitiikka?" Pohdi lyhyesti Euroopan Unionin kansainvälistä toimijuutta ja sen ongelmia Käkösen esittämien eri näkökulmien avulla.

Esimerkki 2

Humanitaarisen intervention käsite on noussut esille erityisesti kylmän sodan jälkeisessä kansainvälisen politiikan normatiivisessa keskustelussa. Pohdi, mitä humanitaarisen intervention käsitteellä tarkoitetaan. Mitä moraalisia ongelmia niin kutsutut pluralistit ja solidaristit ovat liittäneet humanitaariseen interventioon?

Esimerkkejä Tampereen yliopiston Tiedotusopin valintakokeesta keväältä 2009**Esimerkki 1**

Kirjoita essee, jossa kuvaat sanomalehden kehityskaaren 1500-luvulta nykypäivään sekä pohdit sanomalehden nykytilannetta. Tarkastele sanomalehden nykyisiä mahdollisuuksia ja uhkakuvia eri näkökulmista. Tukeudu esseessäsi Risto Kuneliuksen kirjaan *Viestinnän vallassa* ja oheismateriaalina jaettuihin lehtijuttuihin (liite 2, HS 21.3.2009 ja liite 3, HS 11.4.2009).

Esimerkki 2

Määrittele Janne Seppäsen *Katseen voima* -kirjan avulla lyhyesti seuraavat käsitteet ja havainnollista niitä esimerkein.

- 1) denotaatio
- 2) écran
- 3) algoritmisuus

Esimerkkejä Tampereen yliopiston Valtio-opin valintakokeesta keväältä 2009**Esimerkki 1**

Mitä tarkoittaa instituution käsite? Keksi kaksi esimerkkiä instituutiosta. Perustele vastauksesi.

Esimerkki 2

Erittele käsitteitä homo economicus, homo politicus ja homo sociologicus poliittisen päätöksenteon näkökulmasta.